

Ž I L I N S K Ý
samosprávny kraj
zriaďovateľ

SPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODÁRENÍ KULTÚRNEJ ORGANIZÁCIE V ZRIAĐOVATEĽSKEJ PÔSOBNOSTI ŽSK ZA ROK 2016

Základné informácie: a) Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne
b) sledované obdobie – rok 2016

OBSAH

I. VŠEOBECNÁ ČASŤ

1. Úlohy a miesto kultúrnej organizácie v národnom systéme kultúrnych organizácií

1.1. Poslanie knižnice a jej funkcie

Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne je príspevkovou organizáciou Žilinského samosprávneho kraja a jej základným dokumentom pre činnosť je zriaďovacia listina. V zmysle zriaďovacej listiny pôsobí ako regionálna kultúrna, informačná a vzdelávacia inštitúcia, poskytujúca v rámci svojej územnej pôsobnosti slobodný prístup k informáciám všetkým občanom. Knižnica pri naplňovaní svojich funkcií vychádza zo Zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach, koncepčných strategických dokumentov pre rozvoj knihovníctva na Slovensku a má na zreteli princípy, ktoré boli sformulované ako základné tézy vychádzajúce z prijatých medzinárodných knižničných deklarácií. Činnosť knižnice sa riadi internými normatívnymi dokumentmi – organizačnou štruktúrou, knižničným a výpožičným poriadkom, pracovným poriadkom a pod. Operatívne sú plnené úlohy, ktoré jej kladie zriaďovateľ Žilinský samosprávny kraj.

Plnenie funkcie mestskej knižnice

Na základe zriaďovacej listiny plní knižnica funkciu verejnej mestskej knižnice pre mesto Dolný Kubín. V roku 2016 bolo 70,08 % čitateľov z radov občanov mesta. Táto skutočnosť do značnej miery ovplyvňuje plánovanie jednotlivých aktivít knižnice. Oravská knižnica A. Habovštiaka obsahom svojej činnosti, spoluprácou s kultúrnymi, výchovno-vzdelávacími, verejnými a spoločenskými inštitúciami, ako aj občianskymi a záujmovými združeniami pôsobí vo svojom prostredí ako kultúrne, výchovné, informačné a komunitné centrum s rozsiahlym používateľským zázemím. Poskytuje komplexné knižnično-informačné služby všetkým používateľským skupinám – absenčné a prezenčné výpožičky, bibliografické a informačné služby, zabezpečovanie medziknižničnej výpožičnej služby, vyhotovovanie rešerší a kópií dokumentov z fondu knižnice, spracovanie a vydávanie bibliografií a medailónov regionálnych osobností. Zabezpečuje slobodný prístup k informáciám a poznatkom šírených na všetkých druhoch nosičov, svojou činnosťou vytvára podmienky pre rovnoprávne uspokojovanie kultúrnych, spoločenských a informačných potrieb a záujmov všetkých používateľov, podporuje celoživotné vzdelávanie a svojimi kultúrno-spoločenskými a výchovnými aktivitami sa osobitne zameriava na vekovú kategóriu detí a mládeže a podporuje ich záujem o čítanie.

Plnenie regionálnej funkcie

V zmysle svojej regionálnej funkcie pôsobí Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne ako koordinačné, vzdelávacie, štatistické a metodické strediskom pre sieť verejných a školských knižníc okresov Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín. Metodická činnosť a poradenské služby sa okrem oblasti poskytovania služieb sústreďujú vo veľkej miere na pomoc pri automatizácii knižničných procesov a pri podávaní projektov. Svoje regionálne poslanie knižnica plní aj budovaním fondu regionálnych dokumentov a s ním súvisiacej informačnej databázy, ktoré slúžia používateľom celej Oravy.

Plnenie medzinárodných funkcií

Uvedenú funkciu knižnici zriaďovacia listina priamo nevymedzuje, ale v ostatnom čase Oravská knižnica A. Habovštiaka rozvíja aktivity v oblasti cezhraničnej spolupráce s Miejskou Bibliotekou Publiczną v Limanowej a Regionální knihovnou Karviná.

Porovnanie kvantitatívnych a kvalitatívnych výstupov činnosti

Analýzu výstupov a ich podrobné porovnanie predkladáme v časti II. Odborná činnosť knižníc.

1.2. Plnenie prioritných úloh v roku 2016

Prioritné úlohy vyplývajúce zo zriaďovacej listiny a vytýčené v pláne činnosti pre rok 2016 boli plnené nasledovne:

Udržať úroveň hlavných ukazovateľov v oblasti zabezpečovania informačných zdrojov, počte používateľov a počte výpožičiek.

Plnenie: V oblasti zabezpečovania informačných zdrojov sa situácia v roku 2015 zlepšila, do fondu bolo získaných 2 752 knižničných jednotiek v celkovej hodnote 22 289,08 €, čo je o 545 knižničných jednotiek a 5 563,28 € viac ako v predchádzajúcom roku. Na nákup knižničného fondu bolo vynaložených 15 608,91 €, v porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k nárastu o 1 856,98 €, pričom 55 % financií bolo získaných z mimorozpočtových zdrojov - z grantového systému FPU (Akvizícia knižníc, Kultúrne poukazy) 8 009 €, projekt podporený z Nadácie COOP Jednota 595 €. Bilancia finančných zdrojov na nákup fondu sa oproti roku 2015 zvýšila, ale nedosiahla úroveň roku 2009, kedy bolo vynaložených najviac finančných prostriedkov na nákup fondu za ostatných 10 rokov (r.2015 - 13 751,93 €, r. 2014 - 8 316,24 €, r. 2013 - 17 939,51 €, r. 2012 - 7 967 €, r. 2011 - 13 411 €, r. 2010 - 15 110 €, r. 2009 - 22 527 €, r. 2008 - 18 451 €, r. 2007 - 16 203, r. 2006 - 16 406 €, r. 2005 - 18 388 €). Významným zdrojom dopĺňovania knižničného fondu sú aj dary od fyzických a právnických osôb, z počtu všetkých získaných knižničných jednotiek predstavovali dary podiel 34,6%.

V roku 2016 sa v knižnici zaregistrovalo 3 346 používateľov, z toho 1 047 do 15 rokov. Oproti predchádzajúcemu roku sa celkový počet registrovaných používateľov zvýšil o 65, vo vekovej kategórii do 15 rokov o 125 používateľov. Oravská knižnica sa, napriek celospoločenskému trendu poklesu záujmu o čítanie, snaží stabilizovať počet registrovaných používateľov aj formou zápisu vybraných kategórií používateľov bez zaplataenia členského poplatku. Bezplatný zápis je tradične poskytovaný žiakom 1. ročníka základných škôl, ktorí sa zapájajú do celoročného projektu, študentom 1. ročníka stredných škôl, ktorí sa zúčastňujú informačnej výchovy v knižnici, ako aj účastníkom súťaže *Čítame s Osmijankom*.

V hodnotenom období bolo celkovo realizovaných 255 552 výpožičiek, čo je o 7 212 výpožičiek viac ako v predchádzajúcom roku, čím bola úroveň ukazovateľa v zmysle programového rozpočtu a plánu činnosti dosiahnutá.

Podrobnejšie údaje k ukazovateľom činnosti sú uvedené v časti II. Odborná činnosť knižnice.

Rekonštrukcia budovy, revitalizácia interiérov knižnice

Plnenie: V roku 2014 bola zrealizovaná prístavba novej budovy knižnice, zateplenie a interiérové stavebné úpravy starej budovy, ako aj vybudovanie letnej čítárne, čím sa skvalitnili priestory pre používateľov i služobné priestory. Nový výťah zabezpečil bezbariérový prístup používateľov na oddelenia a do spoločenskej miestnosti.

Z dôvodu značnej korózie a havarijného stavu strešnej krytiny na hlavnej budove bola v roku 2015 zaslaná žiadosť zriaďovateľovi o pridelenie finančných prostriedkov na riešenie tejto situácie. V roku 2016 bol schválený kapitálový transfér vo výške 37 000,00 Eur na rekonštrukciu strešnej krytiny objektu a jej zateplenie na starej časti budovy. Jednotlivými rozpočtovými opatreniami ŽSK bol upravený rozpočet na dokončenie stavebných prác – rekonštrukcie strechy o 35 000,00 Eur. Výmena strešnej krytiny sa v roku 2016 nerealizovala z dôvodu zhoršenia počasia, bol nakúpený len materiál vo výške 24 589,27 Eur a uskladnený v priestoroch organizácie. Verejné obstarávanie na dodávateľa realizoval ŽSK, firma Rstav s.r.o. Dolná Tížina bude stavebné práce vykonávať vo februári 2017.

Ako kapitálová investícia bolo realizované vyvýšené pódium v spoločenskej miestnosti v sume 2 000,00 Eur firmou ATIPIC Dolný Kubín. Zhotovenie pódia prispelo veľkou mierou k skvalitneniu poskytovania služieb pri realizovaní podujatí v knižnici.

V rámci realizácie projektu Modernizácia interiérového vybavenia knižnice bolo zakúpených 59 nových regálov, ktoré boli umiestnené na oddeleniach náučnej literatúry (53 ks) a beletrie (6 ks). Projekt bol realizovaný z prostriedkov Fondu na podporu umenia v hodnote 6 262 Eur. Uskutočnila sa výmena starých a opotrebovaných regálov, čo nám umožnilo zlepšiť podmienky na uloženie a sprístupnenie fondu, vytvoriť esteticky prívetivejšie prostredie a potrebný komfort pre používateľov našich knižnično-informačných služieb.

Rozvoj cezhraničných kontaktov

Plnenie: V predchádzajúcom období sa cezhraničné kontakty s Mestskou verejnou knižnicou v Limanowej a Regionálnou knižnicou Karviná realizovali predovšetkým prostredníctvom spoločných cezhraničných projektov, ktoré boli spolufinancované z prostriedkov EÚ.

V roku 2016 bola vyhlásená nová výzva na podporu slovensko-poľskej cezhraničnej spolupráce v rámci Programu INTERREG V-A Poľsko – Slovensko 2014 -2020. Oravská knižnica na túto výzvu reflektovala a ako žiadateľ vypracovala mikroprojekt Cezhraničné kultúrne súzvuky, ktorý bol ku 31.12.2016 v procese schvaľovania. Ako partneri sme participovali na projekte, ktorý v rámci tejto výzvy podala knižnica v Limanowej.

V rámci rozvoja cezhraničných slovensko-českých vzťahov bola v knižnici inštalovaná putovná výstava Čapkovci a Slovensko, slávnostného otvorenia sa zúčastnila riaditeľka Pamätníka Karla Čapka pani Kristína Váňová a vedúca Odboru kultúry a pamiatkovej starostlivosti Stredočeského kraja Mgr. Beáta Majdišová.

Získavanie mimorozpočtových zdrojov

Plnenie: Oravská knižnica Antona Habovštiaka aktívne pristupuje k získavaniu mimorozpočtových zdrojov na svoje aktivity a nákup knižničných fondov. V roku 2016 sme realizovali 4 projekty podporené z dotačnej schémy Fondu na podporu umenia (akvizícia nového fondu, nákup výpočtovej techniky a interiérového vybavenia knižnice, podpora kultúrno-výchovnej činnosti) a bol zaslaný 1 projekt, ktorý je v procese schvaľovania (podpora kultúrno-výchovnej činnosti). Z dotačného systému MK SR bol podporený projekt kultúrne poukazy.

Boli vypracované aj ďalšie projekty - do Nadácie COOP Jednota, Nadácie Orange, Hodiny deťom, Nadácie Poštovej banky, Nadácie J&T. Nadáciou COOP Jednota bol náš projekt podporený sumou 1500 Eur, Nadáciou J&T sumou 491,54 Eur, ostatné podané projekty neboli podporené.

Podrobnejšie údaje o finančnej a obsahovej stránke realizovaných projektov uvádzame v príslušných častiach správy.

Skvalitňovanie on-line služieb

Plnenie: Prostredníctvom projektu ŽSK Informácie bez hraníc, spolufinancovaného Európskou úniou v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013 bol v Oravskej knižnici A. Habovštiaka uvedený 26.4.2012 do prevádzky nový knižnično-informačný systém Clavius. Nový systém nám umožnil kvalitatívne zlepšovať činnosť knižnice po odbornej stránke (zdieľaná katalogizácia, aplikácia formátu MARC 21, kompatibilita s inými systémami a pod.) Systém priniesol aj nové moduly Medziknižničná výpožičná služba, Metodika a Kultúrno-spoločenská činnosť, ktoré nám umožňujú evidenciu potrebných informácií a generovanie súhrnných štatistických výstupov. Nový systém umožňuje zasielanie predupomienok, upomienok a informácií o dostupnosti rezervovaných dokumentov elektronickou formou, čím sa tento proces urýchlil. Súborný katalóg všetkých regionálnych knižníc Žilinského kraja využívame pri poskytovaní medziknižničnej výpožičnej služby a vypracovaní rešerší podľa požiadaviek používateľov.

Naši používatelia v rámci on-line služieb ocenili nové možnosti pri vyhľadávaní literatúry v on-line katalógu a vstupe do svojho konta (predĺžiť si výpožičnú dobu dokumentov, rezervovať žiadaný dokument, nastaviť si grafický vzhľad konta, zvoliť jazyk, zvoliť si zasielanie noviniek mailom, možnosť hodnotiť knihy, ktoré má používateľ požičané, nastaviť si spôsob a rozsah vyhľadávania dokumentov, zvoliť si spôsob zobrazovania výsledkov vyhľadávania). On-line spôsobom poskytujeme podľa záujmu aj ďalšie služby, napr. zasielanie tematických rešeršných výstupov, naskenovaných článkov, faktografických údajov a pod. Zvyšujúci sa záujem používateľov o on-line služby dokumentuje ich nárast v štatistických výstupoch.

Podrobnejšie údaje o tejto oblasti uvádzame v príslušných častiach správy.

Zapojenie sa do benchmarkingu

Plnenie: Oravská knižnica sa v roku 2012 prvýkrát zapojila do merania a hodnotenia svojich výkonov prostredníctvom benchmarkingu v rámci aktivity Benchmarking: Meranie a porovnávanie výkonov verejných knižníc prihraničného regiónu, ktorá bola súčasťou projektu Informácie bez hraníc, spolufinancovaného z Programu cezhraničnej spolupráce SR – ČR 2007-2013.

Pre Oravskú knižnicu A. Habovštiaka bola v rámci medziregionálneho benchmarkingu vybraná knižnica pôsobiaca v meste, ktoré má o 1/5 viac obyvateľov - Knižovna B.B. Buchlova v Uherském Hradišti. Aj pri porovnaní dosiahnutých ukazovateľov za rok 2015 (rok 2016 ešte nie je v databáze spracovaný) sa najvýraznejší rozdiel v neprospech našej knižnice prejavil v prírastku knižničných jednotiek, finančných prostriedkov na nákup fondu a počtu dochádzajúcich periodík.

Porovnanie základných štatistických ukazovateľov:

- objem finančných prostriedkov, ktoré boli použité na nákup kníh v prepočte na 1 obyvateľa, Uherské Hradište – 1,89 Eur, Dolný Kubín – 0,72 Eur

- % registrovaných používateľov z populácie: UH – 32,70, DK – 17,09

- počet výpožičiek na registrovaného používateľa: UH – 44,09, DK – 75,69

Oravská knižnica dosiahla výrazne vyššie výkony v počte realizovaných podujatí na 1000 obyvateľov (UH – 18,38, DK – 49,44) a v % získaných dotácií (UH – 0,48, DK – 7,37).

Pri porovnaní výkonov so slovenskou regionálnou knižnicou v meste s obdobným počtom obyvateľov (Dolný Kubín 19 094 obyvateľov, Rožňava 19 397 obyvateľov) dosiahla Oravská knižnica lepšie výsledky v základných ukazovateľoch – v prírastku knižného fondu, registrovaných používateľoch a výpožičkách, ako aj v počte podujatí a získavaní dotácií

a grantov. Knižnica v Rožnave poskytovala viac on-line služieb, mala viac študijných miest a internetových staníc, väčšiu plochu pre používateľov.

Účelom benchmarkingu je lepšie poznanie fungovania organizácie, uvedomenie si vlastných kvalít i rezerv v kvalitatívnom i kvantitatívnom zlepšovaní práce.

Realizácia významných celoslovenských a regionálnych aktivít

Plnenie: Oravská knižnica Antona Habovštiaka je dlhoročným spoluorganizátorom celoslovenskej súťaže v umeleckom prednese a tvorbe divadiel poézie Hviezdoslavov Kubín, kde každoročne pripravuje sprievodné podujatia a stretnutia so spisovateľmi.

Aktívne sme sa zapojili do celoslovenských podujatí, literárnych a výtvarných súťaží, kampaní a ankiet na podporu čítania - Čítame s Osmijankom – Pridaj sa aj ty!, maratón čítania Čítajme si, Zlatá ryбка – detská kniha roka, súťaž Neodíd' nám rozprávočka, realizovaná v spolupráci s RTVS a Mestskou knižnicou v Piešťanoch, súťaž s vydavateľstvom Fragment O najkrajšiu skladačku. OK AH je od roku 2015 zapojená do projektu Knihobežník, ktorého iniciátorom je vydavateľstvo Martinus. Zámerom projektu je ponúknuť na verejných priestoroch a dostupných miestach tisícky kníh, ktoré si môžu záujemcovia voľne zobrať, prečítať ich, napísať na web stránke projektu vlastný príbeh ku knižke a po prečítaní ju zas ponechať na inom mieste pre ďalších čitateľov.

Knižnica je organizátorom súťaže *Kniha Oravy*, v ktorej verejnou prostredníctvom ankety vyberá najzaujímavejšiu knižnú publikáciu s regionálnou tematikou, v spolupráci s mediálnymi partnermi MY - Oravské noviny vyhlásila 13. ročník regionálnej súťaže školských časopisov základných škôl *Najlepší školský časopis*. V roku 2016 sme sa zapojili do súťaže Deň ľudovej rozprávky v komikse, ktorú vyhlásila Krajská knižnica v Žiline a tradične sa detskí čitatelia našej knižnice zúčastnili na krajskom kole literárno-vedomostnej súťaže Knižný vŕveďko.

Podrobnejšie údaje o aktivitách uvádzame v príslušných častiach správy.

Rozvíjať aktivity v oblasti kultúrno-výchovnej a komunitnej činnosti

Plnenie: Knižnica v roku 2016 realizovala 664 podujatí pre všetky vekové kategórie návštevníkov, s osobitným dôrazom na deti a mládež so zámerom motivovať ich k čítaniu, ako jednej z dôležitých podmienok celkového osobnostného rozvoja. Knižnica sa týmto ukazovateľom dlhodobo zaraďuje medzi najaktívnejšie regionálne knižnice. Vysoký počet aktivít pre deti a mládež je výsledkom výbornej spolupráce so všetkými typmi škôl v meste Dolný Kubín a širšom okolí a zvýšeného záujmu pedagógov, ktorí tým oceňujú prínos našich podujatí vo výchovno-vzdelávacom procese. Rozsiahla je aj spolupráca s občianskymi združeniami, kultúrnymi inštitúciami, regionálnymi médiami, s ktorými participujeme na realizácii kultúrno-spoločenských aktivít, ako aj podpora klubovej činnosti v knižnici.

Podrobnejšie údaje o tejto oblasti uvádzame v príslušných častiach správy.

Skvalitňovať služby znevýhodneným používateľom a seniorom

Plnenie: V sledovanom období sme sa vo väčšom rozsahu zamerali aj na aktivity pre znevýhodnené skupiny používateľov a seniorov. Okrem donáškovej výpožičnej služby sme realizovali tematické podujatia a besedy so zaujímavými osobnosťami pre členov Denného centra seniorov v Dolnom Kubíne a klientov Zariadenia pre seniorov a DSS.

Dlhodobu knižnica spolupracuje aj so Spojenou školou – Špeciálnou ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím a Domovom sociálnych služieb pre deti a dospelých v Dolnom Kubíne, Spojenou školou – ZŠ s MŠ pri Detskom oddelení Dolnooravskej nemocnice MUDr. L. N. JEGÉ v Dolnom Kubíne, Zariadením núdzového bývania v Dolnom Kubíne. Spolupracujeme tiež s komunitným centrom *Edukos*, ktorého klientmi sú deti a mládež zo

sociálne znevýhodneného prostredia. Knižnica pre nich pravidelne organizovala tvorivé dielne a posedenia s knihou v komunitnom centre i knižnici.

V tomto roku získala knižnica od Mesta Dolný Kubín certifikát *Zariadenie priateľské k zdravotne postihnutým* na základe viacerých povinných kritérií: pomoc pri vstupe do prevádzky, asistencia pri využívaní ponúkaných tovarov a služieb, empatický prístup k potrebám návštevníka v súlade s rozsahom jeho handicapu, pomoc pri opustení prevádzky. Záväzné podmienky sú uvedené v *Memorande o spolupráci pri znížení bariér pre sociálne znevýhodnených a zdravotne postihnutých spoluobčanov a návštevníkov mesta Dolný Kubín*, ktoré podpísal primátor mesta, predsedníčka SZTP ZO a riaditeľ Oravskej knižnice.

Knižnica sa stala v spolupráci so Slovenskou knižnicou pre nevidiacich M. Hrebendu v Levoči miestom, kde budú znevýhodneným používateľom poskytnuté služby v súvislosti s registráciou do digitálnej knižnice a pomoc pri sťahovaní zvukových kníh vo formáte MP3.

Knižnica má záujem prispievať aj k vytváraniu podmienok na aktívne starnutie a ako novinku zabezpečila v tomto roku *Tréning pamäti seniorov*. Tréningy viedla metodička Oravskej knižnice, ktorá v predchádzajúcom roku absolvovala akreditovaný vzdelávací program Kognitívna aktivizácia seniorov v Centre MEMORY v Bratislave. Uskutočnili sa dva cykly tréningov pozostávajúcich z desiatich stretnutí.

Podrobnejšie údaje sú uvedené v časti II. Odborná činnosť knižnice.

1.3. Sieť verejných knižníc v regióne v zriaďovateľskej pôsobnosti iných subjektov

Oravská knižnica A. Habovštiaka má vo svojej metodickej pôsobnosti 58 verejných knižníc v okrese Dolný Kubín (1 obecná profesionálna, 22 neprofesionálnych), Námestovo (1 mestská, 2 obecné profesionálne, 19 neprofesionálnych) a Tvrdošín (2 mestské, 1 obecná profesionálne, 10 neprofesionálnych).

V súlade s naším regionálnym poslaním poskytujeme týmto knižniciam priebežnú metodickú a inštruktážno-konzultačnú pomoc, oboznamujeme ich s dôležitými zmenami v knižničnej práci formou metodických návštev, porád a školení, sumarizujeme a vyhodnocujeme štatistické údaje o ich činnosti, usmerňujeme ich pri vypracovávaní, realizácii a vyhodnocovaní projektov do grantovej schémy Fondu na podporu umenia, pomáhame im pri automatizácii knižničných procesov.

Na požiadanie poskytujeme metodickú pomoc aj knižniciam iných sietí, predovšetkým školským knižniciam.

1.4. Potenciálne používateľské zázemie

Oravská knižnica A. Habovštiaka plní funkciu mestskej knižnice pre mesto Dolný Kubín a regionálnej knižnice pre okresy Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín. Potenciálne používateľské zázemie je v jednotlivých územných celkoch nasledovné:

Počet obyvateľov miest a okresov v regióne (údaje platné k 31. 10. 2016)

Dolný Kubín (mesto) – **19 094** obyvateľov

Dolný Kubín (okres) – **39 479** obyvateľov

Námestovo (mesto) – **7 917** obyvateľov

Námestovo (okres) – **61 656** obyvateľov

Tvrdošín (mesto) – **9 229** obyvateľov

Tvrdošín (okres) – **36 026** obyvateľov

Počet školopovinných detí (údaje – školský rok 2015/2016, k 15.9.2015)

okres Dolný Kubín – **3 447** žiakov

mesto Dolný Kubín – **2 302** žiakov

okres Námestovo – **7 690** žiakov

mesto Námestovo – **1 122** žiakov

okres Tvrdošín – **3 524** žiakov

mesto Tvrdošín – **798** žiakov

V meste Dolný Kubín pôsobí 6 základných škôl, 1 špeciálna základná škola, 1 gymnázium, 1 cirkevné gymnázium, 1 obchodná akadémia, 4 stredné odborné školy.

2. Vzájomná koordinácia a kooperácia.

2.1. Spolupráca s kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK

Oravská knižnica Antona Habovštiaka spolupracuje s inštitúciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK v regióne Orava i mimo neho. Sú to predovšetkým Oravské múzeum P. O. Hviezdoslava, Oravská galéria, Oravské kultúrne stredisko, Krajská knižnica v Žiline, Kysucká knižnica v Čadci, Knižnica G. F. Belopotockého v Liptovskom Mikuláši, Turčianska knižnica v Martine, Obchodná akadémia v Dolnom Kubíne, Gymnázium P. O. Hviezdoslava v Dolnom Kubíne, Stredná odborná škola obchodu a služieb v Dolnom Kubíne, Stredná zdravotná škola v Dolnom Kubíne, Stredná odborná škola polytechnická v Dolnom Kubíne - Kňažej, Spojená škola v Nižnej, Spojená škola – ŠZŠ pre žiakov s telesným postihnutím a ZŠ s MŠ pri zdravotníckom zariadení v Dolnom Kubíne, Zariadenie pre seniorov a Domov sociálnych služieb v Dolnom Kubíne, Domov sociálnych služieb a Zariadenie núdzového bývania v Dolnom Kubíne, Kysucké múzeum v Čadci.

S regionálnymi knižnicami ŽSK sme boli v pravidelnom pracovnom kontakte. Priebežne sme konzultovali odborné i praktické otázky na úrovni riaditeľov, ekonómok, metodičiek, bibliografiek, pracovníčok akvizície a katalogizácie a pod. Podporovali sme sa navzájom pri organizovaní odborných a spoločenských podujatí vystúpeniami a účasťou na nich. V súvislosti s používaním jednotného knižnično-informačného systému Clavius si pracovníci vo zvýšenej miere vymieňali skúsenosti a spolupracovali pri riešení odborných problémov, aby bola zabezpečená jeho korektná prevádzka.

So všetkými kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK si navzájom poskytujeme vydané materiály, informujeme sa o pripravovaných podujatiach a podľa možnosti sa na nich zúčastňujeme, prípadne sa podieľame na spoluorganizovaní. V roku 2016 sme s kultúrnymi inštitúciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK participovali pri realizácii 62. ročníka Hviezdoslavovho Kubína, s OKS Dolný Kubín a MO Matice slovenskej sme spoluorganizovali podujatie o palatínovi Jurajovi Turzovi pri príležitosti 400. výročia jeho úmrtia a spomienkové podujatie k 150. výročiu narodenia Ladislava Nádaši-Jégého. S OKS Dolný Kubín sme spolupracovali pri vyhodnotení literárnej súťaže Mladá slovenská poviedka 2016. V spolupráci s Kysuckým múzeom sa realizovala slávnostná prezentácia knihy Matej Bel: Oravská stolica.

2.2. Spolupráca s kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti iných subjektov

V rámci regiónu Oravská knižnica A. Habovštiaka, v zmysle svojej regionálnej funkcie, spolupracuje predovšetkým s verejnými knižnicami, školskými knižnicami a podľa požiadaviek aj s knižnicami iných sietí. Zameriavame sa na realizáciu medziknižničnej výpožičnej služby zo svojho fondu, pomoc pri spracovávaní, realizácii a vyhodnocovaní projektov, zaškoľovanie v automatizácii a elektronizácii knižnično-informačných procesov, realizáciu kultúrno-výchovnej činnosti a pod.

Dlhoročná je spolupráca s Mestským kultúrnym strediskom v Dolnom Kubíne a Národným osvetovým centrom v Bratislave pri spoluorganizovaní celoslovenského podujatia Hviezdoslavov Kubín. Tradičná je spolupráca so Slovenskou národnou knižnicou, Maticou slovenskou v Martine a Miestnym odborom Matice slovenskej v Dolnom Kubíne, Vydavateľstvom Matice slovenskej v Martine, Katolíckou univerzitou v Ružomberku a Mestskou knižnicou v Ružomberku, Vydavateľstvom Motýľ, Pamätníkom Karla Čapka v Strži (ČR).

2.3. Spolupráca s mestami a obcami, organizáciami 3. sektoru, s občianskymi združeniami, s organizáciami poskytujúcimi služby v oblasti kultúry

Tabuľkový prehľad *Spolupráca kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK s mestami, obcami a 3. sektorom* (pozri Prílohu č.1).

Oravská knižnica Antona Habovštiaka spolupracuje takmer so všetkými obcami a mestami v regióne. Táto spolupráca sa týka hlavne úseku verejného a školského knihovníctva a knižníc, spolupráce pri vydávaní rôznych materiálov, príprave spoločných podujatí. Intenzívna spolupráca sa rozvíja so základnými, materskými a základnými umeleckými školami v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Dolný Kubín, ako aj so základnými školami v zriaďovateľskej pôsobnosti mestských a obecných úradov (Vyšný Kubín, Malatiná, Žaškov, Dlhá nad Oravou, Zázrivá, Chlebnice, Nižná, Krivá, Istebné, Oravský Podzámok, Pucov a i.), CZŠ A. Radlinského a Súkromnou ZŠ Jánoš v Dolnom Kubíne, Mestským úradom v Dolnom Kubíne.

V priebehu roka sme spolupracovali aj s nasledujúcimi subjektami: Spolok slovenských knihovníkov, Slovenská asociácia knižníc, občianske združenia (OZ ORBIS LIBRI, OZ diveRzita, OZ HOMO ERECTUS, OZ KUKUčíNKA, OZ POLONUS, OZ Združenie literárnych klubov Slovenska, OZ Centrum pre rodinu a sociálnu starostlivosť HARMÓNIA), Detský folklórny súbor Kolovrátok pri ZŠ P. Škrabáka v Dolnom Kubíne, folklórna spevácka skupina Orava, Miestny odbor Matice slovenskej v Dolnom Kubíne, materské centrá, Denné centrum Dolný Kubín, Jednota dôchodcov na Slovensku, Limanovský literárny klub (Poľská republika), Literárne kluby Mädokýš z Martina a Generácia z Nových Zámok, Asociácia organizácií spisovateľov Slovenska, Klub nezávislých spisovateľov, Obec Oravcov v Bratislave, Slovenská akademická informačná agentúra, Slovenská debatná asociácia, Linka detskej istoty n. o., Evanjelická cirkev a. v. Dolný Kubín, Ústav politických vied SAV, Národná banka Slovenska, Súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva v Dolnom Kubíne, Spoločný školský úrad Oravský Podzámok so sídlom v Dolnom Kubíne, Klub vojenskej histórie Orava, Nadácia Milana Rastislava Štefánika v Bratislave,.

2.4 Medzinárodná spolupráca – komentár, prehľad subjektov a aktivít

Tabuľkový prehľad *Medzinárodná spolupráca kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK* (pozri Prílohu č. 2).

S našimi tradičnými partnermi - Miejskou Bibliotekou Publiczną v Limanowej a Regionální knihovnou Karviná sme v roku 2016 nerealizovali žiadny cezhraničný projekt, ale OKAH a knižnica v Limanowej reflektovali na novú výzvu pre podporu cezhraničnej spolupráce v rámci Programu INTERREG V-A Poľsko – Slovensko 2014 -2020. Oravská knižnica ako žiadateľ vypracovala mikroprojekt Cezhraničné kultúrne súzvuky, ktorý bol ku 31.12.2016 v procese schvaľovania. Ako partneri sme participovali na projekte Skarby Pogranicza, ktorý v rámci tejto výzvy podala knižnica v Limanowej.

3. Riadiaca a kontrolná činnosť.

3.1. Výsledky vnútornej kontrolnej činnosti

Vnútorná kontrolná činnosť bola vykonaná na jednotlivých oddeleniach Oravskej knižnice a na ekonomickom oddelení. Pravidelne raz štvrťročne boli vykonané kontroly pokladničnej hotovosti na oddelení beletrie, náučnom a detskom oddelení. Každá kontrola je spracovaná zápisom a podpismi kontrolnej komisie a zodpovednými pracovníkmi oddelení. Pokladničná kontrola na ekonomickom oddelení bola vykonávaná každý mesiac. Poštové známky a gastrolístky boli kontrolované štvrťročne kontrolnou komisiou Oravskej knižnice. Pravidelne pri každej finančnej operácii bola vykonaná predbežná kontrola na základe Zákona

č. 502/2001. Priebežné kontroly boli vykonávané pravidelne podľa zákona 4 krát ročne. Kontrola dochádzky a pracovnej činnosti bola vykonávaná priebežne riaditeľom a kontrolnou komisiou. Pravidelne prebiehala kontrola čerpania dovolenky s evidenciou mzdového softvéru. Bola vykonaná kontrola služobných ciest v evidencii vedenej v organizácií. V roku 2016 bola v organizácií vykonaná fyzická inventarizácia majetku.

3.2 Výsledky kontrolnej činnosti kontrolných orgánov

V roku 2016 kontrolné orgány Daňového úradu a jednotlivých zdravotných poisťovní neuskutočnili žiadnu kontrolnú činnosť. Kontrolu previedli poverení pracovníci Sociálnej poisťovne – pobočka Dolný Kubín, na základe § 42 ods. a 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnej poisťovni, vonkajšia kontrola so zameraním na kontrolu odvodu poistného na sociálne poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, kontrola plnenia povinností zamestnávateľa podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov v kontrolnom období od 01.01. 2015 do 30.04. 2016. Vonkajšia kontrola bola vykonaná dňa 14.7. 2016. Na základe kontrolných zistení, protokol č. 700-1810030116-AG02/16, bola zodpovedná pracovníčka Mgr. Mária Bachledová poučená o tom, že má dodržiavať zákonom stanovené termíny na prihlasovanie, zmeny a odhlasovanie pracovníkov počas čerpania materskej a rodičovskej dovolenky.

4. Návštevnosť kultúrnej organizácie

Tabuľkový prehľad *Návštevnosť kultúrnej organizácie*, (pozri Prílohu č. 3). Podrobnejšie údaje v časti II. Odborná činnosť, 1.2 Používatelia, návštevníci

5. Otváracie hodiny pre verejnosť a výška vstupného v roku 2016

5.1 Otváracie hodiny centrálného objektu:

Pondelok	8.00 – 16.00 hod.
Utorok	8.00 – 18.00 hod.
Streda	10.00 – 18.00 hod.
Štvrtok	8.00 – 18.00 hod.
Piatok	8.00 – 18.00 hod.
Sobota	8.30 – 12.30 hod. (okrem mesiacov júl - august)

5.2 Otváracie hodiny pobočiek, expozícií: pobočky nemáme

5.3 Týždenný výpožičný čas: 50 hodín

5.4 Výška vstupného - ročný registračný poplatok

Dospelí	4,00 €
Študenti	3,00 €
Dôchodcovia, ZŤP	2,00 €
Deti	2,00 €
Vojnoví veteráni	bezplatne

Výška poplatkov ostala v roku 2016 nezmenená.

5.5 Poskytované zľavy

Zľavy z registračného poplatku poskytujeme vybraným skupinám podľa vyššie uvedeného cenníka (dôchodcovia 50%, deti 50 %, študenti 25 %, vojnoví veteráni bezplatne). V roku 2016 sme v rámci projektu Rodinné pasy, ktorého iniciátorom bol ŽSK, poskytovali 20% zľavu na členských poplatkoch rodinám vlastniacim tento preukaz. V roku 2016 túto možnosť nevyužil žiadny používateľ. Bezplatné členstvo v knižnici bolo poskytnuté vybraným používateľským skupinám – žiakom 1. ročníkov ZŠ, účastníkom celoročného projektu *Už*

som prvák, už si čítam sám (197 používateľov), študentom 1. ročníkov stredných škôl, účastníkom informačnej výchovy (57 používateľov), účastníkom súťaže *Čítame s Osmijankom, pridaj sa aj ty* (214 používateľov). Počas *Týždňa slovenských knižníc* sa do knižnice bezplatne zaregistrovalo 32 používateľov. *Valentínska akcia* bezplatného zápisu v tomto ročníku nebola zo strany verejnosti využitá.

Dlhoročným spolupracovníkom, dobrovoľníkom a aktivistom poskytujeme čestné bezplatné členstvo.

5.6 Využitie kultúrnych poukazov – Príloha č. 4

Žiaci, študenti a pedagogickí pracovníci mohli využiť kultúrne poukazy na úhradu ročného registračného poplatku, prístup na internet a tlač dokumentov. Knižnica získala 507 kultúrnych poukazov a za ich hodnotu 507 € zakúpila nový knižničný fond.

5.7 Zmeny v otváracích hodinách a v registračných poplatkoch v roku 2017

Zmeny v otváracích hodinách a v registračných poplatkoch sa v roku 2017 neplánujú.

	Rok 2016
Dospelí	4,00 €
Študenti	3,00 €
Dôchodcovia	2,00 €
Deti	2,00 €

6. Projektová činnosť kultúrnej organizácie, granty, nadácie

Tabuľkový prehľad *Projekty kultúrnych organizácií*, (pozri Prílohu č. 5).

Informácie o zameraní a aktivitách projektov, podporených z Fondu na podporu umenia, MK SR a ďalších zdrojov sú podrobnejšie uvedené v časti II. Odborná činnosť. Finančný prínos projektov je uvedený v časti 15.10 Objem finančných prostriedkov získaných z FPU, MK SR a ďalších zdrojov.

6.1 Sponzorské príspevky, fundraising – krátky komentár

Sponzorská materiálna pomoc, ktorú knižnica v roku 2016 získala bola v hodnote cca 800 Eur. Sponzorsky nás podporili: Cukrárenská výroba Veličná, rodina Šinálovcov (podpora podujatia Noc v knižnici, cca 50 Eur), získanie knižnej odmeny za účasť v čitateľskej ankete Zlatá rybka – Detská kniha roka 2015 (cca 200 Eur), knihy na odmeny v interných čitateľských súťažiach od vydavateľstiev Slovart, Fragment, Albatros (cca 100 Eur), rodina Bardyová (nákup kníh v sume 50 Eur), spoločenské hry vydavateľstva Albi (cca 430 Eur), hračky od P. Streulu (cca 70 Eur).

Hodnota knižných darov, ktoré knižnica zaradila do svojich fondov sú uvedené v časti II. Odborná činnosť, 1.1 Knižničné fondy.

Finančná a materiálna podpora, získaná prostredníctvom aktivít občianskeho združenia a premietnutá do činnosti knižnice je uvedené v časti 15.2 Občianske združenie.

7. Účasť pracovníkov a riaditeľa na poradách, školeniach, seminároch, zahraničných služobných cestách

Peter Huba - riaditeľ knižnice

24.02. - spomienkové podujatie k 150. výročiu narodenia L. Nádaši-Jégého, vystúpenie s príspevkom Dolnokubínska spoločnosť v 1. pol. 20. storočia, OKAH

24.03. - porada riaditeľov, Úrad ŽSK

28.04. - porada riaditeľov, Úrad ŽSK

24.05. - autorská beseda so žiakmi ZŠ Tvrdošín

- 08.06. - J. Matúška, B. F. Bulla, beseda v Turčianskej knižnici Martin
- 31.07. - slávnostné otvorenie Budatínskeho hradu
- 28.09. - porada riaditeľov, Úrad ŽSK
- 05.10. - Príprava zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v oblasti CO, OKAH
- 14.12. - spomienkové podujatie k 400. výročiu úmrtia Juraja Turzu, vystúpenie s príspevkom
Závažné životné rozhodnutia Juraja Turzu, Oravská knižnica A. Habovštiaka
- 16.12. - stretnutie riaditeľov kultúrnych inštitúcií ŽSK, Žilina

Pravidelná účasť na zasadnutiach komisie školstva, kultúry a športu Mesta Dolný Kubín a výborov Miestneho odboru Matice slovenskej v Dolnom Kubíne

Mgr. Martina Fecskéová – metodička

- 04.02. - pracovná porada trénerov pamäti, Krajská knižnica Žilina
- 17.02. - valné zhromaždenie SAK-u, SNK Martin
- 02.03. - Asertívne riešenie konfliktných situácií v knižnici, Oravská knižnica A. Habovštiaka
- 27.04. - seminár Elektronické knihy v knižniciach, SNK Martin
- 24.05. - rozbor činnosti a hospodárenia knižníc ŽSK, Krajská knižnica v Žiline
- 22.07. - školenie k predkladaniu mikroprojektov v rámci Programu INTERREG V-A Poľsko – Slovensko 2014 – 2020, Úrad ŽSK
- 05.10. - Príprava zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v oblasti CO, OKAH
- 08.11. - seminár TLib – Trendy v knižničnej praxi, ŠVK Banská Bystrica
- 29.11. - školenie k programu EN EVOSERVIS – verejné obstarávanie, Úrad ŽSK

Mgr. Mária Bachledová – ekonómka

- 15.03. - školenie k Verejnému obstarávaniu, Dom odborov Žilina
- 24.05. - rozbor činnosti a hospodárenia knižníc ŽSK, Krajská knižnica v Žiline
- 22.07. - školenie k predkladaniu mikroprojektov v rámci Programu INTERREG V-A Poľsko – Slovensko 2014 – 2020, Úrad ŽSK
- 05.10. - Príprava zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v oblasti CO, OKAH
- 29.11. - školenie k programu EN EVOSERVIS – verejné obstarávanie, Úrad ŽSK

Video školenia: Účtovníctvo subjektov – účtovná trieda 5,6 + účtovná závierka, Daň z príjmov právnických osôb, Ukončenie roka 2015 a zmeny od 1.1.2016 v mzdovej účtárni, Aktuálny stav v mzdovej účtárni k 1.1.2016 + ročné zúčtovanie dane 2015, Zrážky zo mzdy a exekučné zrážky, novela Nar. vlády 268/2006 Z. z. od 1.1.2016, Cestovné náhrady 2016

Ľubica Luptáková - bibliografka

- 24.02. - stretnutie bibliografov Žilinského kraja, Krajská knižnica Žilina
- 02.03. - Asertívne riešenie konfliktných situácií v knižnici, Oravská knižnica A. Habovštiaka
- 21.03. - školenie Popis kníh vo formáte MARC 21 s RDA, SNK Martin
- 05.05. - Bibliografický deň 2016 (metodický seminár), SNK Martin
- 11.05. - Metodika tvorby personálnych autorít v RDA, SNK Martin
- 28.09. - Metodika popisu článkov vo formáte MARC 21, SNK Martin
- 05.10. - Príprava zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v oblasti CO, OKAH
- 23.-24.11. - 13. Slovenská bibliografická konferencia 2016, SNK Martin

Mgr. Miriam Kazimírová - koordinátor služieb a KVČ

- 02.03. - Asertívne riešenie konfliktných situácií v knižnici, Oravská knižnica A. Habovštiaka
- 20.04. - prípravný výbor 61. Hviezdoslavovho Kubína v MsKS v Dolnom Kubíne
- 23.05. - prípravný výbor 61. Hviezdoslavovho Kubína v MsKS v Dolnom Kubíne
- 05.10. - Príprava zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v oblasti CO, OKAH

13.11. - Medzinárodný veľtrh Bibliotéka – Pedagogika 2014 v Incheba, a. s. Bratislava

Olga Milučká – katalogizátorka

- 02.03. - Asertívne riešenie konfliktných situácií v knižnici, Oravská knižnica A. Habovštiaka
- 21.03. - Nové pravidlá RDA, MDT, SNK Martin
- 11.05. - Nové pravidlá RDA, MDT, SNK Martin
- 28.05. - Nové pravidlá RDA, MDT, SNK Martin
- 05.10. - Príprava zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v oblasti CO, OKAH
- 13.11. - Medzinárodný veľtrh Bibliotéka 2016 v Incheba, a. s. Bratislava

Antónia Albíniová - náučné oddelenie

- 29.01. - zasadnutie výboru KP SSKK Žilinského kraja v Martine
- 02.03. - Asertívne riešenie konfliktných situácií v knižnici, Oravská knižnica A. Habovštiaka
- 22.06. - exkurzia SNK v súčasnosti, SNK Martin, Digitalizačné stredisko Vrútky
- 05.10. - Príprava zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v oblasti CO, OKAH

Zdenka Štefková - náučné oddelenie

- 02.03. - Asertívne riešenie konfliktných situácií v knižnici, Oravská knižnica A. Habovštiaka
- 22.06. - exkurzia SNK v súčasnosti, SNK Martin, Digitalizačné stredisko Vrútky
- 05.10. - Príprava zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v oblasti CO, OKAH

Ludmila Šumská – náučné oddelenie

- 05.10. - Príprava zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v oblasti CO, OKAH

Alena Javorková - detské oddelenie

- 02.03. - Asertívne riešenie konfliktných situácií v knižnici, Oravská knižnica A. Habovštiaka
- 24.-25.6. - sprevádzanie detí a realizácia podujatia vo Vychylovke pod názvom Jánska noc má čarovnú moc
- 05.10. - Príprava zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v oblasti CO, OKAH

Jana Katreníková - detské oddelenie

- 02.03. - Asertívne riešenie konfliktných situácií v knižnici, Oravská knižnica A. Habovštiaka
- 18.5.-1.8. - vzdelávací kurz, modul 1 Všeobecný úvod do knihovníctva, modul 2 Knihovník vo verejnej knižnici, SNK Martin
- 05.10. - Príprava zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v oblasti CO, OKAH

Jozefína Drabiňáková - oddelenie beletrie, čítareň

- 02.03. - Asertívne riešenie konfliktných situácií v knižnici, Oravská knižnica A. Habovštiaka
- 22.06. - exkurzia SNK v súčasnosti, SNK Martin, Digitalizačné stredisko Vrútky
- 05.10. - Príprava zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v oblasti CO, OKAH

Viera Čiljaková - oddelenie beletrie, čítareň

- 05.10. - Príprava zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v oblasti CO, OKAH

Iveta Salvová - oddelenie beletrie, čítareň, úsek bibliografie a regionálnych dokumentov

- 02.03. - Asertívne riešenie konfliktných situácií v knižnici, Oravská knižnica A. Habovštiaka
- 06.04. - Pravidlá správy registratúry v kontexte novej príhlášky č. 410/2015 Z. z.
- 22.06. - exkurzia SNK v súčasnosti, SNK Martin, Digitalizačné stredisko Vrútky
- 05.10. - Príprava zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v oblasti CO, OKAH
- 24.11. - školenie k programu Fabasoft, Žilina

8. Public relations

8.1 Odborná publikačná činnosť pracovníkov kultúrnej organizácie: nebola

8.2 Publikačná činnosť o kultúrnej organizácii a jej činnosti

8.2.1 Počet titulov vlastných zamestnancov organizácie: 20

8.2.2 Počet titulov iných autorov o organizácii: 24

8.2.3 Počet vydaných tlačových správ: 6

Tlačový servis ŽSK:

1. Kniha Oravy 2015. [online]. [cit. 2016.04.26.] Dostupné na internete: <http://www.vuczilina.sk/sk/aktuality/aktuality/kniha-oravy-2015-2.html>

Vo štvrtok 25. apríla 2016 sa v Oravskej knižnici Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne uskutočnilo vyhodnotenie súťaže Kniha Oravy 2015. Ôsmy ročník čitateľskej súťaže o najzaujímavejšiu regionálnu publikáciu vyhlásila Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne v spolupráci s mediálnymi partnermi MY Oravské noviny a TV DK – Infoštúdio mesta Dolný Kubín. V kategórii beletria získala najviac hlasov kniha autorských rozprávok Pavla Janíka a Zuzany Lukáčovej s názvom Tretie kráľovstvo, prvenstvo v kategórii odborná literatúra prideliť čitatelia publikácii Zázrivské lazy, na ktorej sa autorsky podieľali Jozef Jurík, Anna Gáborová a Eva Dudášová.

2. Otvorenie výstavy fotografií Pavla Breiera. [online]. [cit. 2016.04.16.] Dostupné na internete: <http://www.vuczilina.sk/sk/aktuality/aktuality/otvorenie-vystavy-fotografi-pavla-breiera.html>

V spoločenskej miestnosti knižnice sa 15. apríla 2016 uskutočnilo otvorenie výstavy popredného slovenského fotografa Pavla Breiera spojené s prezentáciou knihy Labrang – svet tibetského kláštora. Autorom textu publikácie je známy slovenský sinológ a tibetológ Martin Slobodník, o obrazovú časť sa postaral Pavol Breier, ktorý dokumentuje život ľudí v horách a prírodu veľhôr už od konca 70. rokov. Výstava i publikácia predstavujú unikátnu tibetskú kultúru na príklade kláštora Labrang, ktorý je jedným zo šiestich najvýznamnejších tibetských budhistických kláštorov. V rámci svojej prezentácie Pavol Breier predstavil rozšírenú kolekciu fotografií doplnenú o zaujímavé i prekvapivé poznatky z tibetskej kultúry, náboženstva a kláštorného života, starších dejín i súčasnosti Tibetu.

3. Otvorenie výstavy Čapkovci a Slovensko [online]. [cit. 2016.05.06.] Dostupné na internete: <http://www.vuczilina.sk/sk/aktuality/aktuality/otvorenie-vystavy-capkovci-slovensko.html>

V priestoroch Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne bola dňa 5. mája 2016 slávnostne otvorená putovná výstava Čapkovci a Slovensko, ktorú pripravil Pamätník Karla Čapka v Strži. Na úvod podujatia sa prítomným prihovorili riaditeľ knižnice Peter Huba a vedúca Odboru kultúry a pamiatkovej starostlivosti Stredočeského kraja Mgr. Beáta Majdišová. Riaditeľka pamätníka Kristína Váňová pripomenula vrúcny vzťah bratov Josefa a Karla Čapkovcov k Orave i Slovensku a predstavila koncepciu výstavy, ktorá okrem základných informácií o Čapkovcoch a chronológii ich pobytov na Slovensku približuje aj ich tvorbu inšpirovanú naším regiónom. Texty oboch bratov o Orave publikované prevažne v dobovej tlači sú doplnené Josefovými maľbami a Karlovými kresbami a fotografiami.

4. Peter Huba: Príbeh slovenskej hymny a jej autora. [online]. [cit. 2016.09.27.] Dostupné na internete: <http://www.vuczilina.sk/sk/aktuality/aktuality/peter-huba-pribeh-slovenskej-hymny-jej-autora.html>

Dňa 26. septembra 2016 sa v Oravskej knižnici Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne uskutočnila slávnostná prezentácia publikácie „Príbeh slovenskej hymny a jej autora. Dielo Janka Matúšku“. Autor monografie, oravský historik Peter Huba, v dialógu s moderátorkou podujatia Mgr. Miriam Kazimírovou vysvetlil pohnútky k napísaniu monografie, priblížil problémy, s ktorými sa musel pri písaní popasovať, stručne predstavil obsah diela a vyvrátil najrozšírenejšie mýty a dezinterpretácie, ktoré sa v súvislosti s hymnou a jej autorom objavujú. Prítomnému publiku sa prihovorili tiež vedúci vydavateľstva Matice slovenskej Mgr. Igor Sokolík a praprasynovec Janka Matúšku Ing. Pavol Jurecký.

5. Vernisáž výstavy Roky bojov, obetí a nádejí (1914 – 1920). [online]. [cit. 2016.11.07.] Dostupné na internete: <http://www.vuczilina.sk/sk/aktuality/aktuality/vernisaz-vystavy-roky-bojov-obeti-nadeji-1914-1920.html>

V piatok 4. novembra 2016 o 12.30 hod. bola v priestoroch Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne slávnostne otvorená putovná výstava Roky bojov, obetí a nádejí (1914 – 1920), ktorú spoločne pripravili Nadácia M. R. Štefánika a Ústav politických vied SAV v Bratislave pod záštitou predsedu vlády SR. Vernisáž sa uskutočnila za aktívnej účasti predsedu Nadácie M. R. Štefánika v Bratislave Dr. h. c. prof. Ing. Dušana Bakoša, DrSc. a PhDr. Ferdinanda Vrábela z Ústavu politických vied SAV, ktorý ako jeden zo spoluautorov výstavu bližšie predstavil. Na podujatí ďalej vystúpili člen Klubu vojenskej histórie Orava Jozef Krupa, 1. štátny tajomník Veľvyslanectva Českej republiky na Slovensku Mgr. Ondřej Pometlo a potomkovia legionárov – Alena Gallasová, dcéra brigádneho generála Václava Vašátka, a dcéra Mikuláša Gaceka doc. PhDr. Milota Zelinová, CSc.

6. Otvorenie výstavy Zázrivské lazy. [online]. [cit. 2016.11.08.] Dostupné na internete: <http://www.vuczilina.sk/sk/aktuality/aktuality/otvorenie-vystavy-zazrivske-lazy.html>

V pondelok 7. novembra 2016 sa v priestoroch Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne uskutočnilo otvorenie výstavy Zázrivské lazy, ktorá prostredníctvom fotografií, malieb a krátkych textov predstavuje osobitú kúzu najväčšej dolnooravskej obce. Podkladom pre výstavu sa stala rovnomenná publikácia, ktorá v čitateľskej súťaži “Kniha Oravy 2015” získala 1. miesto v kategórii odborná literatúra. Súčasťou vernisáže bola beseda s autormi a ich hosťami – architektom Igorom Krpelánom, autorom knihy “Pokračovanie rodu”, a spoluautorom publikácie “Dedinami” Petrom Madigárom – na tému vzťahu súčasnej spoločnosti k hodnotám vidieckej krajiny a architektúry.

8.2.4 Propagácia a prezentácia kultúrnej organizácie v iných médiách (rozhlas, televízia) a vynaložené finančné prostriedky:

- Média:

1. Infoštúdio Dolný Kubín (mestská káblová televízia)

Textové spravodajstvo:

Oravská knižnica Antona Habovštiaka v textovom spravodajstve propaguje činnosť knižnice formou oznamov a pozvánok na pripravované podujatia.

Obrazové spravodajstvo:

1. 15.01.2016 – Flash: Akadémia ZŠ P. Škrabáka.
2. 29.01.2016 – Hľadá sa Kniha Oravy 2015.
3. 12.02.2016 – Diskusia s vojnovým reportérom v knižnici.
4. 04.03.2016 – Flash: Knižnica.
5. 11.03.2016 – Stretnutie so spisovateľkami Darinou Hamarovou a Evou Dedinskou.
6. 24.03.2016 – Hlasujte za Knihu Oravy 2015.
7. 01.04.2016 – Tréning pamäte pre seniorov.
8. 08.04.2016 – Krst kníh Albíny Pánikovej.
9. 22.04.2016 – Flash: Prezentácia knihy Labrang.
10. 29.04.2016 – Flash: Knižnica (prezentácia knihy Oravská stolica).
11. 06.05.2016 – Čitateľská súťaž Kniha Oravy 2015.
12. 03.06.2016 – Flash: Čitateľský maratón.
13. 17.06.2016 – Podujatie Slovo v uliciach už po tretíkrát.
14. 24.06.2016 – Sprievodné podujatia recitačnej súťaže.
15. 26.08.2016 – Flash: Oravská knižnica (workshop SAIA).
16. 02.09.2016 – Flash: Knižnica (výstava Milana Horňáka).
17. 09.09.2016 – Flash: Oravská knižnica A. Habovštiaka (literárna súťaž pre deti – ETM).
18. 16.09.2016 – Prednáška o židovských sviatkoch, tradíciách a zvykoch.
19. 30.09.2016 – Flash: Peter Huba
20. 21.10.2016 – Jozef Banáš v Oravskej knižnici A. Habovštiaka
21. 04.11.2016 – Celoslovenská súťaž Mladá slovenská poviedka
22. 11.11.2016 – Výstava Roky bojov, obetí a nádejí.
23. 16.12.2016 – Flash: Juraj Turzo.

Slovenský rozhlas – Rádio Regina:

1. 14.02.2016 – Tomáš Toček z literárneho klubu Fontána pri Oravskej knižnici A. Habovštiaka. In: Moja nedeľa - Slovenský rozhlas (Rádio Regina).

- **infotabule** (billboardy) pri cestných komunikáciách: nemáme
- **infotabule na parkoviskách** a pri objektoch: od r. 2009 v rámci jednotného informačného systému ŽSK je na budove organizácie umiestnená tabuľa s označením inštitúcie a zriaďovateľa
- **vývesné skrinky** pre aktuálne podujatia a oznamy: v budove knižnice

Oravská knižnica realizuje vzťahy s verejnosťou nielen svojou činnosťou a podujatiami, ale aj formou tlačených propagačných materiálov, rubriek a relácií v masmédiách a na internete. Od r. 2009 vydáva časopis *Priateľ knižnice*, jednotlivé čísla sú zverejnené aj na webovej stránke knižnice.

Informácie o svojich kultúrnych podujatiach zverejňovala knižnica okrem vlastnej webovej stránky (www.oravskakniznica.sk) aj na sociálnej sieti Facebook (<https://www.facebook.com/oravskakniznica/?fref=ts>) a ďalších webových stránkach: www.infolib.sk, www.dolnykubin.sk, www.zask.sk, www.mojkubin.sk, www.oravalive.sk, www.tvdk.sk, www.orava.sme.sk.

Uvedená propagácia organizácie bola realizovaná bez vynaloženia finančných prostriedkov.

Knižnica prezentovala svoju činnosť, víťazné knihy súťaže Kniha Oravy 2015, vydateľské a publikačné aktivity na knižnom veľtrhu Bibliotéka 2016 v Bratislave. Hostami Oravskej knižnice boli autori knihy *Zázrivské lazy* Jozef Jurík a Anna Gáborová. Prezentáciu knižnice na Bibliotéke 2016 financoval zriaďovateľ – Žilinský samosprávny kraj, knižnica zabezpečila dopravu vystupujúcim autorom a pracovníkom knižnice.

8.3 Edičná činnosť

1. **L. N. Jégé** : výberová personálna bibliografia / [zost. : Ľubica Luptáková]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2016. 104 s., 147 bibliografických záznamov. ISBN 978-80-89099-38-2.
2. **Martin Ľapák** : medailón k 90. výročiu narodenia/ [zost. : Ľubica Luptáková]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2016. 37 s., 56 záznamov. ISBN 978-80-89099-40-5.
3. **Juraj Turzo a Orava** : 400. výročie úmrtia. Medailóny oravských osobností / [zost. : Ľubica Luptáková]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2016.. Leták vydaný pri príležitosti Roka Juraja Turzu. Biografické letáky.
4. **Leopold Bruck** : 150. výročie úmrtia. Medailóny oravských osobností / [zost. : Ľubica Luptáková]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2016. Biografické letáky.
5. **Ján Dafčík** : 120. výročie narodenia. Medailóny oravských osobností / [zost. : Iveta Salvová]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2016. Biografické letáky.
6. **Príbeh slovenskej hymny a jej autora : dielo Janka Matúšku** / [zost. : Peter Huba]. – Martin : Matica slovenská, 2016. – 151 s. ISBN 978-80-8128-166-2
7. **Priateľ knižnice č. 1-2** : časopis Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne [zost. : Peter Huba]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2016. 40 s. ISSN 1337-9534. Vychádza elektronicky na stránke www.oravskakniznica.sk
8. **Správa o činnosti a hospodárení za rok 2015** [zost. Martina Fecskeová]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2016. 54 s., 18 príloh.

9. Ocenenia organizácie a jej pracovníkov

Organizácia získala poďakovanie za aktívnu participáciu pri organizovaní Hviezdoslavovho Kubína zo strany jedného z hlavných organizátorov – MsKS Dolný Kubín, ako aj poďakovanie od spisovateľa Štefana Kuzmu za obetavú organizáciu sprievodných akcií HK, zverejnenú v Knižnej revue č. 07-08/2016. Písomné ocenenie bolo zaslané organizácii od MgA. Viery Kučerovej za spoluprácu v projekte Celé Slovensko číta deťom, od Ing. Vladimíra Adamca (kancelária primátora mesta Dolný Kubín) za spoluprácu pri organizovaní Európskeho týždňa mobility, od Jozefa Krupu (Klub vojenskej histórie Orava) za profesionálne odvedenú prácu pri otvorení výstavy Roky bojov, obetí a nádejí (1914-1918).

Organizácii boli zaslané ďakovné listy za aktívnu spoluprácu od zástupcov ZŠ M. Kukučina a ZŠ J. Matúšku v Dolnom Kubíne, osobitné poďakovania za spoluprácu získali koordinátorka kultúrno-výchovnej činnosti Mgr. M. Kazimírová a pracovníčka Detského oddelenia A. Javorková. A. Javorková získala od neziskovej organizácie Osmijanko ocenenie za mimoriadnu aktivitu v rámci celoslovenského čitateľskej súťaže Čítame s Osmijankom.

10. Majetok vo vlastníctve ŽSK v správe kultúrnej organizácie, priestorové podmienky, výstavba, rekonštrukcie

10.1 Pasportizácia nehnuteľného majetku vo vlastníctve ŽSK v správe OKAH

Oravská knižnica k 31. 12. 2016 spravovala majetok ŽSK:

- 381/1 – 76 m² zastavané plochy a nádvoría
- 385/1 – 31 m² záhrady
- 386/1 – 182 m² zastavané plochy a nádvoría
- 386/2 – 19 m² zastavané plochy a nádvoría
- 386/3 – 9 m² zastavané plochy a nádvoría
- 387 – 283 m² zastavané plochy a nádvoría
- budova – súpisné číslo 1763 postavená na parcele KN č. 386/1 a 387
- budova – súpisné číslo 1697 postavená na parcele KN č. 387- na základe návrhu na zrušenie zápisu Mestského úradu Dolný Kubín, bolo zrušené súpisné číslo budovy 1697 pre stavbu „Administratívna budova – knižnica“ umiestnená na pozemku parcele KN-C č.387 v katastrálnom území Dolný Kubín. K pôvodnej budove bola pristavená prístavba a vytvoril sa jeden samostatný celok knižnice so súpisným číslom č. 1763 a orientačným číslom 2.

Pozri *Prílohu č. 6*

10.2 Aktuálny stavebno-technický stav nehnuteľností

Stav nehnuteľností OKAH sa oproti minulým rokom značne zlepšil a to na základe prístavby OKAH. V budove je potrebná rekonštrukcia schodiska v celej budove, nové omietky, výmena rozvodov a radiátorov v starej časti budovy z dôvodu efektívnejšej spotreby energií.

10.3 Prevádzkované priestory využívané na vlastnú činnosť - Pozri *Prílohu č. 7*

Celková plocha knižnice je 1206 m², z toho priestory pre používateľov sú 656 m² Prevádzkové náklady činili celkovo 20 845,00 Eur.

10.4 Prevádzkované priestory prenajaté od iných subjektov - Pozri *Prílohu č. 8*

Organizácia nemá prenajaté žiadne priestory.

10.5 Spravované priestory prenajaté iným subjektom - Pozri *Prílohu č. 9*

Oravská knižnica neposkytuje iným organizáciám priestory na prenájom.

10.6 Rekonštrukcie

V roku 2016 sa v organizácii nerealizovali žiadne väčšie rekonštrukcie a prestavby. V januári 2016 bola v rozpočte schválená finančná čiastka 37 000,00 Eur na stavebné úpravy strechy a podkrovia na starej časti budovy. Uvedené práce neboli v roku 2016 prevedené, ich realizácia sa presunula na rok 2017. V spoločenskej miestnosti bolo vybudované pódium pre skvalitnenie realizovaných podujatí. Cena za zhotovenie pódia bola 2 000,00 Eur.

Opravy a údržba celkom a z toho riešenie havárií

Opravy a údržby prebiehali v bežnej úrovni na odstránenie prevádzkových nedostatkov.

10.7 Vozový park - Pozri *Prílohu č. 10*

Organizácia v roku 2014 zakúpila osobný automobil Renault Megane Grandtour – kategória M1 – 5 miestne combi vozidlo, s určením na jazdu po spevnených komunikáciách vo výške 15 400,00 Eur.

10.8 Poistenie majetku - Pozri Prílohu č. 11

V roku 2016 bol poistený majetok Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v spoločnosti Respect Slovakia, s.r.o. Žilina.

10.10 Plnenie úloh na úseku BOZP, PO

Úloha je zabezpečovaná dodávateľsky – Ing. Ján Skubeň Dolný Kubín.

11 Ročné dane z nehnuteľností - Pozri Prílohu č. 12

Organizácia je na základe VZN Mesta Dolný Kubín oslobodená od platenia dane z nehnuteľnosti.

12 Elektronizácia, automatizácia, technické vybavenie, výpočtová technika, elektronické médiá

Tabuľkový prehľad *Elektronizácia*, (pozri Prílohu č. 13).

Tab. 1 Hardvér a iné technické vybavenie

Počet PC spolu	Z toho prístupných pre verejnosť	Počet PC s pripojením na internet	Z toho prístupných pre verejnosť	Počet pobočiek s internetom pre verejnosť
30	14	26	10	0

Tab. 2 Softvérové vybavenie

Typ siete	Štruktúrovaná sieť typu server – klient s rozvodovým uzlom 24-portovým switchom a 24-portovým patch panelom
Knižnično-informačný softvér	Clavius, Libris, Biblis
Operačné systémy	Windows XP Professional, Windows XP Home Edition, Windows 7 Home Premium, Windows 7 Professional, Windows 10 Home, Windows 10 Pro, Windows Server 2008
	Solaris
Počet automatizovaných pobočiek	0

Oravská knižnica A. Habovštiaka je plne automatizovaná, všetky knižnično-informačné procesy sú realizované prostredníctvom integrovaného knižničného systému Clavius od spoločnosti LANius, ktorý knižnica získala v rámci projektu ŽSK „Informácie bez hraníc“. Vlastné technické vybavenie knižnice tvoria 2 servery s operačným systémom Windows Server 2008, jeden server so systémom Windows 10 Pro a 16 pracovných staníc s operačnými systémami Windows XP Professional, Windows XP Home Edition, Windows 7 Professional, Windows 10 Home, Windows 10 Pro, ktoré sú zapojené v lokálnej sieti a prevádzkuje sa na nich systém Clavius (z toho 4 slúžia ako on-line katalógy pre čitateľov). Na niekoľkých počítačoch sa kvôli kontrole dát dočasne využívajú i staršie systémy Libris a Biblis. Ďalšie 4 počítače sú zapojené v sieti VUCnet, ktorú spravuje náš zriaďovateľ.

Z periférnych zariadení PC disponuje knižnica 28 tlačiarňami (19 čiernobielych laserových, 7 farebných laserových, 1 farebná atramentová, 1 ihličková), 1 multifunkčným

zariadením, 7 plošnými skenermi, z ktorých 6 umožňuje skenovanie dokumentov do veľkosti A4 a 1 do veľkosti A3, 13 laserovými snímačmi čiarových kódov, 3 dataprojektormi. Súčasťou elektronického technického vybavenia knižnice sú tiež 4 kopírovacie stroje, 2 digitálne kamery, 4 digitálne fotoaparáty, 2 čítačky e-knín, 2 laminovacie stroje, 8 záložných zdrojov, IC rekordér, 2 TV, 2 DVD prehrávače, videorekordér, interaktívna tabuľa a ozvučovací technika. Na oddeleniach náučnej literatúry a beletrie je inštalovaný elektromagnetický zabezpečovací systém na ochranu fondu pred odcudzením.

V roku 2016 sme prostredníctvom projektu „Modernizácia technického vybavenia pre používateľov knižnice“ zakúpili nový skener a vymenili štyri počítače, ktoré využívajú naši používatelia na vyhľadávanie informácií v on-line katalógu knižnice, resp. v sieti internet. Projekt podporil z verejných zdrojov Fond na podporu umenia. Z vlastných prostriedkov knižnica v uplynulom roku zakúpila tri čiernobiele laserové tlačiarne, štyri záložné zdroje, plošný skener, digitálny fotoaparát a tri čítačky čiarových kódov.

Tab. 3 Internet

Typ pripojenia *	Prenosová rýchlosť [†]	Počet pripojených PC	Z toho pre používateľov	Počet pobočiek s internetom pre verejnosť
DSL – Telekom	30/5 Mbit/s	22	10	0
DSL – VUCnet	10/1 Mbit/s	4	0	0

V knižnici sa využívajú dva typy pripojenia na internet. Štyri počítače sú zapojené v sieti VUCnet nášho zriaďovateľa (riaditeľ, 2x ekonomické oddelenie, projektový manažér), ostatné počítače využívajú internetové pripojenie od Slovak Telekomu. V roku 2016 knižnica prešla na modernejšiu VDSL technológiu s neobmedzeným prenosom dát a rýchlosťou pripojenia 30/5 Mbit/s (program Magio Internet XL). Šesťnásobné zvýšenie rýchlosti internetového pripojenia sa pozitívne prejavilo na rýchlejšom generovaní a zobrazovaní vyhľadávaných informácií v on-line katalógu knižnice, čo naši používatelia veľmi ocenili. Fungovanie on-line katalógu s možnosťou ďalších on-line služieb zabezpečuje router, ktorý umožňuje aj prepojenie lokálnej a internetovej siete, čím sa zabezpečil prístup k internetu na všetkých oddeleniach knižnice. Využívanie internetového pripojenia umožňuje pracovníkom knižnice zvyšovať kvalitu, operatívnosť a efektívnosť poskytovaných služieb v oblasti akvizície, katalogizácie, medziknižničnej výpožičnej služby, vybavovania korešpondencie, získavania aktuálnych informácií, komunikácie s používateľmi a pod.

Prístup na internet pre verejnosť zabezpečuje 10 PC, z toho 2 terminály tzv. tenkí klienti SunRay s IBM serverom, ktoré ako operačný systém využívajú Solaris na báze LINUX-u a UNIX-u. Knižnica ich využívala od roku 2007 na základe výpožičky v rámci projektu „Informatizácia knižníc – Verejný internet v knižniciach SR“, v roku 2013 boli bezplatne prevedené do vlastníctva Oravskej knižnice. Prístup na internet môžu používatelia využívať v samostatnej internetovej študovni, ktorá bola vybudovaná v rámci prístavby a prestavby knižnice, a tiež na detskom oddelení. Platenú verejnú internetovú stanicu v internetovej študovni môžu využívať registrovaní i neregistrovaní používatelia po dovŕšení 14 rokov. Dva terminály a 1 PC na detskom oddelení zabezpečujú bezplatný prístup na internet pre širokú verejnosť v intervale 15 minút, ďalší prístup je spoplatňovaný podľa aktuálneho cenníka. Na počítačoch, ktoré slúžia ako verejné internetové stanice, majú naši používatelia možnosť aj pracovať v súbore programov MS Office, resp. v programoch balíka Apache OpenOffice, skenovať a tlačiť dokumenty.

	r. 2015	r. 2016	Rozdiel
Používatelia internetu a PC	2 366	1 864	- 502
– z toho deti	1 553	1 023	- 530

Oravská knižnica propaguje svoju činnosť na vlastnej webovej stránke www.oravskakniznica.sk, ktorá sa po návšteve z rôznych mobilných zariadení dokáže prispôbiť daným rozlíšeniam displejov, čo prispieva k lepšej prehľadnosti a dostupnosti informácií. Na webovú stránku knižnice bolo v priebehu roku 2016 zaznamenaných 75 613 vstupov návštevníkov, z toho bolo 34 607 prístupov do on-line katalógu. Okrem webstránky knižnica prezentuje svoje aktivity aj prostredníctvom sociálnej siete Facebook, kde obsah nášho profilu v uplynulom roku videlo 56 545 virtuálnych návštevníkov. V porovnaní rokom 2015, kedy si Facebook knižnice prezrelo 18 484 návštevníkov, je to výrazný nárast. Od 1.10.2016 začala knižnica svoje aktivity propagovať aj na sociálnej sieti Instagram s cieľom osloviť ešte viac používateľskú kategóriu detí a mládeže, ktorá je v ich radoch veľmi obľúbená. Do konca roka sme získali 11 sledovateľov.

Oravská knižnica A. Habovštiaka poskytuje používateľom prostredníctvom svojej webovej stránky nasledovné virtuálne služby:

- prístup do on-line katalógu knižničného fondu, bibliografickej databázy regionalík
- prístup do súborného katalógu regionálnych knižníc ŽSK
- prístup do databázy medailónov nežijúcich osobností Oravy
- prezeranie a kontrola svojho konta, predĺženie výpožičnej doby dokumentov
- rezervácia dokumentu
- možnosť zaslania elektronickej žiadanky pre MVS a vypracovanie rešerše
- elektronické poskytovanie informácií a on-line referenčné služby (napr. elektronické zasielanie naskenovaných článkov, tematických rešeršných výstupov, rôznych faktografických údajov, informácie o dostupnosti žiadaného dokumentu, predĺženie výpožičnej doby dokumentov, informácie o podujatiach a pod.)

Knižnično-informačný systém Clavius automaticky prideluje každému registrovanému používateľovi PIN kód, ktorý mu umožňuje prezerat' si svoje konto, predlžovat' výpožičnú dobu a rezervovat' žiadanú literatúru. Pretrváva záujem o on-line rezerváciu dokumentov a službu MVS, v roku 2016 bolo realizovaných 1 469 rezervácií kníh a zaregistrovaných 584 žiadostí o MVS z našich fondov. Knižnično-informačný systém umožňuje aj zasielanie predupomienok, upomienok a oznámení o rezervovaných knihách prostredníctvom e-mailovej komunikácie našim používateľom. Prostredníctvom e-mailov bolo zaslaných 8 731 predupomienok, 2 626 upomienok (poštou zaslaných 699 upomienok), 1 077 oznámení o rezervácii dokumentov.

Na oddeleniach s interným on-line katalógom sme sa zameriavali naďalej na individuálnu prácu s používateľmi, a to hlavne v oblasti informačnej prípravy. Informovali sme ich o možnosti prezerania čitateľského konta, vyhľadávania dokumentov v knižničnom katalógu, ako aj o možnosti on-line rezervácie dokumentu a predĺženia výpožičnej doby prostredníctvom svojho konta, čo používatelia hodnotia veľmi pozitívne. Používatelia knižnice, ktorí chcú mať prístup do nášho katalógu kedykoľvek a kdekoľvek, môžu od roku 2015 využívať mobilnú aplikáciu SMARTkatalog2.

12.1 Perspektívy, vízie rozvoja – požiadavky (návrh)

Pretrváva potreba pravidelnej obmeny technického vybavenia knižnice. Žiadosť o finančný príspevok na modernizáciu techniky plánuje knižnica podať v rámci dotačného systému Fondu na podporu umenia.

13. Personálna oblasť, personálne vybavenie

Tabuľkový prehľad *Zamestnanci organizácie*, (pozri Prílohu č. 14).

13.1 Organizačná štruktúra, kvalifikačná štruktúra, odborná prax zamestnancov, veková štruktúra zamestnancov, priemerná mzda

Tab. 4 Organizačná štruktúra

Oddelenie/úsek	skutočnosť r. 2016	
	Fyzické osoby	Prepočítaný stav
Riaditeľ	1	1
Oddelenie ekonomicko -tech. činnosti		
Šofér, údržbár, kurič (kumulovaná funkcia)	1	1
Upratovačka	2	2
Vedúci ekonóm	1	1
Oddelenie metodiky, bibliografie, koordinácie, dopĺňovania a spracovania		
Knihovník metodik	1	1
Projektový a marketingový manažér	1	1
Knihovník – koordinátor služieb a KVČ	1	1
Knihovník dopĺňovanie a spracovanie KF	1	1
Knihovník bibliograf	1	1
Knihovník informatik	1	1
Oddelenie knižnično – informačných služieb		
Knihovník náučné oddelenie	1	1
Knihovník náučné oddelenie	1	1
Knihovník náučné oddelenie	1	1
Knihovník detské oddelenie	1	1
Knihovník detské oddelenie	1	1
Knihovník detské oddelenie		
Knihovník oddelenie beletrie/čitárne	1	1
Knihovník oddelenie beletrie/čitárne	1	0,6
Spolu	18	17,6
z toho pracovníci R	3	3
z toho pracovníci na chránených pracoviskách	0	0

Tab. 5 Kvalifikačná štruktúra zamestnancov vo fyzických osobách

Dosiahnutý stupeň vzdelania	Počet zamestnancov
Základné	2
Stredné	1
Úplné stredné	9
Bakalárske	0
Vysokoškolské	6
Spolu	18

Tab. 6 Odborná prax zamestnancov vo fyzických osobách /bez pracovníkov R a pracovníkov na úväzok menej ako 0,50/

Platový stupeň	Roky odbornej praxe	Počet zamestnancov
1	do 2	0
2	do 4	0
3	do 6	0
4	do 9	1
5	do 12	1
6	do 15	0
7	do 18	0
8	do 21	0
9	do 24	3
10	do 28	2
11	do 32	2
12	nad 32	6

Tab. 7 Veková štruktúra zamestnancov vo fyzických osobách /okrem pracovníkov R/

Vek zamestnancov	Počet zamestnancov
do 30 rokov	0
31 – 40 rokov	1
41 – 50 rokov	7
51 a viac rokov	7
Spolu	15
Priemerný vek	50,13

Tab. 8 Priemerná mzda

Ukazovateľ	r. 2015	r. 2016
Priemerná mzda spolu	599,42	635,11
Priemerná mzda bez R a riaditeľa	548,35	622,83

13.2. Počet zamestnancov na dohody, sezónnych zamestnancov, chránené pracovné miesta, aktivační zamestnanci

- na dohody o vykonaní práce: 0 osôb
- sezónni zamestnanci: organizácia nezamestnávala sezónnych pracovníkov
- chránené pracovné miesta: nie sú vytvorené
- aktivační zamestnanci v roku 2016: organizácia uzatvorila dohodu číslo 16/20/52A/44 o zabezpečení podmienok vykonávania aktivačnej činnosti formou dobrovoľníckej služby a poskytnutí príspevku na aktivačnú činnosť formou dobrovoľníckej služby právnickej osobe s ÚPSVaR v Dolnom Kubíne. Na činnosť dobrovoľníka - Mgr. Lenku Mihovú organizácia získala 53,10 Eur. Dĺžka trvania dobrovoľníckej činnosti bola 6 mesiacov.

13.3. Počet a štruktúra pracovných miest neobsadených dlhšie ako 6 mesiacov + zdôvodnenie.

V roku 2016 sme nemali v našej organizácii dlhodobo neobsadené miesta.

14. Práca s dobrovoľníkmi

14.1. Počet zmluvných dobrovoľníkov, druhy a rozsah činností

Zmluvných dobrovoľníkov nemáme. Pri organizovaní našej kultúrnej činnosti nám pomáhajú stáli dobrovoľníci (napr. členovia literárneho klubu Fontána, členovia občianskeho združenia

Orbis Libri) alebo iné osoby, na ktoré sa obraciame so žiadosťou o materiálnu pomoc alebo o pomoc vo forme nejakej služby. Počet takto zapájaných dobrovoľníkov do našej činnosti je cca 20. Spolupracovníkov za dlhoročnú pomoc a podporu knižnici každoročne oceňujeme udelením titulu Priateľ knižnice.

14.2. Občianske združenia pracujúce pri organizáciách (na podporu činnosti)

Pri knižnici pracuje občianske združenie ORBIS LIBRI, zaregistrované na MVSR bolo v auguste 2006 a svoju činnosť začalo v roku 2007. Občianske združenie sa roku 2015 zaregistrovalo do Zoznamu prijímateľov 2% z dane a v roku 2016 získalo finančné prostriedky vo výške 551,28 Eur. Finančné prostriedky boli použité na nákup vecných cien pre účastníkov rôznych súťaží, úhradu organizačných nákladov pri návštevách spisovateľov, realizáciu letného detského čitateľského tábora, nákup kancelárskych potrieb, materiálu pre tvorivé dielne a kníh. Do grantového systému Nadácie J&T bol zaslaný projekt s názvom Na postriežke v knižke zameraný na podporu čítania detí, ktorý bol podporený sumou 491,54 Eur, za ktoré bola nakúpená krásna a náučná literatúra pre deti a mládež a materiál na tvorivé dielne.

Združenie sa zaregistrovalo do Zoznamu prijímateľov 2% z dane za rok 2016, ktoré budú poukázané subjektom v roku 2017.

15. Hospodárenie kultúrnej organizácie

15.1. Rozpočet – bežný a kapitálový transfer

Bežné transfery

Zastupiteľstvo Žilinského samosprávneho kraja na svojom zasadnutí dňa 21. decembra 2015 Uznesením č.5/14 schválilo rozpočet Žilinského samosprávneho kraja na rok 2016. Rozpočet na rok 2016 bol schválený vo výške **207 148,00 Eur**. V zmysle § 12 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pre Oravskú knižnicu Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne boli stanovené tieto záväzné ukazovatele rozpočtu na rok 2016. Položka 610 mzdy platy a služobné príjmy 127 540,00 Eur, položka 620 poisťovné a príspevok do poisťovní 44 575,00 Eur, položka 630 tovary a služby 35 033,00 Eur.

V zmysle §13, ods.2 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, rozpočtové prostriedky je možné použiť len na účely, na ktoré boli v rozpočte Žilinského samosprávneho kraja schválené.

Kapitálový transfer

V roku 2016 nám bol schválený kapitálový transfér vo výške 37 000,00 Eur na rekonštrukciu strešnej krytiny objektu a jej zateplenie na starej časti budovy. Jednotlivými rozpočtovými opatreniami ŽSK bol upravený rozpočet na dokončenie rekonštrukcie – stavebných prác strechy o 35 000,00 Eur a zhotovenie pódia v spoločenskej miestnosti v novej prístavbe vo výške 2 000,00 Eur.

15.2. Čerpanie rozpočtu, úpravy rozpočtu, rozpočtové opatrenia v € (jednotlivo), upravený rozpis záväzných ukazovateľov rozpočtu – komentár, zdôvodnenie

Čerpanie rozpočtu (príjmy a výdavky) sú sledované podľa zdroja, programovej štruktúry a rozpočtovej klasifikácie platnej pre rok 2016. Príspevok zo ŽSK je sledovaný v rozpočte pod zdrojom 41 (vlastné príjmy ŽSK) a pod zdrojom 46 (vlastné zdroje organizácie). Pri čerpaní prostriedkov bola zachovaná maximálna hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť ich použitia.

Jednotlivými rozpočtovými opatreniami bol rozpočet Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne upravený nasledovne:

- Zastupiteľstvo ŽSK Uznesením č. 6/17 zo dňa 27. 04. 2016 upravilo záväzné limity výdavkov na rok 2016 (z bežného transféru ŽSK – zdroj 41). Bežné transfery, tovary a služby 1 000,00 Eur (1 000,00 Eur nákup knižničného fondu).
- Na základe požiadavky odboru kultúry a cestovného ruchu a po schválení 3. úpravy rozpočtu na rok 2016 Zastupiteľstvom ŽSK zo dňa 19. septembra 2016 nám boli upravené záväzné limity výdavky bežného transféru nasledovne: finančné prostriedky 630 – tovary a služby vo výške 924,00 Eur boli určené ako spolufinancovanie k projektom z Fondu na podporu umenia na rok 2016 (č.16-611/03584, č. 16-611/03524, č. 16-611-03482, č. 16-613-03550)
- Na základe požiadavky odboru kultúry a po schválení 4. úpravy rozpočtu na rok 2016 Uznesením č.3/21 Zastupiteľstvom ŽSK zo dňa 21. novembra 2016 boli upravené záväzné limity výdavkov na rok 2016 nasledovne: finančné prostriedky na 630 – tovary a služby (kód zdr. 41) vo výške 10 000,00 Eur sú určené na dotáciu energie a prevádzku organizácie Finančné prostriedky na 700 – kapitálové výdavky (kód zdroja 41) vo výške 2 000,00 Eur na zhotovenie pódia v spoločenskej miestnosti v novej prístavbe Oravskej knižnice. Finančné prostriedky na 700 – kapitálové výdavky (kód zdroja 41) .

Na základe požiadavky a po schválení ŽSK listom č. 02363/2016/OK-10 úprava záväzných limitov výdavkov na rok 2016 z bežného transféru zo ŽSK nasledovne: Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné vyrovnania 610 + 9 642,00 Eur, poistné a príspevkov do poisťovní (620) + 852,00 Eur, bežné transfery, tovary a služby 630 – zníženie o mínus 10 494,00 Eur.

15.3. Náklady, výnosy, sebestačnosť

Tabuľkový prehľad *Náklady, výnosy, sebestačnosť organizácie* v prílohe č. 15

15.4. Príjmy, výnosy – z vlastnej činnosti, z tržieb, z predaja majetku, nájmu, príp. iné výnosy, analýza príjmov podľa objektov (zo vstupného, z nájmu a iné)

Výnosy z vlastnej činnosti na rok 2016 boli plánované vo výške 11 500 €, ku koncu roku 2016 sme dosiahli príjem za poskytovanie knižničných služieb a a vratky za preplatok od Všeobecnej poisťovne pri ročnom zúčtovaní zdravotného poistenia vo výške 11 107,00 € čo je oproti roku 2015 o 674,00 € menej. (viď. podrobný rozpis vlastných príjmov).

Skladba tržieb

Členské	6 542,60 €
Neregistrovaný čitateľ	0,60 €
Upomienky, Sk,	2 926,17 €
Internet	428,00 €
Rezervácie	384,00 €
Kopírovanie	43,40 €
MVS + rešerš	635,57 €
Spolu za rok 2016 :	10 960,34 €

Príjmy za poskytovanie knižničných služieb boli nižšie ako v roku 2015 o 820,78 Eur. V roku 2016 sa nám podarilo získať pre knižnicu knižné dary vo výške 8 192,91 €, časopisy vo výške 710,32 €.

15.5. Náklady na hlavnú činnosť, z toho prevádzkové náklady – energie, teplo, vodné, stočné, telekomunikačné služby, cestovné

Náklady na hlavnú činnosť organizácie v roku 2016 boli vo výške boli **280 126,26 €**

Spotrebované nákupy celkom : 41 661,98 €

V tom :

Kancelárske potreby, papier, čistiace potreby, všeob. materiál	3 945,22 €
Výpočtová technika , prev. stroje, pr. a zariadenia	€
Nákup kníh, časopisov	15 608,91 €
Spotreba PHM	696,21 €
Interiérové vybavenie	7 819,32 €

Spotreba elektrickej energie	4 660,11 €
Spotreba plynu	4 481,35 €
Vodné – stočné	940,90 €

Služby celkom : 8 904,00 €

V tom :

Opravy a udržiavanie - opravy strojov a prístrojov, PC, auta, budovy	628,76 €
Cestovné	474,89 €
Reprezentačné	114,14 €
Ostatné služby	8 775,92 €
Z toho poštovné, telekomunikačné služby	1 925,00 €

Uvedené náklady tvoria bežné výdavky na chod organizácie. Organizácia v roku 2016 hospodárila s pridelenými finančnými prostriedkami čo najefektívnejšie a z rozpočtu boli pokryté iba najnevyhnutnejšie nákupy a služby. Finančné prostriedky boli použité na bežnú prevádzku knižnice.

Prostriedky na knižničné fondy

V r. 2016 bol nákup knižného fondu vo výške 14 096,17 €, nákup periodík vo výške 1 512,74 €. Veľká časť fondu bola nakúpená v rámci grantového systému FPU (7 500 €). Darované knihy a periodiká boli vo výške 8903,23 €.

15.6. Mzdové náklady

V roku 2016 bol priemerný prepočítaný stav zamestnancov 17,6.

Osobné náklady celkom : 192 099,96 €

V tom :

Mzdy	137 182,00 €
Dohody o vykonaní práce a o pracovnej činnosti	0,00 €
Poistenie, odvody do poisťovní	45 427,52 €
Sociálne náklady	9 490,44 €
Celkom:	192 099,96 €

Z toho :

- príspevkov na stravovanie 7 891,70 €
- tvorba sociálneho fondu 1 525,74 €
- DPN 0,00 €
- Odchodné 0,00 €
- Odstupné 0,00 €

priemerná mzda v r. 2016 bola vo výške **635,11** Eur, zvýšila sa oproti roku 2015 o 35,69 €. Dohody o vykonaní práce organizácia v roku 2016 neuzatvorila.

15.7 Tvorba odpisov a finančné krytie

Organizácia odpisy z vlastného HIM s kódom zdroja 46 za rok 2015 nemala žiadne a preto jej nevyplýva povinnosť finančne vykrývať odpisy majetku. Odpisy majetku za rok 2016 boli vo výške 25 713,00 Eur.

15.8. Faktúry, záväzky voči odberateľom, dodávateľom, celkový hospodársky výsledok, pohľadávky

Organizácia k 31.12.2016 má jednu neuhradenú faktúru vo výške 0,28 Eur – (Žilinský samosprávny kraj) a neeviduje žiadne pohľadávky k 31.12.2016. Krátkodobé pohľadávky a záväzky k 31.12. 2016 tvoria mzdy a odvody do poisťovní za mesiac december 2016. Organizácia má výsledok hospodárenia za účtovné obdobie 2 952,91 Eur.

15.9. Kapitálové transfery + úpravy (objem finančných prostriedkov, využitie)

V roku 2015 nám bol jednotlivými rozpočtovými opatrenia schválený Žilinským samosprávnym krajom kapitálový transfer na dokončenie rekonštrukcie – stavebných a administratívnych priestorov výške 5 000,00 Eur a 2 500,00 Eur na výrobu a montáž žalúzií v prístavbe Oravskej knižnice.

15.10. Objem finančných prostriedkov získaných z grantového systému Fond na podporu umenia a z ďalších zdrojov

Oravská knižnica Antona Habovštiaka v roku 2016 realizovala 4 projekty podporené z verejných zdrojov Fondom na podporu umenia (nákup interiérového vybavenia, nákup techniky, nákup fondu a podpora kultúrno-výchovnej činnosti), 1 projekt podporený z dotačnej schémy Ministerstva kultúry (kultúrne poukazy) a kultúrno-výchovnú činnosť knižnice podporila aj Nadácia COOP Jednota prostredníctvom programu Nech sa nám netúlajú vo výške 1 500,00 Eur.

Fond na podporu umenia podporil v roku 2016 štyri naše projekty, a to nasledovne:

- *Zmluva č. 16-611-03524* – názov projektu *Modernizácia interiérového vybavenia knižnice* 6 300,00 €. Finančné prostriedky boli čerpané vo výške 6 262,00 €.

- *Zmluva č. 16-611-03584* – názov projektu *Modernizácia technického vybavenia pre používateľov knižnice* vo výške 1 800,00 €. Finančné prostriedky boli čerpané vo výške 1 789,20 €.

- *Zmluva č. 16-613-03550* – názov projektu *Nákup knižničného fondu (2016)* vo výške 7 500,00 €. Finančné prostriedky boli vyčerpané v plnej výške.

- *Zmluva č. 16-612-03482* – názov projektu *(Ne)obyčajné stretnutia s literatúrou (2016)* – realizácia kultúrno-výchovných aktivít vo výške 1 500,00 €. Prostriedky boli vyčerpané v plnej výške.

V grantovom systéme Ministerstva kultúry SR v roku 2016 bola naša organizácia úspešná schválením jedného projektu, a to nasledovne:

- *Zmluva MK-4225/2016/3.2* za účelom sprístupnenia kultúrnych hodnôt žiakom základných škôl, študentom stredných škôl a pedagogickým zamestnancom základných a stredných škôl v kultúrnych inštitúciách v zriaďovateľskej pôsobnosti – kultúrne poukazy na nákup knižničného fondu vo výške 507,00 €.

15.11. Vykonávaná podnikateľská činnosť (obsah činnosti, výška príjmov)

Organizácia nevykonáva podnikateľskú činnosť.

16. Zmluvy Pozri *Prílohu č. 16*

II. ODBORNÁ ČINNOSŤ KULTÚRNEJ ORGANIZÁCIE

1. Základné činnosti knižnice

1.1. Knižničné fondy

Tab. 1 Zloženie knižničných fondov podľa druhu

Druh dokumentu	r. 2015	r.2016	Rozdiel	% z celku 2015	% z celku 2016	Rozdiel v %
knižničný fond	98 340	98 725	+ 385	100	100	0
z toho špec.dokumenty	4 922	4 934	+ 12	5,00	4,99	- 0,01
- z toho el.dokumenty	144	144	0	0,14/2,92	0,14/2,92	0/0
- iné špec.dokumenty	165	176	+ 11	0,16/3,35	0,17/3,56	+ 0,01/0,21
odborná pre dosp. + ŠD	40 969	40 306	- 663	41,66	40,83	- 0,83
krásna pre dosp. + ŠD	37 112	37 863	+ 751	37,74	38,35	+ 0,61
odborná pre deti + ŠD	5 751	5 853	+ 102	5,85	5,93	+ 0,08
krásna pre deti + ŠD	14 508	14 703	+ 195	14,75	14,89	+ 0,14
periodiká – tituly	81	91	+ 10			
periodiká – exempláre	81	91	+ 10			

Tab. 2 Prírastky, úbytky

Ukazovateľ	r. 2015	r.2016	Rozdiel
prírastok knižničného fondu	2 207	2 752	+ 545
z toho kúpou	1 568	1 800	+ 232
- z toho z rozpoč.zdrojov, vrátane vlastných príjmov	577	668	+ 91
z toho darom (+ náhrady)	639	952	+ 313
úbytok knižničného fondu	3 010	2 267	- 743
skutočný prírastok	- 803	+ 485	

Tab. 3 Skladba prírastkov podľa druhov literatúry

Druh literatúry	r. 2015 kniž.jedn.	r. 2016 kniž.jedn.	Rozdiel	r. 2015 v %	r. 2016 v %	Rozdiel v %
odborná pre dospelých	733	803	+ 70	33,21	29,18	- 4,03
krásna pre dospelých	835	948	+ 113	37,83	34,45	- 3,38
odborná pre deti	92	212	+ 120	4,17	7,70	+ 3,53
krásna pre deti	547	774	+ 227	24,78	28,12	+ 3,34
špeciálne dokumenty	0	15	+ 15	0	0,55	+ 0,55
spolu	2 207	2 752	+ 545	100	100	

Tab. 4 Prírastok knižničných fondov kúpou na obyvateľa a používateľa

Prírastok KF /počet k.j. na:	r. 2015	r. 2016	Rozdiel
1 obyvateľa	0,08	0,09	+ 0,01
1 používateľa	0,477	0,537	+ 0,06

Tab. 5 Jazykové zloženie prírastkov (z prírastkov kníh)

Jazyk dokumentu	Počet k.j.	% z celk.počtu
Slovensky	2 396	87,06
Česky	323	11,74
Pol'sky	0	0
Anglicky	30	1,09
Nemecky	1	0,04
Viacjazyčné	2	0,07

Tab. 6 Počet zväzkov na obyvateľa a používateľa

Počet zväzkov KF na:	r.2015	r.2016	Rozdiel
1 obyvateľa	5,06	5,17	+ 0,11
1 používateľa	29,97	29,50	- 0,47

Tab. 7 Prostriedky na nákup knižničných fondov v €

Druh dokumentu	Finančná hodnota knižných darov v r. 2015	€ na nákup KF v r. 2015		Finančná hodnota knižných darov v r. 2016	€ na nákup KF v r. 2016		Rozdiel v € na nákup KF 2015/2016
		spolu	z toho granty a fin.dary		spolu	z toho granty a fin. dary	
knihy a ostatné tlačene dokum.	5 025,04	11 700,76	7 529,76	7 938,23	14 096,17	8 604	+ 2 395,41
Špeciálne dokumenty	0	0	0	254,68	0	0	0
Spolu	5 025,04	11 700,76	7 529,76	8 192,91	14 096,17	8 604	+ 2 395,41
Periodiká	477,49	2 051,17	0	710,32	1 512,74	0	- 538,43
Spolu nákup KF	5 502,53	13 751,93	7 529,76	8 903,23	15 608,91	8 604	+ 1 856,98

Tab. 8 Priemerná cena dokumentov

Druh dokumentu	cena v r. 2015		cena v r. 2016		Rozdiel	
	MOC	FC	MOC	FC	MOC	FC
knihy a ost.tlač. dokumenty	10,88	7,46	11,00	7,83	+ 0,12	+ 0,37
špeciálne dokumenty	0	0	0	0	-	-
dokumenty spolu	10,88	7,46	11,00	7,83	+ 0,13	+ 0,37

Tab. 9 Nákup knižničných fondov v Eur na obyvateľa a používateľa

Nákup KF v Eur na:	r. 2015		r. 2016		Rozdiel	
	MOC	FC	MOC	FC	MOC	FC
1 obyvateľa	0,88	0,71	1,11	0,81	+ 0,23	+ 0,10
1 používateľa	5,20	4,19	6,37	4,66	+ 1,17	+ 0,47

Komentár ku knižničným fondom a ich ochrane

V roku 2016 bolo do fondu získaných 2 752 knižničných jednotiek v celkovej hodnote 22 162,15 €, čo je o 545 knižničných jednotiek a 5 436,35 € viac ako v predchádzajúcom roku. V porovnaní s predchádzajúcim rokom bolo **na nákup** knižničného fondu vynaložených o 1 856,98 € viac ako v predchádzajúcom roku. Podiel finančných zdrojov zriaďovateľa, vrátane vlastných príjmov predstavoval 5 492,17 € (v roku 2015 sumu 6 222,17 €, v roku 2014 sumu 1 775,24 €, v roku 2013 sumu 4 388 €, v roku 2012 sumu 1 605,90 €, v roku 2011 sumu 5 642,4 €, v roku 2010 sumu 5 055,18 €, v roku 2009 sumu 17 250 €). **Grantové prostriedky** na nákup fondu dosiahli úroveň 8 604 € (v roku 2015 dosiahli hodnotu 7 529,76 €, v roku 2014 dosiahli hodnotu 6 541 €, v roku 2013 dosiahli hodnotu 13 551,51 €, v roku 2012 hodnotu 6 636,03 €, v roku 2011 hodnotu 6 714 €, v roku 2010 hodnotu 10 029,70 €, v roku 2009 hodnotu 5 108,78 €). Hodnota **knižných darov** bola vo výške 7 448,82 € (v roku 2015 mali hodnotu 5 025,04 €, v roku 2014 mali hodnotu 6 898,27 €, v roku 2013 mali hodnotu 3 856,66 €, v roku 2012 hodnotu 4 224,10 €, v roku 2011 hodnotu 3 856,04 €, v roku 2010 hodnotu 5 257,74 €, v roku 2009 hodnotu 3 156,56 €).

Na nákup knižného fondu sa v roku 2016 vynaložilo 14 096,17 €, čo je o 2 395,41 € viac ako v predchádzajúcom roku. Z grantového systému MK SR z podprogramu Akvizícia knižníc bolo na nákup kníh získaných 7500 €, z programu Kultúrne poukazy 509 €.

Pri výbere a nákupe literatúry sa prihliadalo na požiadavky pracovníkov jednotlivých oddelení. Čitatelia zaslali 21 žiadostí na nákup konkrétnych kníh, ktorým sme sa snažili vyhovieť. Dôraz sa kládol na čo najvýhodnejší nákup nových prírastkov. Objednávky sa realizovali takmer výhradne cez internetové obchody, kde sú najväčšie zľavy a tovar je za krátky čas dovezený priamo do knižnice. Pre nákup kníh cez internet sme najviac využívali firmu Pemic, kde bol dohodnutý rabat vo výške 27/32 %, firmu Distri Albatros (zľava 25%), vydavateľstvo Ikar (rabat vo výške 30%), vydavateľstvo Slovart (rabat 35%), EvitaPress (zľava 35 %), Marenčin PT (zľava 40%), internetové kníhkupectvo vydavatel.sk (zľava 30/40 %). Rabat pri nákupe KF dosiahol výšku 5 705,72 € (v roku 2015 sumu 5 361,47 €, v roku 2014 sumu 7 088,11 €, v roku 2013 sumu 7 227,82 €, v roku 2012 sumu 3 408,33 €, v roku 2011 sumu 7 792 €, v roku 2010 sumu 6 811,88 €).

Celkovo kúpou pribudlo do fondu 1 800 knižničných jednotiek, z toho z rozpočtových zdrojov 668 knižničných jednotiek.

Od používateľov knižnice, bývalých i súčasných zamestnancov, obyvateľov, vydavateľstiev a iných organizácií sme darom získali 635 knižničných dokumentov v hodnote 7 938,23 Eur. Z darovaných kníh sa robí výber, do fondu sa zariaďujú knihy, ktoré vo fonde nie sú zastúpené a knihy, ktorými vymeníme fyzicky poškodené rovnaké tituly. Ostatné sa ponúknu knižniciam v metodologickej pôsobnosti regionálnej knižnice a návštevníkom knižnice. V roku 2016 sme pri príležitosti Hviezdoslavovho Kubína po šiestykrát v priestoroch MsKS uskutočnili burzu kníh. Knižnica tam ponúkla knihy, ktoré získala z rôznych zdrojov a nezaradila ich do svojho fondu. Akcia sa tešila priazni medzi účastníkmi a návštevníkmi HK a vo veľkom počte sa zastavovali pri pulte s vystavenými knihami. V októbri sa konala ďalšia burza kníh v priestoroch knižnice, na ktorej boli ponúknuté za dobrovoľný finančný príspevok vyradené knihy z knižničného fondu OK a knihy darované používateľmi knižnice. Za získaný finančný príspevok 150 €, boli kúpené nové knihy na oddelenie náučnej literatúry a beletrie. Čitatelia pozitívne reagovali aj na celoslovenskú kampaň, ku ktorej sa pripojila aj Oravská knižnica - Jednu knihu ročne. Zámerom kampane je podporiť darcovstvo nových a hodnotných kníh zo strany verejnosti knižniciam. V rámci kampane knižnica získala 335.

Za stratené knihy bolo do fondu zaradených 17 náhrad v hodnote 127,75 €.

Na nákup periodík bolo vynaložených 1 512,74 €, z toho 1 360,34 € bolo použitých na predplatné periodík pre rok 2017. Objem finančných prostriedkov na nákup periodík sa

v porovnaní s predchádzajúcim rokom zvýšil o 418,33 €, čo nám umožnilo rozšíriť ponuku periodík o 8 nových titulov.

Z knižničného fondu bolo v roku 2016 vyradených 2 367 KJ v hodnote 3 989,44 €. Vyradené boli multiplikáty, obsahovo zastarané a fyzicky opotrebované knihy. Vyradené knihy boli ponúknuté SNK a iným knižniciam. Zoznamy boli uverejnené na Infolibe.

Ochrana knižničného fondu

Pri ochrane knižničného fondu sa pracovníci knižnice riadia vnútornou smernicou. Fyzická ochrana kníh pred poškodením je zabezpečovaná obalovaním do ochrannej fólie z PVC. Knižničný fond na Oddelení náučnej literatúry (od roku 2006) a Oddelení literatúry pre deti a mládež (od roku 2009) je chránený prostredníctvom elektromagnetických brán, ktoré knižnica získala z grantových prostriedkov MK SR. V roku 2014 boli umiestnené elektromagnetické brány aj na Oddelenie beletrie, ktoré knižnica získala v rámci realizácie projektu prístavby a rekonštrukcie knižnice. V rámci tohto projektu bol v novej budove knižnice inštalovaný aj nový signalizačný systém EZS s prepojením na pult ochrany firmy Alarm D Dolný Kubín, ktorý zabezpečuje ochranu vstupu do knižnice, priestory beletrie, čítarne, regionálneho a detského oddelenia.

1.2. Používatelia, návštevníci

Tab. 10 Používatelia

Ukazovateľ	r. 2015	r. 2016	Rozdiel	Index 14/15
Počet používateľov	3 281	3 346	+ 65	101,98
- z toho z okres. sídla	2 256	2 345	+ 89	103,94
Deti do 15 rokov	922	1 047	+ 125	113,55
Počet používateľov vrátane používateľov, ktorým dobieha platná registrácia* a aspoň s jednou návštevou	4 143	4 109	- 34	99,17
% používateľov DK z počtu používateľov	68,76	70,08	+ 1,32	101,91
% používateľov DK z počtu obyvateľov	11,72	12,28	+ 0,46	104,77

Tab. 11 Skladba používateľov

Kategória používateľov	r. 2015	r. 2016	Rozdiel	% z celku
A – študenti	675	608	- 67	18,17
B – dospelí	1 220	1 191	- 29	35,59
C – dôchodcovia	344	372	+ 28	11,12
D – deti	922	1 047	+ 125	31,29
F – právnické osoby	15	21	+ 6	0,63
K – knižnice	22	24	+ 2	0,72
P – pracovníci, čestní použív.	83	83	0	2,48

Tab. 12 Percento používateľov z počtu obyvateľov

Ukazovateľ	r. 2015	r. 2016	Rozdiel
Percento použ. z počtu obyv.	17,05	17,52	+ 0,47
Percento detských používateľov	28,10	31,29	+ 3,19

Tab. 13 Počet návštevníkov, priemerná denná návštevnosť

Ukazovateľ		r. 2015	r. 2016	Rozdiel
Počet návštevníkov /fyzických osôb v knižnici/		78 406	76 082	- 2 324
z toho	Počet účastníkov podujatí	19 243	19 657	+ 414
	Počet návštevníkov internetu v knižnici	2 366	1 864	- 502
Priem. denná návštevnosť (bez sobôt)		308	296	- 12
Priem. denná návštevnosť vrátane sobôt		274	264	- 10
Priem. denná návštevnosť – soboty		49	46	- 3
Maximálna denná návštevnosť		427	533	+ 106
Návštevníci online služieb		77 637	76 659	- 981
v tom	www stránka knižnice	42 733	41 006	- 1 727
	online katalóg – počet prístupov	34 131	34 607	+ 476
	- z toho počet predĺžení cez internet**	2 013	1 761	- 252
	elektronické referenčné služby	773	1 043	+ 270
	ostatné elektronické služby	-	3	+ 3
Počet návštevníkov /fyzických osôb v knižnici/ a návštevníkov online služieb spolu		156 043	152 741	- 3 302

Komentár k používateľom a návštevníkom

V roku 2016 sa v knižnici zaregistrovalo 3 346 používateľov, z toho 1 047 do 15 rokov. Oproti predchádzajúcemu roku sa celkový počet zaregistrovaných používateľov zvýšil o 65, vo vekovej kategórii do 15 rokov o 125 používateľov. Mierny pokles sme zaznamenali v kategórii študentov, o 67 používateľov a v kategórii dospelých čitateľov, o 29 používateľov. Členský registračný poplatok je platný rok odo dňa jeho uhradenia, počet čitateľov, ktorí si uhradili poplatok v predchádzajúcom roku a alikvotná časť registrácie bola platná aj v roku 2016, pričom realizovali aspoň 1 návštevu knižnice bol 763. V súčte používateľov

registrovaných v r. 2016 a používateľov, ktorým dobiehala registrácia z r. 2015 služby knižnice využívalo 4 109 osôb.

Z okresného sídla sa zaregistrovalo 2 345 používateľov, v celkovej skladbe používateľov tvorí táto skupina 70,08 % podiel. Percento používateľov z celkového počtu obyvateľov je 17,52%, percento detských používateľov z celkového počtu používateľov je 31,29 %.

Oravská knižnica sa, napriek celospoločenskému trendu poklesu záujmu o čítanie, snaží stabilizovať počet registrovaných používateľov nielen prostredníctvom kvalitných štandardných a špeciálnych služieb, ale aj formou zápisu vybraných kategórií používateľov bez zaplataenia členského poplatku. Ide o cieľavedomú aktivitu zameranú na motiváciu k čítaniu a výchovu čitateľov. Bezplatný zápis bol poskytnutý 197 žiakom 1. ročníka základných škôl, ktorí sa zapojili do celoročného projektu *Už som prvák, už si čítam sám*, 57 študentom 1. ročníka stredných škôl, ktorí sa zúčastnili informačnej výchovy v knižnici, 214 účastníkom súťaže *Čítame s Osmijankom, pridaj sa aj ty*. V rámci dlhodobej spolupráce si jedna z mestských materských škôl začlenila do svojho plánu výchovno-vzdelávacej činnosti pravidelné mesačné návštevy knižnice a požičiavanie kníh, 21 deťom predškolského veku z tejto MŠ bolo poskytnuté v knižnici bezplatné členstvo. Počas *Týždňa slovenských knižníc* sa do knižnice bezplatne zaregistrovalo 32 používateľov. Boli medzi nimi aj jednotlivci, ktorí čítali na verejných miestach a stretli sa s *knižnou hliadkou*. Knižné hliadky, tvorené pracovníkmi knižnice, boli aktívne počas celého *Týždňa slovenských knižníc* a na ich ponuku bezplatného zápisu do knižnice reflektovalo 13 čitateľov. *Valentínska akcia* bezplatného zápisu v tomto ročníku nebola zo strany verejnosti využitá.

Na úhradu členského poplatku mohli používatelia - žiaci a pedagógovia základných a stredných škôl využiť kultúrne poukazy, Oravská knižnica sa do tohto projektu Ministerstva kultúry SR zapája pravidelne od jeho vyhlásenia. Týmto spôsobom si registračný poplatok uhradilo 124 používateľov (432 použitých poukazov). Kultúrne poukazy využili používatelia aj na úhradu špeciálnych služieb – hlavne pri práci s PC a tlač dokumentov.

V oblasti členských poplatkov je možné využiť 20% zľavu pre rodiny vlastniace preukaz Rodinný pas, túto alternatívu nevyužil v roku 2016 žiadny používateľ.

Knižnica ponúka možnosť bezplatného zápisu aj čestným čitateľom. Ide o dobrovoľníkov, ktorí bez nároku na honorár pomáhajú knižnici pri jej aktivitách a darcom literatúry, ktorá obohatí knižničný fond.

Knižnicu navštívilo celkovo 76 082 návštevníkov, čo predstavuje pokles o 2 324 osôb.

Podujatia navštívilo 19 657 účastníkov, čo je o 414 viac ako v predchádzajúcom roku. V súvislosti s väčšou dostupnosťou internetu doma, v školách a mobiloch sme zaznamenali pokles aj v návštevníkoch využívajúcich internetové služby, celkovo tieto služby využilo 1 864 záujemcov.

Priemerná denná návštevnosť, rátaná bez podielu návštevníkov využívajúcich služby knižnice v sobotu, predstavovala 296 návštevníkov, čo bolo o 12 návštevníkov menej ako v predchádzajúcom roku a priemerná denná návštevnosť, rátaná s podielom návštevníkov využívajúcich služby knižnice v sobotu, dosiahla počet 264 osôb, čo je o 10 návštevníkov menej ako v predchádzajúcom roku. Najvyššiu dennú návštevnosť sme zaznamenali 2.11.2016, keď knižnicu navštívilo 533 používateľov. Počas sobôt knižnicu navštívilo 1 688 používateľov a priemerná denná návštevnosť za soboty bola 46 návštevníkov.

On-line služby – vstup na webovú stránku knižnice, vyhľadávanie v on-line katalógu knižničného fondu a regionálnych dokumentoch, v databáze medailónov nežijúcich osobností Oravy, vstup do konta a predĺženie si výpožičnej doby, rezerváciu dokumentov a elektronické referenčné služby využilo 76 659 používateľov, čo predstavuje mierny pokles o 981 používateľov. V elektronických referenčných službách sme zaznamenali nárast o 270, v on-line katalógu nárast o 476 prístupov, predlžovanie výpožičiek používateľmi cez internet prostredníctvom vlastného konta pokles o 252, návštevnosť web stránky knižnice pokles

o 1 727 vstupov. V porovnaní s predchádzajúcim rokom výrazne stúpla návštevnosť profilu knižnice na sociálnej sieti Facebook, ktorý v roku 2016 videlo 56 545 virtuálnych návštevníkov, čo je o 38 061 viac ako v roku 2015.

1.3 Výpožičné služby

Tab. 14 Výpožičky

Výpožičky	r. 2015	r. 2016	Rozdiel	% z celku
výpožičky spolu	248 340	255 552	+ 7 212	100
odborná lit. pre dospelých + ŠD	77 663	79 984	+ 2 321	31,29
krásna lit. pre dospelých + ŠD	66 539	68 293	+ 1 754	26,72
odborná lit. pre deti + ŠD	12 817	12 125	- 692	4,74
krásna lit. pre deti + ŠD	49 258	52 520	+ 3 262	20,55
periodiká	42 063	42 630	+ 567	16,68
Z toho špeciálne dokumenty	1 054	654	- 400	0,25
- z toho AV dokumenty	352	117	- 235	0,04
- elektronické dokumenty	678	381	- 297	0,15
- iné špeciálne dokumenty	24	156	+ 132	0,06

Tab. 15 Výpožičky podľa druhu

Výpožičky	r. 2015	r. 2016	Rozdiel	% z celku
výpožičky celkom	248 340	255 552	+ 7 212	100
z toho absenčné	207 337	217 137	+ 9 800	84,97
z toho prezenčné	41 003	38 415	- 2 588	15,03

Tab. 16 Výpožičky podľa druhu dokumentov

Výpožičky	r. 2015	r. 2016	Rozdiel	% z celku
výpožičky celkom	248 340	255 552	+ 7 212	100
z toho odborná literatúra – knihy	89 463	91 455	+ 1 992	35,79
krásna literatúra - knihy	115 760	120 813	+ 5 053	47,28
periodiká	42 063	42 630	+ 567	16,68
špeciálne dokumenty	1 054	654	- 400	0,25

Tab. 17 Výpožičky kníh podľa používateľov

Výpožičky kníh	r. 2015	r. 2016	Rozdiel	% z celku
výpožičky kníh celkom	205 223	212 268	+ 7 045	100
z toho pre dospelých	143 826	147 755	+ 3 929	69,60
z toho pre deti	61 397	64 513	+ 3 116	30,40

Tab. 18 Výpožičky na obyvateľa, na používateľa, obrat knižného fondu

Ukazovateľ	r. 2015	r. 2016	Rozdiel
výpožičky na 1 obyvateľa celkom	12,90	13,38	+ 0,48
výpožičky kníh na 1 obyvateľa	10,66	11,11	+ 0,45
výpožičky na 1 používateľa celkom	75,69	76,37	+ 0,68
výpožičky kníh na 1 používateľa	62,54	63,43	+ 0,89
obrat knižného fondu *	2,19	2,26	+ 0,07

V roku 2015 bolo celkovo realizovaných 255 552 výpožičiek, čo je o 7 212 výpožičiek viac ako v predchádzajúcom roku. Celkovo bolo prezenčne a absenčne požičaných 212 268 kníh, čo predstavuje v porovnaní s predchádzajúcim rokom nárast o 7 045 kníh. Požičaných bolo 42 630 periodík, čo predstavuje nárast o 567 výpožičiek v porovnaní s rokom 2015.

Z hľadiska skladby výpožičiek, absenčné výpožičky kníh a periodík predstavovali 217 137 výpožičiek, čo je o 9 800 viac ako v predchádzajúcom roku a z celkového počtu tvoria 84,97%, prezenčných výpožičiek bolo realizovaných 38 415, čo je o 2 588 menej ako v predchádzajúcom roku a z celkového počtu tvoria 15,03 %.

Podľa druhu literatúry bolo realizovaných 79 984 výpožičiek odbornej literatúry pre dospelých, čo predstavuje nárast o 2 321, podiel z celku 31,29 %, 68 293 výpožičiek krásnej literatúry pre dospelých, nárast o 1 754, podiel z celku 26,72 %, 12 125 výpožičiek odbornej literatúry pre deti, pokles o 692, podiel z celku 4,74 %, 52 520 výpožičiek krásnej literatúry pre deti, nárast o 3 262, podiel z celku 20,55 %.

Prepočtovými ukazovateľmi – počet výpožičiek celkom na 1 obyvateľa (v roku 2016 dosiahnutá úroveň 13,38 výpožičiek) a počet výpožičiek celkom na 1 používateľa (76,37 výpožičiek) sa knižnica niekoľko rokov zaraďuje na popredné miesta pri celoslovenskom štatistickom porovnaní regionálnych knižníc.

Základné služby - absenčné a prezenčné výpožičky sú poskytované v zmysle zákona bezplatne. Spoplatňované sú reprografické služby, rešeršné služby, medziknižničná výpožičná služba a rezervácie dokumentov.

V čase, keď knižnica nie je otvorená, môžu čitatelia využiť na vrátenie vypožičaných dokumentov schránku na knihy, ktorá bola zrealizovaná v rámci stavebných úprav hlavnej budovy knižnice v roku 2014. Túto službu využilo v hodnotenom roku 3 194 čitateľov a vrátených bolo 7 293 kníh, v roku 2015 to bolo 2 483 čitateľov a vrátených bolo 5 627 kníh. Schránku využívajú aj anonymní darcovia na podarovanie knižných darov.

Tab. 19 Medziknižničná výpožičná služba

MVS	r. 2015	r. 2016	Rozdiel
MVS iným knižniciam	681	512	- 169
MVS z iných knižníc	320	316	- 4

Medziknižničná výpožičná služba je jedným zo základných spôsobov spolupráce medzi knižnicami. Žiadna knižnica nemôže mať všetku literatúru. Podľa požiadaviek používateľov, plní MVS funkciu alternatívneho získavania dokumentov. Pokiaľ dokument vo fonde nemáme, zisťujeme jeho dostupnosť vo fondoch iných knižníc. Využívame on-line katalógy knižníc zverejnených na internete. Dokumenty boli žiadané elektronickou žiadankou, ktorá umožňuje najrýchlejší prístup pre používateľa k žiadanému dokumentu, alebo mailovou poštou. Bola vedená presná evidencia odoslaných a prijatých žiadaniek.

Xerokópie článkov boli objednávané z Univerzitnej knižnice Bratislava, CVTI , Národného centra zdravotníckych informácií a ÚK SAV v Bratislave . Veľmi dobrá spolupráca pretrváva s knižnicami Žilinského samosprávneho kraja, čo umožnil súborný katalóg Carmen. Požičiavali sa knihy zo Žilinskej knižnice, Turčianskej knižnice a Kysuckej knižnice, Liptovskej knižnice G.F.Belopotockého.

Používatelia OK žiadajúci požičanie kníh prostredníctvom MVS a MNVS hradili náklady na poštovné. Poplatok za objednanie knihy v roku 2016 bol za kladne vybavenú žiadanku 2.- € + manipulačný poplatok 0,50 centov .

V roku 2016 bolo pre používateľov OK AH objednaných spolu 344 dokumentov a článkov z časopisov, ktoré sa nenachádzajú v knižničnom fonde. O 1 dokument menej ako v roku 2015. Kladne bolo vybavených 316 žiadaniek. Z knižničných fondov Oravskej knižnice bolo 584 požiadaviek na dokumenty pre iné knižnice. Kladne bolo vybavených 512 požiadaviek. MVS sme poskytovali Msk Tvrdošín, Msk Námestovo, Msk Trstená, Základnej škole Lokca, Obecnej knižnici v Rabči, Obecnej knižnici v Nižnej, SNK Martin a Turčianskej knižnici v Martine. V porovnaní s rokom 2015 z nášho fondu žiadali iné knižnice o 131 kníh menej.

Tab. 20 Služby zdravotne znevýhodneným a iným špecifickým skupinám používateľov

Kategória používateľov	Počet	Počet výpožičiek	Počet návštev doma/inštitúcií	Iné služby
slabozrakí a nevidomí	-	-	-	
imobilní	-	-	-	
Iní				
- Zariadenie pre seniorov a DSS	kolekt.použ.	219	13	Besedy, tematické podujatia, hovorená bibliografia
- DSS a Zariadenie núdzového bývania	kolekt.použ.	222	10	Tematické podujatia, besedy, hlasné čítanie, súťaže, kvízy, výtvarné tvorivé dielne, výstavy prác klientov
- Spojená škola - ŠZŠ pre žiakov s telesným postihnutím	kolekt.použ.	131	10	Tematické podujatia, besedy, hlasné čítanie, súťaže, kvízy, tvorivé dielne, výstavy výtvarných prác žiakov
- Spojená škola – ZŠ s MŠ pri nemocničnom zariadení	kolekt.použ.	61	10	Tematické podujatia, hlasné čítanie, súťaže, kvízy, hovorená bibliografia
- Materské centrum a komunitné centrum Edukos	kolekt.použ.	130	7	Hlasné čítanie, hry s knihami, besedy, kvízy, tvorivé dielne

Oravská knižnica, vedomá si svojej sociálnej funkcie, kladie dôraz na to, aby boli jej služby prístupné všetkým skupinám používateľov v mieste pôsobnosti. Pre tých, ktorí nemajú možnosť navštevovať knižnicu poskytujeme donáškovú službu kníh. Ide predovšetkým o imobilných používateľov, ktorí sú klientmi *Zariadenia pre seniorov a Domova sociálnych služieb v Dolnom Kubíne*. Pravidelne (raz mesačne) koordinátorka služieb a kultúrno-výchovnej činnosti odovzdáva vypožičané dokumenty knihovníčke týchto zariadení. Pre

členov Denného centra seniorov v Dolnom Kubíne a klientov Zariadenia pre seniorov a DSS pripravujeme prednášky, tematické podujatia a besedy so zaujímavými osobnosťami. V priestoroch knižnice sa uskutočňujú informačné výstavy o činnosti zariadenia a výstavy ručných prác klientov.

Dlhodobá knižnica spolupracuje so *Spojenou školou – Špeciálnou ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím* a *Domovom sociálnych služieb a Zariadením núdzového bývania* v Dolnom Kubíne. Pre žiakov a klientov týchto zariadení pravidelne mesačne organizujeme kultúrno-výchovné podujatia a donášku kníh. Výstavy výtvarných prác v priestoroch knižnice patria k aktivitám, na ktorých sa môže zaujímavovo prezentovať činnosť žiakov školy pred miestnou komunitou. Špeciálnej ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím sme poskytli priestory spoločenskej miestnosti na usporiadanie kultúrno-spoločenského programu ku Dňu matiek, Mikulášovi a Vianočnej akadémii pre žiakov, rodičov a priateľov školy.

Integrácia používateľov so zdravotným či sociálnym znevýhodnením do prirodzeného prostredia knižnice, motivovanie k čítaniu a rozvíjanie ich čitateľských zručností patrí k prioritám našej kultúrno-výchovnej činnosti. Snažíme sa vytvoriť z knižnice miesto, kde sa prekonávajú komunikačné a spoločenské bariéry medzi intaktnými a jednotlivcami so znevýhodnením, vytvárajú nové vzťahy a prehĺbuje záujem o knihy a čítanie. Aby táto snaha bola úspešná, je dôležité nielen obohatenie knižničného fondu o zaujímavé a atraktívne tituly, ale aj získanie špeciálnych dokumentov a nábytku vhodného pre používateľov so špecifickými potrebami vyplývajúcimi z ich somatického, sensorického alebo mentálneho postihnutia. Z tohto dôvodu dopĺňame knižný fond interaktívnymi knihami so zvukovými a svetelnými signálmi, reliéfnymi obrázkami a stavebnicovými dielmi. Budova knižnice je po rozsiahlej rekonštrukcii bezbariérová. K dispozícii je tiež výťah, ktorý môžu využívať nielen imobilní používatelia ale aj návštevníci so zrakovým postihnutím, pretože je možné ovládať ho pomocou braillovoho písma a súčasťou je aj hlasový výstup, ktorý upozorňuje na aktuálnu polohu výťahu. V tomto roku získala knižnica od Mesta Dolný Kubín certifikát *Zariadenie priateľské k zdravotne postihnutým* na základe viacerých povinných kritérií: pomoc pri vstupe do prevádzky, asistencia pri využívaní ponúkaných tovarov a služieb, empatický prístup k potrebám návštevníka v súlade s rozsahom jeho handicapu, pomoc pri opustení prevádzky. Záväzné podmienky sú uvedené v *Memorande o spolupráci pri znížení bariér pre sociálne znevýhodnených a zdravotne postihnutých spoluobčanov a návštevníkov mesta Dolný Kubín*, ktoré podpísal primátor mesta, predsedníčka SZTP ZO a riaditeľ Oravskej knižnice.

Aj v tomto roku organizovala Oravská knižnica pravidelné podujatia v literárnom krúžku pri Domove sociálnych služieb na Matúškovej ulici v Dolnom Kubíne, ktorý je súčasťou biblioterapeutických aktivít pre klientov zariadenia. Rozvíjali sme spoluprácu so *Spojenou školou – ZŠ s MŠ* pri Detskom oddelení Dolnooravskej nemocnice MUDr. L. N. Jégého v Dolnom Kubíne. Cyklus podujatí *Literárna lekárnička* a návštevy spojené s donáškou kníh pre hospitalizované deti sa uskutočňovali pravidelne raz do mesiaca. V rámci týchto návštev sme pre detských pacientov pripravili aj besedy so zaujímavými osobnosťami kultúrneho života.

Pokračujeme v spolupráci s *materskými centrami* a so *Zariadením núdzového bývania v Dolnom Kubíne*. Spolupracujeme tiež s komunitným centrom *Edukos*, ktorého klientmi sú deti a mládež zo sociálne znevýhodneného prostredia. Knižnica pre nich pravidelne organizovala tvorivé dielne a posedenia s knihou v komunitnom centre i knižnici.

Vyššie uvedené inštitúcie a združenia majú v knižnici bezplatné členstvo ako kolektívny používateľ.

V spolupráci so Súkromným centrom špeciálno-pedagogického poradenstva v Dolnom Kubíne sa uskutočnil seminár pre odbornú i laickú verejnosť *Žiak s Aspergerovým syndrómom*.

Dôchodcovia a držiteľia preukazov ZŤP majú 50% zľavu na členskom poplatku. Vojnoví veteráni majú možnosť bezplatného členstva v knižnici.

Knižnica ponúka aj donáškovú službu kníh pre imobilných a chorých používateľov. O túto službu nebol zo strany používateľov prejavovaný záujem.

Knižnica sa stala v spolupráci so Slovenskou knižnicou pre nevidiacich M. Hrebendu v Levoči miestom, kde budú znevýhodneným používateľom poskytnuté služby v súvislosti s registráciou do digitálnej knižnice a pomoc pri sťahovaní zvukových kníh vo formáte MP3.

Knižnica má záujem prispievať aj k vytváraniu podmienok na aktívne starnutie a ako novinku zabezpečila v tomto roku *Tréning pamäti seniorov*. Tréningy viedla metodička Oravskej knižnice, ktorá v predchádzajúcom roku absolvovala akreditovaný vzdelávací program Kognitívna aktivizácia seniorov v Centre MEMORY v Bratislave. Uskutočnili sa dva cykly tréningov pozostávajúcich z desiatich stretnutí. Súčasťou manipulačného poplatku, ktorý účastníci uhradili, je aj bezplatné členstvo v knižnici na jeden rok od absolvovania kurzu.

1.4 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

Tab. 21 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

Ukazovateľ	r. 2015	r. 2016	Rozdiel
počet podujatí	951	994	+ 43
z toho informačná výchova /kolektívov/	65	84	+ 19
počet účastníkov podujatí	19 243	19 657	+ 414
individ.konzultácie k využ.výpoč.techniky a el.médií*			

* údaj uvedú tie knižnice, ktoré ho evidujú

V roku 2016 sme zaznamenali opätovne vysoký počet podujatí, celkovo bolo zrealizovaných 994 vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí. Na doplnenie ukazovateľov v tabuľke uvádzame údaje o rozdelení kolektívnych podujatí podľa vekovej kategórie:

- pre deti do 14 rokov: 888
- pre mládež – 15-19 rokov: 46
- pre dospelých: 60

Z celkového počtu podujatí bola informačná výchova realizovaná 84-krát, podujatí s regionálnou tematikou bolo zrealizovaných 91, s hudobnou tematikou 15, podujatí zameraných na prevenciu kriminality a ďalších sociálno-patologických javov 73.

V rámci bibliopedagogickej činnosti našej inštitúcie sa udržuje trend vysokého počtu podujatí pre deti a mládež využívajúcich špecifické knihovnícke metódy práce s čitateľmi pri formovaní ich čitateľskej kultúry a pri vzdelávaní k čitateľskej a informačnej gramotnosti. Najmä vďaka pretrvávajúcemu záujmu základných škôl je podstatná časť určená ich žiakom. Kultúrno-výchovné a vzdelávacie podujatia si vyberajú z ponukových listov zasielaných materským, základným a stredným školám pravidelne na začiatku školského roka a zverejnených na webovej stránke Oravskej knižnice. Pedagógovia si uvedomujú dôležitosť čítania a literatúry, preto sa tematické podujatia organizované knižnicou stali vyhľadávanou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Ak je záujem, pripravujeme i témy, ktoré navrhnu učitelia. Z priestorových, ale aj z časových dôvodov realizujeme tiež podujatia priamo v triedach škôl, či školských knižniciach. Podmieňujeme to však minimálne jednou návštevou knižnice v priebehu školského roka. Výrazný počet podujatí pretrváva tiež z dôvodu realizácie úspešných projektov.

Pravidelne organizujeme informatické výchovy pre všetky vekové kategórie používateľov, podujatia v rámci prevencie kriminality, drogových závislostí a ďalších sociálno-patologických javov, výchovu k zdravému životnému štýlu, hodiny hlasného a zážitkového čítania pre deti ZŠ a MŠ, čitateľské dielne, ilustrácie prečítaného príbehu a ich výstavy, výtvarné a literárne tvorivé dielne, príležitostné podujatia venované významným udalostiam a osobnostiam slovenskej i svetovej kultúry (*Valentín, MDD v knižnici, výročie narodenia Janka Matúšku, Ladislava Nádašiho Jégého, Jozefa Cígera Hronského, Mateja Hrebendu, Martina Hattalu, Jura Janošku, Dariny Laščiakovej, úmrtia Juraja Turza, Ludovíta Štúra, Jána Botta, Janka Kráľa, P. O. Hviezdoslava, Rudolfa Dilonga, Pamätný deň obetí holokaustu a rasového násillia*).

Dôraz kladieme na regionálnu výchovu so zameraním na oravské ľudové zvykoslovie, ľudové umenie a remeslá. K významným osobnostiam regiónu sa pravidelne vraciame v umeleckom cestopise *Literárne prechádzky po Orave*, podujatiach *Moje mesto – rozprávanie o udalostiach, osobnostiach, pamätných miestach, povestiach z Dolného Kubína, Poznáš svoj rodný kraj?* a *Oravské povesti*.

Tematické podujatia, na ktorých sa venujeme ľudovej slovesnosti, ľudovým piesňam, ľudovým a autorským rozprávkam – slovenským i svetovým, povestiam, mýtom, bájam, bájkam, baladám, literatúre faktu, dobrodružnej literatúre, súčasnej literatúre pre deti, ľudským a detským právam, výchove k tolerancii, slušnému správaniu, prosociálnej a ekologickej výchove, sú zaujímavým obohatením vyučovacieho procesu na školách.

Knižnica sa v spolupráci s mestskými materskými školami podieľa na rozvoji predčitateľskej gramotnosti detí. Pravidelne raz do mesiaca sa uskutočňujú hry s básničkami a rozprávkami spojené s hlasným čítaním, tvorivé dielne a kvízy. Pre deti materských škôl sú v knižnici dvakrát do roka predvedené divadelné scény, v ktorých účinkujú žiaci ZŠ J. Matúšku v rámci programu *Deti deťom*.

Počas letných prázdnin organizujeme pravidelné aktivity pre deti *Prázdniny v knižnici*. Naďalej sa zapájame do celoslovenských aktivít na podporu čítania detí (*Čítajme si, Celé Slovensko číta deťom, Noc s Andersenom, Deň ľudovej rozprávky*) a realizujeme aj vlastné projekty tohto zamerania.

Pri príprave programov dodržiavame zásady primeranosti, postupnosti, názornosti a individuálneho prístupu. Usilujeme sa, aby boli vždy interaktívne a vychádzali z práce s knihou a literárnym textom.

Pre záujemcov o štúdium v zahraničí pripravujeme v spolupráci so Slovenskou akademickou informačnou agentúrou, n. o. regionálne pracovisko Žilina, informačné semináre a workshopy (*Štipendia na kurz alebo školu cudzieho jazyka v zahraničí – leto 2016, Ako si uloviť štipendium do zahraničia, Čo nemiešať do motivačného listu a životopisu k žiadosti o štipendium*).

Pre širokú verejnosť sú určené besedy s osobnosťami, autorské čítania, prezentácia a krsty kníh, prednášky, literárno-hudobné pásma.

Všetky podujatia organizované knižnicou sú bezplatné.

Výber z najdôležitejších podujatí:

Rok Juraja Turza (január – december 2016)

400. výročie úmrtia Juraja Turza, významnej osobnosti slovenských dejín, ktorá výrazne zasiahla aj do histórie Oravy ako jej hlavný župan a uhorský palatín, si Oravská knižnica pripomenula výstavou dokumentov *Palatín Juraj Turzo* a vydaním informačného letáka *Juraj Turzo a Orava*. 14. decembra sa v spoločenskej miestnosti knižnice uskutočnilo spomienkové podujatie, ktoré usporiadali Žilinský samosprávny kraj, Oravské kultúrne stredisko v Dolnom Kubíne, Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne, Matica slovenská

v Martine a Miestny odbor Matice slovenskej v Dolnom Kubíne. Lektori vo svojich referátoch priblížili všestrannú osobnosť Juraja Turza. MVDr. Miloš Jesenský, riaditeľ Kysuckého múzea v Čadci ho predstavil ako palatína a vojvodu. Ing. Marian Tkáč, predseda Matice slovenskej sa zamerl na jeho význam v kontexte slovenských dejín a Peter Huba, riaditeľ Oravskej knižnice Antona Habovštiaka oboznámil prítomných so závažnými životnými rozhodnutiami Juraja Turza. Podujatie pozdravil aj Mgr. Rastislav Stanček, zborový farár Evanjelickej cirkvi a. v. v Dolnom Kubíne, ktorý vyzdvihol jeho ľudskú a duchovnú stránku, ako aj význam jeho aktivít pre evanjelickú cirkev. V kultúrnom programe zazneli skladby z renesančného obdobia v podaní žiakov z hudobného odboru Základnej umeleckej školy Ivana Ballu v Dolnom Kubíne a úryvok z knihy Petra Hubu, inšpirovanej životom Juraja Turza, *Čas veľkých činov* v interpretácii Mgr. Jozefa Kaščáka. Prítomným bol premietnutý životopisný film o Jurajovi Turzovi a po spomienkovom podujatí nasledovala beseda s lektormi, ktorí sú tiež autormi publikácií inšpirovaných Turzovým životom a dielom.

Už som prvák, už si čítam sám (január – december 2016)

11. ročník cyklického podujatia pre žiakov 1. ročníka ZŠ zameraného na rozvoj čitateľských zručností, ktorého cieľom je vzbudiť u detí záujem o knihy a čítanie a vychovať z nich celoživotných čitateľov. Zapájajú sa do neho triedne kolektívy verejných škôl, cirkevnej a súkromnej základnej školy v meste Dolný Kubín. Žiaci sú motivovaní k čítaniu počas pravidelných mesačných návštev v knižnici (od septembra do júna) prostredníctvom tematických podujatí, hlasného čítania a práce s literárnym textom (*V dome plnom kníh, Smieško z I. A, Prvý venček, O Vianociach, ktoré nechceli prísť, Hráme sa s písmenkami, Putovala rozprávka svetom, prišla až k nám, Slávnostný zápis za čitateľov, Pestrá príroda, O Gul'kovi Bombul'kovi, Už si čítam sám*). Účastníci projektu získavajú bezplatné členstvo v knižnici a sú kráľom Rozprávkovej ríše pasovaní na rytierov pekného slova. Projekt ukončuje zábavno-súťažné dopoludnie spojené so zapečatením šlabikára a odovzdaním symbolického kľúča k otváraniu knižiek.

Na podujatie nadväzujú celoročné projekty na podporu čítania určené žiakom 2. – 4. ročníka ZŠ *Druháci v knižnici (Bola raz škola, bol raz žiak, Už jeseň prichodí, Tuláčik a Klára, Koľko dní je do Vianoc?, Fašiangy, Turíce..., Danká a Janka, Krása a múdrosť rozprávky, Ľudmila Podjavorinská: Čin Čin, Všade dobre, doma najlepšie, Hrdinovia z Večerníčkov), Tretiaci v knižnici (Ilustrácia a jej význam v detskej knihe, Mach a Šebestová, slávni žiaci 3.B, Malá veľká čitateľka Matilda, Ester a Albatros - vianočný príbeh, Biela zima, Ľubomír Feldek, vážený človek od Váhu, Rozsypané rozprávky, Volajú ma Hevi, Cudzie slovo tolerancia, Pipi Dlhá Pančucha) a Štvrtáci v knižnici (Ako vzniká kniha, Lepšie dačo znať ako mnoho mať, Ako k nám prišla bájka, Vianoce od A po Z, Autorská rozprávka, Oravské povesti, O divadle, filme, rozhlase a televízii, Príbehy v bublinách, Ja sa knižiek nebojím, Čitateľský denník)*. Jednotlivé aktivity tvoria prednášky na rôzne témy, tvorivé dielne, dramatizácia, hlasné, tiché a zážitkové čítanie, rozvíjanie schopnosti čítať s porozumením a samostatná práca žiakov s literárnym textom. Po ich skončení si deti vymenia knihy na detskom oddelení.

Spomienkové podujatie k 150. výročiu narodenia L. Nádašiho – Jégého (24.2.2017)

Žilinský samosprávny kraj, Oravské kultúrne stredisko v Dolnom Kubíne, Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne, Matica slovenská v Martine a Miestny odbor Matice slovenskej v Dolnom Kubíne v spolupráci s Národnou bankou Slovenska zorganizovali *Spomienkové podujatie pri príležitosti 150. výročia narodenia Ladislava Nádašiho - Jégého*, ktoré sa uskutočnilo v spoločenskej miestnosti knižnice. Prom. historik Peter Huba predniesol referát *Dolnokubínska spoločnosť v prvej polovici 20. storočia*, doc. PaedDr. Pavol Parenička, CSc. príspevok *Cesta životom alebo Jégé v biografických súradniciach*, Mgr. Peter Cabadaj príspevok *Prozaik generácie neskorého realizmu*. V programe vystúpili aj p. Dana Vašátková

a p. Alena Gallasová, vnučky Ladislava Nádašiho Jégého. Zástupcovia Národnej banky Slovenska prezentovali striebornú zberateľskú mincu k 150. výročiu narodenia L. N. Jégého. V kultúrnom programe účinkovali žiaci a pedagógovia Základnej umeleckej školy P. M. Bohúňa v Dolnom Kubíne.

Týždeň slovenských knižníc – TSK (1.3.2016 – 6.3.2016)

Oravská knižnica počas *Týždňa slovenských knižníc* zorganizovala 7 podujatí pre verejnosť, ktorých sa zúčastnilo 85 návštevníkov:

Ladislav Nádaši Jégé - životopisný medailón spisovateľa pri príležitosti 150. výročia narodenia. Podujatie pre klientov Zariadenia pre seniorov a DSS v Dolnom Kubíne.

Tréning pamäti seniorov - úvodné stretnutie účastníkov kurzu zameraného na posilňovanie pamäti, pozornosti a koncentrácie, ktorý je realizovaný skupinovú formou (10-12 účastníkov) v rozsahu 10 lekcií 1-krát týždenne.

Literárny klub Fontána - prezentácia novej literárnej tvorby na stretnutí členov klubu.

Asertívne riešenie konfliktných situácií v knižnici - prednáška pre odbornú verejnosť zameraná na špecifiká komunikácie s problémovým používateľom. Podujatie bolo pripravené v spolupráci so Spolkom slovenských knihovníkov a knižníc a Súkromným centrom špeciálno-pedagogického poradenstva v Dolnom Kubíne.

Knihohranie - hlasné čítanie a literárny kvíz pre klientov DSS v Dolnom Kubíne.

Rozprávko – zábavné dopoludnie s ľudovými rozprávkami pre deti.

Najkrajšia rozprávka – výtvarná tvorivá dielňa pre deti.

Ten, kto zatiaľ nemal príležitosť, mohol využiť ponuku bezplatného zápisu za čitateľov knižnice na obdobie 12 mesiacov.

V spolupráci s týždenníkom MY Oravské noviny a Petit press, a. s. bol vyhlásený 13. ročník regionálnej súťaže školských časopisov základných škôl Oravy *Najlepší školský časopis 2016*. Nielen v tomto týždni mohli čitatelia hlasovať za *Knihu Oravy 2015* a navštíviť výstavu *Palatín Juraj Turzo*.

Počas TSK knižničné hliadky, tvorené pracovníkmi knižnice, odmeňovali ľudí čítajúcich na verejných miestach záložkou a bezplatným zápisným do knižnice na celý rok.

Kampaň *Jedna kniha ročne (knižnici)*, do ktorej sme sa zapojili počas TSK 2013, pokračovala aj v tomto ročníku a počas celého r. 2016. Oslovili sme čitateľov a požiadali ich o podporu vo forme knižného daru. Darcov priebežne zverejňujeme na webovej stránke knižnice a tiež uvádzame ich meno priamo v darovanej knihe.

Noc v knižnici – Noc s Andersenom (1.-2.4.2016)

Na zážitky bohatého podujatia sa zúčastnilo 30 detí, pod vedením dobrovoľníkov, lektorov a pracovníkov knižnice sa deti zapájali do výtvarných dielní a čitateľských, tvorivého písania príbehov a posolstva noci, riešili súťažné otázky s Vydavateľstvom Slovart, zažili naživo vstup do vysielania rádia Regina, dramatisovali rozprávky.

Literárne matiné (6.4.2016)

Detské oddelenie v spolupráci so Školskou knižnicou a pedagógmi I. stupňa ZŠ Janka Matúšku v Dolnom Kubíne pripravili netradičné podujatie pre rodičov, v rámci ktorého deti prezentovali svojim rodičom ukážky textov z kníh G. Rodariho, M. Ďuričkovej, V. Šefčíka apod. Hovorené slovo striedali hudobné gitarové vstupy detí na vážnu aj ľudovú nôt. Literárne matiné bolo určené všetkým, ktorí sa zaujímajú o literatúru pre deti a mládež a potrebujú sa zorientovať v súčasnej ponuke kníh v knižniciach. Cieľom podujatia bolo rodičom predstaviť šikovnosť, čitateľské a hudobné zručnosti ich detí pri prednese súčasnej slovenskej a svetovej literatúry z recitačných súťaží.

Celé Slovensko číta deťom (30.5. - 5.6.2016 a 5. - 9.12.2016)

Druhý ročník celoslovenského podujatia na podporu hlasného čítania, nad ktorým prevzal záštitu prezident SR, J. E. p. Andrej Kiska.

V letnej časti sa vďaka ochotným spolupracovníkom nahlas čítalo celý pracovný týždeň a deti spoznali knihy, ktoré už nepatria k najmladším, ale stále dokážu osloviť nových čitateľov. V pondelok, utorok a piatok žiakom a detským čitateľom prečítali ukážky zo svojich obľúbených detských kníh pani učiteľky a knihovníčky. V utorok popoludní sa čítalo aj v literárnom krúžku Domova sociálnych služieb. Mladí čitatelia si navzájom nahlas čítali z knižných noviniek a podelili sa aj o novinky zo svojho života. V stredu 1.6. sme čítali v ZŠ s MŠ pri Dolnooravskej nemocnici. Hospitalizovaným deťom spríjemnili ich sviatok a pomohli prekonať bolesť a odlúčenie od blízkych mladí umelci – Ivana Furjelová, autorka kníh pre mládež (*Squelé babenky, Až keď bude mama triezva, Všetko naopak*) a hudobná skupina *Samá Slama* súrodencov Slamkovcov. Obľúbené rozprávky sa striedali s pop a rockovými hitmi. Mladá spisovateľka porozprávala o svojom študentskom živote a prečítala nielen z naj-knihy svojho detstva „Cvrček a mravce“, ale aj z najnovšej knihy, ktorú napísala. Vo štvrtok 2.6. navštívil detských čitateľov v knižnici herec a zdravotný klaun Roman Večerek. Deti pobavil prečítaním rozprávky z *Nevedkových dobrodružstiev* a kúzelnickými trikmi. Niektoré si mohli pod jeho vedením i vyskúšať.

Zimné čítanie sa nieslo v očakávaní blížiacich sa vianočných sviatkov. Slávnostný program bol obohatený prítomnosťou Mikuláša, ktorý navštívil knižnicu 5. decembra. Deti Špeciálnej ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím mu zarecitovali, zaspievali i zatancovali. On ich obdaroval nielen sladkosťami, ale aj pekným slovom a čítaním veselých básničiek z *Vianočnej knižky rozprávok, básní, kolied, vinšov, receptov, darčiekov, obrázkov, pranostík a zvykov*.

MDD s netradičnou hrdinkou princeznou Bezvláskou(1.6.2016)

V spolupráci s neziskovou organizáciou Dobrý anjel deti strávili svoj nezvyčajný sviatok MDD v priestoroch knižnice pri čítačke z novej knihy Gabriely Futovej a ilustrátora Mira Regitka. Sprievodnou aktivitou bolo aj ilustrovanie prečítaného príbehu. Cieľom podujatia bolo naučiť deti empatii, tolerantnosti a pochopeniu pri stretnutí s ťažko chorým kamarátom, spolužiakom alebo príbuzným.

Čítajme si... (2.6.2016)

9. ročník celoslovenskému maratónu čítania detí, ktorého hlavným organizátorom je Linka detskej istoty n. o., spoluorganizátori Slovenská asociácia knižníc, Spolok slovenských knihovníkov a knižníc a vydavateľstvo Slovart, svojou účasťou podporila aj Oravská knižnica. Do čítania sa zapojilo 92 návštevníkov, ktorí prispeli k vytvoreniu nového slovenského rekordu v simultánnom verejnom čítaní detí. Podmienkou uznania rekordu bolo prečítanie 1 strany z knihy každým účastníkom v čase od 9,00 do 15,00 hod.

Hviezdoslavov Kubín (22. - 25.6.2016):

Oravská knižnica je dlhoročným spoluorganizátorom celoslovenskej súťaže v umeleckom prednese a tvorbe divadiel poézie. Do jej 62. ročníka sme prispeli v rámci sprievodného programu autorskými čítaniami a besedami so spisovateľmi *Štefanom Kuzmom* a *Rudolfom Dobiášom*. Aktivity so spisovateľmi boli realizované v spolupráci s *Klubom nezávislých spisovateľov* v Bratislave.

Návštevníci a účastníci súťažnej prehliadky mohli v čase jej konania využívať bezplatne služby knižnice.

Na *Knižnom bazáre* v Mestskom kultúrnom stredisku sme rozdávali záujemcom vyradené knihy a verejnosť mohla na ňom darovať svoje knihy knižnici.

Knižnica opäť prispela knižným darom pre ocenených účastníkov prehliadky a spolupracovala aj pri organizácii podujatí *Slovo v uliciach a parkoch* a *Vyšnokubínske prviesenky*.

Jánska noc má čarovnú moc (24.-25.6.2016)

Oravská knižnica A. Habovštiaka v Dolnom Kubíne, Kysucká knižnica v Čadci, Kysucké múzeum v Čadci, Kultúrne a spoločenské stredisko, Mestská knižnica v Turzovke pripravili v dňoch 24.–25.6. 2016 v priestoroch skanzenu v Novej Bystrici – Vychylovke pre 25 čitateľov regiónov Oravy a Kysúc nezvyčajné a na program bohaté spoločné stretnutie. Deti zažili dramatizáciu rozprávkových príbehov pod názvom *Príbehy z plamienka*, čítali Kysucké rozprávky Antona Pajonka a povesti oravských autorov, pálili nočnú vojnu, svoje čitateľské zručnosti predstavili v reťazi čítania *Tajomných príbehov z vláčika*, v tvorivej dielni vyrábali Najlepší syrový korbáčik, pri jánskej vatre tancovali a spievali a venovali sa ďalším zaujímavým aktivitám.

Pod'me spolu čítať a spoznávať svoj kraj (jún – december 2016, projekt podporený Nadáciou COOP Jednota)

Projekt bol zameraný na podporu aktívnych foriem trávenia voľného času, ktoré rozvíjajú vedomostný rozhľad a zručnosti, s osobitným zreteľom na zvyšovanie záujmu detí o čítanie. Zúčastnené deti prejavovali pri tvorivých dielnach svoju fantáziu, čitateľské, literárne a výtvarné zručnosti, mali priestor pre svoju sebareprezentáciu a dôležitým pozitívom je, že čítanie a literatúra im boli prezentované zábavnou a pútavou formou. Účastníci mali možnosť priameho kontaktu so spisovateľom, ilustrátorkou, fotografom a vydavateľom kníh. Hravou formou sa dozvedeli aj mnoho zaujímavého o svojom meste, kraji a významných osobnostiach, ktoré tu žili. Navštívili aj múzeum - Izbu starých materí v Párnici, kde sa zoznámili s dobovým nábytkom, ľudovými krojmi, predmetmi, ktoré sa používali v domácnosti a na poli. Deti zároveň spoznali čaro modrotlače, ktorú im predstavil výtvarník a tlačiar Matej Rabada. Vďaka realizácii projektu bol kúpený na detské oddelenie aj nový fond krásnej a náučnej literatúry. Z výsledkov záverečnej čitateľskej ankety vyplýva, že deti majú k čítaniu pozitívny vzťah a prináša im veľa zábavy, poznatkov a príjemných pocitov. Z odpovedí sme sa napríklad dozvedeli: ... Pre zdravie, šťastie a rozum; Lebo je to zábava a veľa sa môžem dozvedieť; Pre zábavu a bohatú slovnú zásobu; Lebo je to najkrajšia vec na svete; Lebo sa cítim pri čítaní ako v inej dimenzii; Aby som bol múdry; Je to napínavé pre mňa ...

Denný čitateľský tábor (júl 2016)

Detské oddelenie v spolupráci s Klubom ručných prác pri OKS DK pripravilo počas druhého júlového týždňa pre 21 detí od sedem do dvanásť rokov, ktoré milujú čítanie, tvorivosť a hravosť zaujímavý týždňový denný čitateľský tábor. Práca s encyklopédiami, atlasmi, čítanie o zaujímavých miestach na Orave, kvízy, súťaže, čitateľský maratón, tvorba loga a názvu jednotlivých družstiev (*Pastelky* a *Múdre hlavy*), tvorba táborového denníka, dotváranie príbehov a povestí v čitateľských dielnach pod názvom *(Ne)dokončený príbeh*, kde sa deti zahrali na mladých spisovateľov, výtvarníkov a dramatikov vyplnila deťom pondelková aktivita pod názvom *Rozprávkové dialógy*. Zažili nezvyčajné dopoludnie s prácou kuchára a keramikárky, deti si pod dohľadom knihovníčiek varili vlastnú zeleninovú polievku, precvičili si svoju finančnú gramotnosť pri nákupe surovín, tvorili si vlastnú papierovú čapicu, rýmovali kuchárske básničky, navštívili dielňu keramikárky, spoznali prácu s hlinou, ako pracuje hrnčiarsky kruh a ako sa maľuje keramika. Deti boli na celodennom poznávacom výlete v dolnooravskej dedinke Párnica. Navštívili Múzeum starých materí dielňu na výrobu modrotlače a farmu na chov pstruhov. Spoznali aj krásy a zaujímavosti

dolnooravskej dediny Zázrivej, kde si vyskúšali výrobu syrového korbáčika, prácu s dlátkom s miestnym rezbárom, navštívili miestnu galériu a zrenovovaný barokový kostol, ako aj novú raritu obce – horolezeckú stenu a vystavené exponáty včelárskych úľov. Svoju kreativitu predviedli v tvorivých dielňach, kde vyrábali drobné náušničky a návrhy kostýmov. V čitateľských dielňach prezentovali svoje čitateľské zručnosti.

(Ne)obyčajné stretnutia s literatúrou (2016) (september - december 2016)

Projekt, ktorý podporil Fond na podporu umenia, si kládol za cieľ prebudíť u detí záujem o čítanie, upriamiť ich pozornosť na pôvodnú tvorbu slovenských autorov, zapojiť deti do aktívneho spoznávania literatúry a regionálnych kultúrnych tradícií, formovať čitateľské vedomie detí a mládeže prostredníctvom stretnutí s literárnymi tvorcami, kultivovať literárny vkus a prezentovať edukačnú funkciu literatúry formami prítazlivými pre deti a mládež. Obsahovú náplň tvorili rôznorodé aktivity, ako sú hodiny hlasného a zážitkového čítania, čitateľské dielne, tvorivé výtvarné a literárne dielne, zábavno-súťažné činnosti, čitateľská súťaž *Čítanie s nezabudníkom*, besedy a autorské čítania so spisovateľmi a ilustrátormi Darinou Hamarovou, Zuzanou Jesenskou-Kubicovou, Zuzanou Štelbaskou, Andreou Gregušovou, Katarínou Slaninkovou, Miroslavom Sanigom, Valentínom Šefčíkom, Jurajom Martiškom a Ľuboslavom Paľom. Pre účastníkov stretnutí s autormi boli zostavené a vydané knižné záložky s informáciami o autorovi a jeho diele.

Európsky týždeň mobility (16. – 26.9.2016)

Oravská knižnica sa ako jeden zo spoluorganizátorov pripojila k európskej kampani, ktorej cieľom je nahradiť cestovanie osobným automobilom chôdzou, bicyklom alebo verejnou dopravou. Pre deti materských a základných škôl bolo určené zážitkové čítanie rozprávky Daniela Havigera „*Semafor, ktorého boleli oči*“ a zábavný kvíz o doprave „*Cestujeme po zemi, vode i vo vzduchu*“. Akcie počas celého týždňa navštevovali triedne kolektívy detí mestských škôl. Súčasťou aktivít bola aj literárna súťaž pre deti do 15 rokov „*Predné kolo, zadné kolo, veselo sa točí*“ - *dobrodružstvá s mojím bicyklom*.

Knižný veľtrh Bibliotéka 2016 (10. – 13.11.2016)

Oravská knižnica bola jednou z regionálnych knižníc, ktoré sa predstavili na 24. knižnom veľtrhu Bibliotéka v Inchebe, a. s. Bratislava. V stánku *Knižnice Žilinského samosprávneho kraja* pripravila výstavu kníh, ktoré sa umiestnili na prvých troch miestach čitateľskej súťaže *Kniha Oravy 2015*. Návštevníci stánku mali možnosť osobného stretnutia s *Annou Gáborovou* a *Jozefom Juríkom*, autormi knihy *Zázrivské lazy*. Knižnica ponúkala aj propagačné materiály a publikácie, ktoré vydala v rámci svojej edičnej činnosti.

Na pódiu Programového centra 1 sme uskutočnili prezentáciu víťazných kníh súťaže *Kniha Oravy*, v kategórii Beletria rozprávkovú knihu *Tretie kráľovstvo* autorov *Pavla Janíka* a *Zuzany Lukáčovej* a v kategórii Odborná literatúra publikáciu *Zázrivské lazy* od *Anny Gáborovej*, *Evy Dudášovej* a *Jozefa Juríka*. Úspešní oravskí autori *Anna Gáborová* a *Jozef Jurík* zaujali prítomných divákov už na prvý pohľad svojim originálnym odevom – sviatočným krojom zo Zázrivej. Ich pútavé rozprávanie o nezameniteľnom čare zázrivských lazov, ktoré vytvárajú pôvodné drevenice s drevenými plotmi, staré stromy, kvety na lúkach, stáda pasúcich sa oviec a kráv. Žiaľ, o to, čo bolo výnimočné a tradičné, často stráca súčasná generácia záujem. Preto ich vystúpenie apelovalo na porozumenie a citlivý prístup k hodnotám predchádzajúcich generácií a ku kultúre krajiny, ktorá vychádzala z jednoty ľudského ducha a prírody. Aby sme na úkor pohodlia, individualizmu a túžbe po „svetovosti“ nezabudli na to, čo bolo tradičným domovom. Interaktívny prístup, ktorý autori zvolili, vtiahol do rozhovoru aj publikum. Rozprávanie doplnil *Jozef Jurík* prezentáciou svojich

fotografií a malieb *Evy Dudášovej*, ktoré sú v knihe uverejnené. Súčasťou programu bolo autorské čítanie *Anny Gáborovej*, spoluautorky textov publikácie.

Besedy a autorské čítania:

Jozef Banáš (spisovateľ), Marián Benka (publicista), Vojtěch Boháč (publicista, vojnový reportér), Pavol Breier (fotograf, spoluautor knihy), Eva Dedinská (spisovateľka), Rudolf Dobiáš (spisovateľ), Eva Dudášová (výtvarníčka), Ivana Furjelová (spisovateľka), Anna Gáborová (krajinná architektka, spoluautorka knihy), Andrea Gregušová (spisovateľka), Darina Hamarová (spisovateľka), Peter Huba (spisovateľ, historik), Zuzana Jesenská Kubicová (ilustrátorka), Miloš Jesenský (spisovateľ), Jozef Jurík (fotograf, spoluautor knihy), Igor Krpelan (architekt), Štefan Kuzma (spisovateľ), Juraj Lukáč (publicista, grafik), Peter Madigár (projektový manažér, spoluautor knihy), Juraj Martiška (ilustrátor), Blažena Mikšíková (spisovateľka), Imrich Nagy (historik, vysokoškolský pedagóg), Luboslav Paľo (ilustrátor, spisovateľ), Albína Pániková (spisovateľka), Tibor Eliot Rostas (publicista), Miroslav Saniga (spisovateľ, prírodovedec, publicista), Katarína Slaninková (ilustrátorka), Valentín Šefčík (básnik), Zuzana Štelbaská (spisovateľka, publicistka, blogerka), Otilia Štepitová (pedagogička, spisovateľka), Tomáš Toček (cestovateľ, turistický sprievodca, spisovateľ), Martin Turóci (historik), Lýdia Vojtáššáková (publicistka, redaktorka)

- Darina Hamarová – *Ruleta života*
- Eva Dedinská – *Za náprstok šťastia*
- Matej Bel - *Oravská stolica*
- Albína Pániková – *Postoj*
- Peter Huba – *Príbeh slovenskej hymny a jej autora*
- Jozef Banáš – *Kód 7*
- Darina Hamarová – *Slzy anjela*

Slávnostné otvorenie výstavy:

- Pavol Breier – *Labrang*
- *Čapkovci a Slovensko*
- Jozef Jurík – Eva Dudášová – Anna Gáborová - *Zázrivské lazy*
- *Roky bojov, obetí a nádejí (1914-1918)*

Klubová činnosť knižnice:

Fontána – literárny klub. Vznikol a pri knižnici pôsobí od roku 1999. Členovia klubu sa stretávajú raz do mesiaca. Na stretnutiach sa konajú tvorivé dielne, čítanie a rozbory vlastnej tvorby, diskusie o literatúre a umení, informácie o knižných novinkách, literárnych súťažiach. Svoju tvorbu uverejňujú v klubových zborníkoch, časopisoch. Pre verejnosť pripravujú autorské čítania v knižnici.

Mravenisko – klub rodičov a detí, ktorí sa stretávajú v priestoroch detského oddelenia.

Klub moderných spoločenských hier – otvorila knižnica 27. júla 2016 v spolupráci s ALBI s. r. o. Žilina. Klub sa stretáva na detskom oddelení dvakrát do mesiaca. Ponuka hier je pestrá, rôznych žánrov, pre rôzne vekové kategórie a rôzne stupne obťažnosti. Obľúbené *Hravé učenie* s elektronickou ceruzkou je unikátnym farebným sprievodcom pre predškôľakov, kde sa nenásilnou formou naučia spoznávať čísla, písmená, farby, tvary a získavajú množstvo ďalších informácií, ktoré slúžia ich rozvoju. Zároveň pomocou jednoduchých hier a kvízov si

deti aj samé môžu nadobudnuté vedomosti precvičovať. V sérii hier pod názvom *V kocke* deti môžu zistiť *Čo sa dá zapamätať za 10 sekúnd zo sveta, zo sveta zvierat, obrázkov, histórie?* V hre *Ubongo Junior* si svoju šikovnosť precvičia pri skladaní dielikov obrazca na hracom pláne, o vlastnostiach zvierat sa dozvedia v hre *O tom, či dokáže prasa lietať?*, v hre *Osadníci z Katanu* môžu stavať mesto podľa svojich predstáv.

Školské kluby detí ZŠ v Dolnom Kubíne navštevujú knižnicu počas školského roka v popoludňajších i dopoludňajších hodinách. Žiaci sa venujú hlasnému a tichému čítaniu, súťažiam, pracujú v tvorivých dielnach, hrajú spoločenské hry.

Klub pána Osmijanka – ponúka aktivity v popoludňajších hodinách v priestoroch detského oddelenia pre deti, ktoré milujú čítanie, ilustrovanie, zapájanie sa do rôznych iných aktivít knižnice (MDD- Mladý knihovník, výtvarné súťaže s vydavateľstvami, zapojenie sa do celoslovenskej čitateľskej súťaže Čítame s Osmijankom ... apod.) Klub sa stretáva pravidelne raz mesačne, do jeho aktivít sa zapájajú aj iní návštevníci oddelenia. Deti rôznych vekových skupín zmysluplne pod vedením knihovníčky trávia svoj voľný čas, rozvíjajú svoje čitateľské a výtvarné zručnosti.

Pol'ský klub – zriadila Oravská knižnica so zámerom združiť občanov poľskej národnosti žijúcich v našom regióne a priaznivcov poľskej literatúry a kultúry. Činnosť klubu je závislá od záujmu jeho členov. Aktuálne sa klub nestretáva. Pre všetkých používateľov knižnice, nielen pre členov klubu, je k dispozícii fond kníh, periodík a audiovizuálnych dokumentov v *Pol'skej knižnici*, ktorá bola zriadená v spolupráci s OZ Polonus a nachádza sa na náučnom oddelení.

Výstavy a nástenky

Výstav fotografií, umeleckých diel a historických dokumentov a výstaviiek kníh bolo pripravených 62 (v roku 2015: 106), násteniek 23 (v roku 2015: 41). Výstavkami kníh a nástenkami si pripomíname výročia, reagujeme na aktuálne problémy a udalosti, predstavujeme svoju činnosť, nové knihy, propagujeme kultúrne podujatia v meste a regióne. V mesiacoch marec – apríl mali návštevníci knižnice možnosť zoznámiť sa s nominovanými publikáciami v regionálnej súťaži *Kniha Oravy 2015* na výstave v priestoroch náučného oddelenia. Na rovnakom oddelení boli pripravené aj výstavy publikácií z fondu knižnice v rámci prevencie závislosti a sociálno-patologických javov: *Zabráňme násiliu páchanému na ženách*, *Správajme sa ekologicky – chráňme životné prostredie*, *Svetový deň rybárstva – ochrana vôd*, *Kriminalita*, *Drogy a prevencia kriminality*, *Násilie na starých ľuďoch*.

V priestoroch spoločenskej miestnosti boli realizované výstavy dokumentov z fondu knižnice: *Rok Juraja Turza - Juraj Turzo a Orava*, *Janko Matúška*, *Deň neprečítaných kníh*, *Deň obetí holokaustu a rasového násilia*, *Deň ľudských práv*. Pravidelne v týchto priestoroch vystavujeme výtvarné a literárne práce detí materských škôl, žiakov ZŠ a Špeciálnej ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím (*Pani zima*, *Osmijankove rozprávky*, *Šikovné ručičky 2016*, *Ilustrácia rozprávkového príbehu*, *Vianoce a Nový rok*). V mesiacoch apríl – jún bola pre verejnosť sprístupnená výstava fotografií Pavla Breiera *Labrang – Svet tibetského kláštora*, v júni – októbri výstava fotografií Milana Hornáka *Dolný Kubín a okolie*. Autori publikácie *Zázrivské lazy* prezentovali svoju knihu a zároveň výtvarné diela, ktoré sú jej súčasťou na rovnomennej výstave – Jozef Jurík fotografie a Eva Dudášová maľby a kresby. V novembri - decembri sa v spolupráci s Mestským kultúrnym strediskom uskutočnila výstava *Leonard Marko – výstava čiernobielej dokumentárnej fotografie*. V decembri patrili výstavné priestory *Básničkovému kalendáru pre potešenie duše*, v ktorom žiaci Špeciálnej ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím ilustrovali básne Vladimíry Martvoňovej.

V mesiaci máj mali záujemcovia možnosť navštíviť unikátnu putovnú výstavu *Čapkovci a Slovensko*, ktorú pripravil Pamätník Karla Čapka v Strži (Česká republika) pri príležitosti 100. výročia vzniku Československej republiky. Otvorenia sa zúčastnila riaditeľka múzea v Strži, pani Kristína Váňová a vedúca Odboru kultúry a pamiatkovej starostlivosti Stredočeského kraja Mgr. Beáta Majdišová.

V júli a auguste sa návštevníci mohli zoznámiť s víťaznými publikáciami regionálnych súťaží *Kniha Oravy, Kniha Turca, Kniha Liptova, Kniha Kysúc, Kniha Považia* na putovnej výstave, ktorá sa postupne sprístupnila v regionálnych knižniciach Žilinského samosprávneho kraja.

V septembri sa knižnica pripojila k ďalším kultúrnym inštitúciám a pri príležitosti *Dní európskeho kultúrneho dedičstva* usporiadala výstavu publikácií *Pamiatky a my*.

Pri príležitosti výročia ukončenia 1. svetovej vojny pripravila knižnica v spolupráci s Nadáciou M. R. Štefánika, Ústavom politických vied SAV v Bratislave, Mestom Dolný Kubín a Klubom vojenskej histórie Beskydy výstavu *Roky bojov, obetí a nádejí (1914-1918)*. Výstava je putovná a organizovaná pod záštitou predsedu vlády SR. Na slávnostnom otvorení sa prítomným prihovorili vzácní hostia: predseda Nadácie M. R. Štefánika v Bratislave Dr. h. c. prof. Ing. Dušan Bakoš, DrSc., PhDr. Ferdinand Vrábel z Ústavu politických vied SAV, člen Klubu vojenskej histórie Orava Jozef Krupa, 1. štátny tajomník Veľvyslanectva Českej republiky na Slovensku Mgr. Ondřej Pometlo a potomkovia legionárov – Alena Gallasová, dcéra brigádneho generála Václava Vašátka, a dcéra Mikuláša Gaceka doc. PhDr. Milota Zelinová.

Súťaže a ankety: 22

V spolupráci s Petit press, a. s. - regionálnym týždenníkom MY - Oravské noviny vyhlásila knižnica 13. ročník regionálnej súťaže školských časopisov základných škôl *Najlepší školský časopis 2016*. Celkom sa do súťaže zapojilo 9 časopisov (1. kategória, časopisy 1. a 2. stupňa ZŠ: 8 časopisov, 2. Kategória, časopisy 1. – 4. ročníka ZŠ: 1 časopis). Porota pracovala v zložení: Ing. Lýdia Vojtaššáková – šéfredaktorka týždenníka MY Oravské noviny, Peter Huba, riaditeľ Oravskej knižnice A. Habovštiaka, autor odbornej a krásnej literatúry, Juraj Lukáč – polygraf, grafik. V 1. kategórii zvíťazil časopis *Úsmev* z CZŠ sv. apoštola Pavla v Sihelnom a *Moták* zo ZŠ s MŠ Novoť, na 2. mieste sa umiestnili *Do pohody* zo ZŠ s MŠ J. Vojtaššáka v Zákamennom, *Veselík* ZŠ s MŠ v Oravskom Veselom a na 3. mieste časopisy *SUSED* Špeciálnej ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím v Dolnom Kubíne a *Mladé letá* zo ZŠ M. Kukučina v Dolnom Kubíne. Ceny v ostatných kategóriách neboli udelené. Čestné uznanie si prevzali redaktori časopisov *Prechádzky školou* zo ZŠ P. O. Hviezdoslava v Trstenej a *Lavínka* zo ZŠ s MŠ Lokca.

Oravská knižnica sa aj v školskom roku 2015/2016, po ôsmykrát, zapojila do celoslovenskej čitateľskej súťaže pre deti *Čítame s Osmijankom – pridaj sa aj ty s 12 triedami dolnokubínskych detí* zo ZŠ J. Matúšku a M. Kukučina. Svetom literárnych otázok slovenskej a svetovej literatúry, ktoré sa zameriavajú každoročne na hravú formu práce s literárnym textom a zároveň poskytujú deťom priestor na vlastnú tvorivosť a prehlbovanie čitateľských návykov sprevádzala účastníkov na 92 stretnutiach pracovníčka detského oddelenia Alena Javorková. Práce detí posudzovala odborná porota v Bratislave a 4 triedne kolektívy sa umiestnili na 1 mieste a jedna trieda na 3. Mieste v rámci celoslovenského hodnotenia. na ocenených miestach.

Detské oddelenie pripravilo pre deti čitateľskú súťaž *Čítame s nezábudníkom*. Čitateľská súťaž bola realizovaná v dvoch kategóriách: do 10 rokov a od 10 do 15 rokov, spolu sa zúčastnilo 448 detí.

Na detskom oddelení majú detskí návštevníci možnosť zapojiť sa aj do riešenia súťažných otázok v literárno-vedomostnom kvíze pod názvom *Osmijanko vie – kto vie, tiež odpovie*.

Kvízové otázky sa pravidelne v týždňových intervaloch obmieňajú, vďaka sponzorskej pomoci sú deti odmeňované drobnosťami a sladkosťami, do kvízu sa zapojilo 324 detí.

Regionálne kolá tradičného literárno-vedomostného kvízu *Knižný vševvedko* boli realizované v 19 triedach 4. a 5. ročníka ZŠ s účasťou 345 žiakov. Sprievodným podujatím každého triedneho kola bola aj hovorená bibliografia nových, v súčasnosti najčítanejších detských kníh. V krajskom kole, konanom v Krajskej knižnici v Žiline získala účastníčka z Dolného Kubína 3. miesto.

Detské oddelenie zapojilo svojich čitateľov do viacerých výtvarných a literárnych súťaží: súťaž *Neodíd' nám rozprávočka*, realizovaná v spolupráci s RTVS a Mestskou knižnicou v Piešťanoch, súťaž *Deň ľudovej rozprávky v komikse* v Krajskej knižnici v Žiline, súťaž s vydavateľstvom Fragment O najkrajšiu skladačku (OK AH získala knižnú odmenu), *Zlatá rybka - Detská kniha roka 2015* (OK AH získala knižnú odmenu).

Literárnu súťaž pre deti do 15 rokov „*Predné kolo, zadné kolo, veselo sa točí*“ - *dobrodružstvá s mojím bicyklom* vyhlásila knižnica v spolupráci s Mestom Dolný Kubín pri príležitosti Európskeho týždňa mobility. Zapojilo sa do nej 11 žiakov ZŠ, z toho 6 v kategórii poézie a 5 v kategórii prózy. V kategórii Poézia zvíťazila Adriana Pavčová zo ZŠ s MŠ Dlhá nad Oravou a v kategórii Próza Lucia Plešková zo ZŠ Petra Škrabáka v Dolnom Kubíne.

Súťaž *Kniha Oravy 2015* zorganizovala knižnica v spolupráci s mediálnymi partnermi MY - Oravské noviny a TV DK – Infoštúdio mesta Dolný Kubín. Súťažili publikácie, ktoré vyšli v r. 2015 a sú s regiónom Orava späté tematicky alebo osobou autora v textovej či obrazovej časti. Knihy nominovali autori, vydavatelia, knihkupci alebo čitateľská verejnosť. O ich umiestnení rozhodli čitatelia prostredníctvom anketových lístkov na jednotlivých oddeleniach knižnice prípadne elektronickým hlasovaním.

Cieľom súťaže je propagácia regionálnej literatúry medzi širokou verejnosťou a ponúknuť priestor autorom a vydavateľom na bezplatnú prezentáciu svojich diel. Súťaž nemá ambíciu odborného hodnotenia predkladaných kníh, ide v nej o poskytnutie možnosti vyjadrenia čitateľskej priazne jednotlivým publikáciám.

Do 8. ročníka bolo nominovaných 33 kníh v dvoch kategóriách (beletria 12 publikácií, odborná literatúra 21 publikácií). Víťazné knihy v 1. kategórii – beletria: 1. miesto: Pavol Janík, Zuzna Lukáčova – *Tretie kráľovstvo*, 2. miesto: Darina Hamarová – *Ruleta života*, 3. miesto: Mária Stopková – *Snežienky*. V 2. kategórii - odborná literatúra sa umiestnili: 1. miesto: Jozef Jurík, Anna Gáborová, Eva Dudášová – *Zázrivské lazy*, 2. miesto: Eva Luptáková a kol. – *Rezervované pre budúcnosť. 50 rokov Oravskej galérie*, 3. miesto: Michal Čajka a kol. – *Oravský Podzámok. Obec a jeho obyvatelia*.

Z víťazných publikácií súťaží v jednotlivých regiónoch Žilinského samosprávneho kraja bola zostavená výstava, ktorá sa postupne predstavila vo všetkých regionálnych knižniciach Žilinského samosprávneho kraja a na knižnom veľtrhu Bibliotéka v Bratislave.

2. Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Tab. Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Ukazovateľ	r. 2015	r.2016	Rozdiel
Registrované bibliograf. a faktogr. informácie na regionálne témy	2 425	1 978	- 447
Počet vypracovaných bibliografií	2	2	0
Počet rešerší	81	74	- 7
- z toho na regionálne témy	26	18	- 8
Počet monitorovaných periodík	62	62	0
Počet záznamov v databáze celkom	19 383	20 074	+ 691

z toho ročný prírastok	231	691	+ 460
fond regionálnych dokumentov – knihy	3 226	3 272	+ 46
periodiká	35	50	+ 15
počet využívaných elektronických zdrojov	4	4	0
výpožičky regionálnej literatúry	1 179	778	- 401

Úsek bibliografie a regionálnej literatúry je odborným pracoviskom Oravskej knižnice Antona Habovštiaka, plní funkciu regionálneho bibliograficko–informačného centra pre okresy Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín, dokumentuje sociálno-hospodársky, spoločenský a kultúrny rozvoj regiónu Orava.

Základná koncepcia práce s regionálnou literatúrou sa zameriavala na systematické dopĺňovanie fondu o tituly s regionálnou tematikou, ktoré boli vydané v roku 2016. Informácie o novej regionálnej literatúre získavame vyhľadávaním na internetových stránkach, prieskumom edičnej ponuky rôznych inštitúcií, účasťou na kultúrno-spoločenských podujatiach. Formou písomných i telefonických požiadaviek sme oslovovali miestnych vydavateľov a autorov, kde sme sa väčšinou stretávali s ústretovým poskytovaním vydaných dokumentov. Povinným výtlačkom získavame periodickú tlač v regióne (v roku 2015 to bolo 50 titulov regionálnych, mestských, obecných, školských a iných typov periodík). Darom získavame knižné publikácie, brožúry, propagačné materiály, letáky a tlač menšieho rozsahu od obyvateľov, používateľov, autorov, vydavateľov a kultúrnych inštitúcií. Vydavatelia zasielajú mestské, obecné i školské časopisy do knižnice pravidelne. Regionálny knižničný fond je používateľom prístupný len za prítomnosti pracovníkov knižnice, aby bola zabezpečená jeho ochrana.

Na úseku sa priebežne spracovávala databáza súbežnej regionálnej bibliografie „Orava v tlači 1994–2013“ v knižničnom systéme Clavius. Databáza je výberom analyticky spracovaných článkov a štúdií z regionálnej a ostatnej na Slovensku vychádzajúcej tlače, kníh, zborníkov a rôznych publikácií dokumentujúcich hospodársky a sociálny rozvoj regiónu Oravy. K 31. decembru 2016 obsahovala databáza 20 074 bibliografických záznamov. Plné texty článkov z celoslovenskej tlače sú archivované vo forme výstrižkov. V dôsledku krátenia finančných prostriedkov odoberá od r. 2010 knižnica menší počet periodickej tlače, čo negatívnym spôsobom ovplyvnilo rozsah monitoringu regionálnych tém. Odzrkadľuje sa to aj v nižšom počte nových záznamov v databáze. Tiež niektoré obecné a mestské úrady prestali vydávať vlastné noviny, prípadne znížili ich periodicitu.

Výpožičné, rešeršné a bibliograficko–informačné služby na úseku regionálnej bibliografie sú využívané predovšetkým študentmi vo všetkých formách štúdia, pracovníkmi kultúrnych zariadení, regionálnych médií a iných subjektov v meste, ako aj ďalšími záujemcami o regionálne témy z radov registrovaných používateľov. Monitoring periodickej tlače je poskytovaný podľa záujmu, jednotlivcom aj inštitúciám len na požiadanie. Sprístupnením regionálnej databázy na webovej stránke knižnice sa zvýšil záujem používateľov o samorešeršovanie, priebežne im boli poskytované inštruktáže vo vyhľadávaní relevantných informácií v databáze regionálnych článkov a analyticky spracovaných zborníkov a ďalších publikácií. Skvalitnenie informačného komfortu čitateľov a používateľov je prioritná úloha knižnice, používateľom poskytujeme on-line referenčné služby a elektronické dodávanie informácií, napr. zasielanie emailom naskenovaných článkov, tematických rešeršných výstupov, rôznych faktografických údajov a pod.

Súčasťou fondu sú aj sekundárne bibliografické dokumenty, ktoré sú systematicky dopĺňované. Informačný aparát predstavujú bibliografické kartotéky a príručná knižnica oddelenia. Príručná knižnica obsahuje odborné i všeobecné encyklopédie, muzeálne i literárne zborníky, ročenky, biografické slovníky, tematické bibliografie a pod. Z regionálnych kartoték sú najviac využívané: tematická, miestopisná a kartotéky osobností.

V elektronickej podobe je spracovaných viac ako 400 osobností, ktoré sú sprístupnené pre používateľov tiež na webovej stránke knižnice. V automatizovanom knižničnom systéme Clavius v module Regionálna databáza sú priebežne spracovávané dáta regionálnych osobností s ich stručným životopisom pre zostavenie kalendárií oravských osobností.

V roku 2016 bolo spracovaných 74 elektronických rešeršných výstupov, z toho 18 na regionálne témy, ktoré boli spracované z fondu Oravskej knižnice, Slovenskej národnej bibliografie, EBSCO databáz a on-line katalógov knižníc.

Žilinský samosprávny kraj aj v tomto roku pokračoval v tradícii vyhlasovania Roku osobností a udalostí. Rok je venovaný osobnosti, ktorá sa svojím životom a prácou zaslúžila o kultúrno-spoločenský rozvoj celého Slovenska. Rok 2016 ako **Rok Juraja Turzu** pri príležitosti 400. výročia jeho úmrtia. Obdobie vládnutia Turzovcov na Orave patrí medzi najvýznamnejšie obdobia v jej dejinách, ktoré natrvalo ovplyvnili život oravského ľudu v nasledujúcich storočiach.

V rámci Roka Juraja Turzu sme pripravili celoročnú výstavu o živote a diele tejto významnej osobnosti nachádzajúcu sa v spoločenskej miestnosti knižnice.

V Oravskej knižnici Antona Habovštiaka sme si pripomenuli výročie tejto slovenskej osobnosti nástenkami, výstapkami kníh o jeho živote a diele, množstvom podujatí v knižnici a v školách. Podrobnejšie informácie k podujatiam sú uvedené v časti 1.4 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia.

Úsek bibliografie a regionálnej literatúry vydal výberové personálne bibliografie Ladislav Nádaši-Jégé a Martin Ťapák, ako aj biografické letáky Juraj Turzo a Orava a medailóny Leopold Bruck a Ján Dafčík.

3. Metodická a poradenská činnosť knižnice

3.1. Metodické návštevy

	r.2015	r.2016	Rozdiel
Počet metodických návštev	50	53	+ 3
– z toho verejné knižnice	39	41	+ 2
školské knižnice	11	12	+ 1
Počet konzultácií	145	139	- 6
Odborné podujatia	2	2	0

3.2. Vnútroknižničná metodika - zameranie

V rámci vnútroknižničnej metodiky sme sa zamerali na riešenie odborných a technických problémov súvisiacich s prevádzkou knižnice, usmerňovanie a inováciu odborných činností a služieb, vypracovanie koncepcií, interných smerníc a dokumentov, rozborovú činnosť a spracovávanie štatistík, vypracovanie dotazníkov, formulárov a podkladov pre zriaďovateľa, SNK Martin a ďalšie inštitúcie (napr. Dotazník o neformálnom vzdelávaní v angličtine, dotazník k benchmarkingu, programový rozpočet, dotazník ku elektronickým knihám, podklady k monitorovacej správe k 2016 k projektu Prístavba a stavebné úpravy Oravskej knižnice A.Habovštiaka, odpočet plnenia aktivít v oblasti prevencie kriminality za r. 2015, odpočet plnenia Národného akčného plánu pre deti na r. 2013-2017, odpočet plnenia opatrení Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím, odpočet aktivít pre národnostné menšiny, kalendár akcií Európska kultúrna cesta sv. Cyrila a Metoda a pod.), participáciu pri vypracovávaní, realizácii a vyhodnocovaní projektov, cezhraničnú spoluprácu, sprístupňovanie informácií o knižnici študentom vysokých škôl ako podklady na ich seminárne práce, aktualizáciu propagačných materiálov o knižnici, prípravu a realizáciu podujatí väčšieho rozsahu.

Metodička zabezpečovala servis nad systémom Clavius, sumarizovala nájdené chyby, komunikovala s dodávateľmi systému a pracovníkmi knižníc v Žilinskom kraji, aby bola zabezpečená korektná prevádzka nového systému. Realizovala cyklus tréningov pamäti pre seniorov a administráciu projektu Informácie bez hraníc a projektu, podporeného Nadáciou COOP Jednota s názvom Poďme spolu čítať a spoznávať svoj kraj.

3.3. Okresná metodická pôsobnosť

Tab. 23 Okresná metodická pôsobnosť

Rok	Počet knižníc v metodickéj pôsobnosti*	Úväzok metodika pre okresnú metodiku	Počet odborných podujatí pre knihovníkov	Počet metodických návštev**	Počet konzultácií ***	Počet stagnujúcich knižníc/počet knižníc stagnujúcich do 5 rokov	Počet knižníc s obnovenou činnosťou	Počet knižníc bez finančných prostriedkov na nákup KF	% knižníc bez nákupu KF	Počet zautomatizovaných knižníc	Počet knižníc s internetom pre verejnosť
2015	58	1	2	50	145	19/9	1	32	55	18	9
2016	57	1	2	53	139						

* ďalšie údaje budú doplnené po zverejnení on-line výkazov MK SR a spracovaní štatistických ukazovateľov za obecné knižnice

3.4 Stav verejných knižníc v metodickéj pôsobnosti knižnice podľa jednotlivých okresov:

Oravská knižnica A. Habovštiaka má vo svojej metodickéj pôsobnosti 57 verejných knižníc v okrese Dolný Kubín (1 obecná profesionálna, 22 neprofesionálnych), Námestovo (1 mestská, 2 obecné profesionálne, 18 neprofesionálnych) a Tvrdošín (2 mestské, 1 obecná profesionálne, 10 neprofesionálnych). V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa znížil stav neprofesionálnych knižníc – knižnica v obci Mútne, okres Námestovo, bola zrušená.

Tab. 24 Verejné knižnice

Ukazovateľ	Okres Dolný Kubín	Okres Námestovo	Okres Tvrdošín
Počet obyvateľov v okrese spolu	39 479	61 656	36 026
Počet obyvateľov v okresnom sídle	19 094	7 917	9 229
Počet školopovinných detí v okrese	3 447	7 690	3 524
Počet školopovinných detí v okresnom sídle	2 302	1 122	798
Počet verejných knižníc v okrese	24	21	13
z toho regionálna knižnica	1	0	0
mestské knižnice + pob.	0	1	2
profes. knižnice + pob.	1	2	1
neprof. knižnice + pob.	22	18	10
Počet zrušených knižníc			
Počet nepracujúcich knižníc			
z toho počet knižníc nepracujúcich viac ako 5 rokov			
Počet knižníc s obnovenou činnosťou			
Zmeny v profesionalizácii +/-			

Počet knižníc bez finančných prostriedkov na nákup KF			
Počet automatizovaných knižníc			
Počet knižníc s internetom pre verejnosť			
Centrálny nákup pre knižnice - počet knižníc			
Počet spracovaných projektov/počet konzultácií k projektom			

Sieť profesionálnych knižníc

Sieť verejných knižníc s profesionálnymi pracovníkmi v metodickej pôsobnosti Oravskej knižnice tvoria 3 mestské knižnice a 4 obecné knižnice. Všetky verejné knižnice s profesionálnymi zamestnancami v metodickej pôsobnosti OKAH majú výpočtovú techniku, knihovnícky program a prístup na internet. V roku 2015 sa uskutočnil prechod Mestskej knižnice v Tvrdošíne z knižnično-informačného systému Libris do Clavia. V roku 2016 boli vďaka podpore projektu z FPU implementované ďalšie moduly – revízia, on-line katalóg, elektronické zasielanie upomienok a e-mailová komunikácia s čitateľmi. Knihovníčke bola poskytnutá viacnásobná metodická pomoc pri zaškoloňovaní v jednotlivých moduloch. Systém Clavius používa aj Mestská knižnica v Trstenej a Námestove a Obecná knižnica v Rabči, všetky knižnično-informačné služby sú automatizované a knižnice umožňujú svojim čitateľom aj vyhľadávanie dokumentov v on-line katalógoch a prístup do čitateľského konta. V obecných knižniciach v Nižnej a Oravskej Lesnej sa používa systém Libris. V Nižnej sú všetky činnosti automatizované, v Oravskej Lesnej z dôvodu častej zmeny na mieste knihovníka sa ešte nepristúpilo k realizácii automatizovaných výpožičných služieb. V knižnici v Zázrivej pokračovalo retro spracovanie knižničného fondu v systéme MaSK. V rámci metodických návštev sme priebežne zaškoloňovali pracovníčky týchto knižníc v práci s jednotlivými modulmi knižničných systémov (retro, revízia, akvizícia, výpožičný proces, generovanie súhrnných štatistických údajov, generovanie upomienok, vyradovanie kníh), opravovali vzniknuté chyby v programe. Personálne zabezpečenie v obecných knižniciach, ktoré sú zaradené do siete knižníc s profesionálnymi zamestnancami, je veľakrát riešené pracovníkmi na absolventskej praxi a aktivačných prácach, ktorí sa často striedajú a nie je zabezpečená kontinuita v správnom spracovávaní fondu a je potrebné opakované zaškoloňovanie týchto pracovníkov pri práci s knižnično-informačným systémom a častá oprava chýb v databázach.

Metodická pomoc sa zameriavala aj na poskytovanie odborných usmernení a konzultácií pri vypracovávaní a záverečnom vyhodnocovaní projektov do grantového systému FPU. Projekty na nákup literatúry pre rok 2016 podali, okrem knižnice v Nižnej, všetky knižnice s profesionálnymi pracovníkmi a všetky boli aj podporené (Námestovo 3 000 Eur, Rabča 1200 Eur, Oravská Lesná 1 000 Eur, Tvrdošín 1 100 Eur, Trstená 2 400 Eur, Zázrivá 1 000 Eur). Projekty na získanie technického a interiérového vybavenia podali knižnice v Námestove (podporený sumou 2 300 Eur), Tvrdošíne (podporený sumou 1 500 Eur) a Rabči (podporený sumou 5 000 Eur).

Dňa 2.3.2016 sa uskutočnilo pracovné stretnutie knihovníkov z okresov Dolný Kubín, Námestovo, Tvrdošín, ktoré bolo zamerané na informácie o novom zákone č. 126/2015 o knižniciach, k novému dotačnému systému FPU, k možnosti využívania on-line MDT na web stránke SNK Martin. Súčasťou programu bola prednáška Aseratívne riešenie konfliktných situácií v knižnici, organizované v spolupráci so Súkromným centrom špeciálno-pedagogického poradenstva v Dolnom Kubíne.

Prítomní knihovníci si mohli vybrať do svojho fondu knihy z darovaných a vyradených kníh, v ostatných knižniciach sme túto možnosť ponúkli v rámci metodických návštev, knižnice takto darom získali cca 300 kníh.

Sieť neprofesionálnych knižníc

Metodická činnosť v rámci neprofesionalizovaných verejných knižníc bola aj v tomto roku zameraná na zisťovanie stavu a činnosti jednotlivých obecných knižníc, odbornej úrovne vedenia základných evidencií, korektné vyplňanie ročného štatistického výkazu o činnosti knižnice, úrovne poskytovania výpožičných služieb, zaškoľovanie nových neprofesionálnych knihovníkov, odporúčania pri plánovaní automatizácie knižníc a následné zaškoľovanie pri práci s knižnično-informačnými systémami, vypracovávanie, realizáciu a vyhodnocovanie projektov, usmernenie pri realizácii fyzických revízií knižných fondov a ich následnom evidenčnom vysporiadaní, ponuka darovaných a vyradených kníh na obohatenie fondu. V niektorých obciach sa objavili tendencie zlučovať verejné knižnice so školskými, v týchto prípadoch usmerňujeme pracovníkov obecných úradov, aby dodržiavali metodické pokyny SNK k zlučovaniu knižníc, keďže v obciach dochádza k ich faktickému zlúčeniu, ale nie sú zrealizované náležité administratívne zmeny (rozhodnutie obecného zastupiteľstva o zlúčení, zmena štatútu, odhlásenie pôvodnej knižnice a nahlásenie novej v Zozname knižníc SR na MKSR). V roku 2016 došlo k zrušeniu obecnej knižnice v Mútnom.

V rámci svojej metodickej pôsobnosti poskytujeme knihovníkom neprofesionálnych knižníc, prípadne pracovníkom obecných úradov odborné usmernenie a konzultácie pri vypracovávaní projektov do grantového systému FPU. V roku 2016 podalo projekty na nákup knižného fondu 7 knižníc: Zábiedovo (podporené sumou 1 000 Eur), Zuberec (podporené sumou 1 000 Eur), Zákamenné (podporené sumou 1 000 Eur), Krušetnica (podporené sumou 1 000 Eur), Chlebnice (podporené sumou 1 000 Eur), Novot' (podporené sumou 1 000 Eur), Čimhová (nepodporené). V minulých rokoch boli knižnice s neprofesionálnymi knihovníkmi pri podávaní projektov aktívnejšie, ale v grantovej schéme MK SR veľakrát neboli ani po niekoľkých zaslaných projektoch podporené, čo ich do značnej miery demotivovalo. Nová grantová schéma FPU podporila v roku 2016 všetky projekty, ktoré boli po formálnej a obsahovej stránke správne spracované, čo je dobrým predpokladom pre aktívnejší prístup aj ďalších obecných knižníc pri podávaní projektov.

V sieti neprofesionálnych knižníc majú automatizovaný knižnično-informačný systém Libris Obecná knižnica v Istebnom, Liesku, Oravskom Podzámku a Oravskej Polhore a systém MaSK knižnice v Rabčiciach, Podbieli, Habovke, Novoti, pracovníčkam týchto knižníc bolo poskytnuté zaškolenie v práci s programami. Obecná knižnica v Oravskom Veselom realizovala spracovanie svojho fondu v programe Clavius. Niektoré knižnice majú svoj fond, čitateľov a výpožičky evidované v tabuľkách Excel, ktoré si naformátovали podľa predlôh prírastkového zoznamu, zoznamu čitateľov a denníka činnosti s možnosťou jednoduchého vyhľadávania v týchto súboroch. Niektoré knižnice s neprofesionálnymi knihovníkmi a školské knižnice prejavili záujem o automatizáciu. Knihovníkov, pracovníkov obecných úradov a škôl sme informovali o možnostiach výberu knihovníckych softvérov.

Oficiálne sumárne štatistické údaje siete verejných knižníc okresov Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín poskytne Národné osvetové centrum až po spracovaní celého štatistického zisťovania v oblasti kultúry, ktorého sú aj za oblasť knižníc od roku 2015 povereným garantom.

Sieť školských knižníc

Môžeme skonštatovať, že situácia v školských knižniciach sa zlepšuje, predovšetkým v tých, ktoré mali podporené projekty z MŠ SR, v rámci svojich možností OKAH poskytuje školským knižniciam metodickú pomoc na požiadanie. Na webovej stránke Oravskej knižnice sú zverejnené základné informácie pre prácu školských knižníc.

Priestorovo a materiálne sú vybavené podľa možností školy. Knižničný fond sa dopĺňa predovšetkým z nákupov, ale tiež z darov od sponzorov, rodičov detí a učiteľov. Pozitívom je,

že viaceré školy pravidelne vyčleňujú finančné prostriedky na nákup kníh i periodík a získavajú zdroje v rámci projektov na modernizáciu svojich knižníc. Projekty podávajú na základe grantových výziev predovšetkým Ministerstva školstva, ale aj Ministerstva kultúry. Knižnice si vedú evidencie a spracúvajú štatistické výkazy. Všetky navštívené školy, v ktorých sa nachádza školská knižnica, umožňujú svojim žiakom i pracovníkom využívať služby knižnice. Ako knihovníci pracujú zamestnanci škôl, predovšetkým pedagógovia. V ZŠ M. Kukučina v Dolnom Kubíne bolo v knižnici vytvorené chránené pracovisko pre knihovníka a knižnica je v prevádzke každý pracovný deň. Podobná je i situácia v ZŠ J. Matúšku v Dolnom Kubíne, kde pracuje školská knihovníčka na plný pracovný úväzok. V týchto knižniciach pripravujú školské knihovníčky aj kultúrno-výchovné podujatia pre žiakov školy. Aj v r. 2016 bola časť kultúrno-výchovných a vzdelávacích podujatí Oravskej knižnice realizovaná v priestoroch školských knižníc. Dňa 24.10.2016 spolupracovali pracovníci OK AH pri realizácii série podujatí v školských knižniciach ZŠ J. Matúšku, ZŠ P. Škrabáka a ZŠ M. Kukučina v Dolnom Kubíne pri príležitosti Medzinárodného dňa školských knižníc a súťaže o najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice.

Metodickú pomoc školským knižniciam poskytujeme aj v oblasti klasifikácie fondu podľa MDT, stavania knižného fondu, katalogizácii fondu, vyradovaní literatúry, spracovaní fondu v programe MaSK, informovaní o dostupných knižnično-informačných systémoch.

V školskej knižnici v Lokci je inštalovaný systém Libris, kde po retro spracovaní fondu a príslušnom zaškolení pristúpili k realizácii výpožičných služieb. Školská knižnica pri Strednej priemyselnej škole v Tvrdošíne je profesionalizovaná knižnica s celodennou prevádzkou a je automatizovaná prostredníctvom knižničného systému Libris, na požiadanie poskytuje metodickú pomoc pri korektnej prevádzke tohto systému. Opakovane sme poskytli metodickú pomoc pri práci so systémom MaSK v školskej knižnici pri ZŠ J. Matúšku v D. Kubíne.

4. Knižnica a spolková činnosť

Oravská knižnica je kolektívnym členom Spolku slovenských knihovníkov a knižníc(SSKK) a členom Slovenskej asociácie knižníc. Individuálnymi členmi SSKK sú 8 pracovníci knižnice, pani A. Albíniová zastupovala knižnicu ako členka výboru pobočky SSKK Žilinského kraja. Krajská pobočka sa podieľa ako spoluorganizátor na niektorých podujatiach knižnice a podľa svojich finančných možností prispieva na realizáciu týchto aktivít. V roku 2016 mala Oravská knižnica zo strany spolku podporenú odbornú prednášku pre knihovníkov Žilinského kraja s názvom Aseratívne riešenie konfliktných situácií v knižnici, špecifiká komunikácie s problémovým používateľom vo výške 20 Eur. Obidve profesijné organizácie sa podieľajú na príprave a realizácii odborných vzdelávacích aktivít pre knižnice a vytvárajú podmienky pre riešenie odborných a legislatívnych problémov knižníc. Pracovníci knižnice sa do činností týchto organizácií zapájali účasťou na vzdelávacích podujatiach.

Oravská knižnica Antona Habovštiaka je aj partnerskou knižnicou *Parlamentnej knižnice Národnej rady SR* a v rámci projektu „Informácie pre verejnosť“ sprostredkúva používateľom informácie o činnosti NR SR a EÚ.

5. Závery

Z hľadiska realizácie jednotlivých úloh Stratégie slovenského knihovníctva na roky 2015-2020 môžeme činnosť Oravskej knižnice A. Habovštiaka v roku 2016 hodnotiť nasledovne:

Strategická oblasť 1. Formovanie informačných potrieb, podpora informačnej gramotnosti, riadenie a rozvoj ľudských zdrojov pre trvalú udržateľnosť a rozvoj činnosti knižníc.

Plnenie:

Oravská knižnica A. Habovštiaka zabezpečuje slobodný prístup k informáciám a poznatkom, svojou činnosťou vytvára podmienky pre rovnoprávne uspokojovanie kultúrnych, spoločenských a informačných potrieb a záujmov všetkých používateľov. Zohráva dôležitú úlohu v systéme neformálneho a informálneho vzdelávania, o čom svedčí aj vysoký počet realizovaných kultúrno-výchovných aktivít – 996 podujatí pre 19 657 účastníkov. Prioritou vo výchovno-vzdelávacom pôsobení je zvyšovanie informačnej gramotnosti všetkých kategórií používateľov, zvyšovanie čitateľskej gramotnosti a rozširovanie poznatkov z literatúry, najmä vekovej kategórie detí a mládeže, ako aj participácia na regionálnej výchove a podpore tvorivosti a záujmu o celoživotné vzdelávanie sa a aktívne trávenie svojho voľného času. Vysoký počet aktivít pre deti a mládež je výsledkom výbornej spolupráce so všetkými typmi škôl v meste Dolný Kubín a širšom okolí a zvýšeného záujmu pedagógov, ktorí tým oceňujú prínos našich podujatí vo výchovno-vzdelávacom procese. Rozsiahla je aj spolupráca s občianskymi združeniami, kultúrnymi inštitúciami, regionálnymi médiami a ďalšími subjektmi, s ktorými participujeme na realizácii kultúrno-spoločenských aktivít, čím naplníme myšlienku fungovania knižnice ako komunitného, kultúrno-výchovného a informačného centra.

V centre našich aktivít a služieb sú aj znevýhodnené skupiny obyvateľov, ktorým poskytujeme donáškovú službu kníh, pripravujeme prednášky, tematické podujatia a besedy so zaujímavými osobnosťami. Dlhodobo knižnica spolupracuje so Spojenou školou – Špeciálnou ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím, Zariadením pre seniorov, Domovom sociálnych služieb a Zariadením núdzového bývania v Dolnom Kubíne.

V oblasti rozvoja ľudských zdrojov a vzdelávania pracovníkov knižnice v roku 2016 organizácia podporila ich ďalšie odborné vzdelávanie – 1 pracovník absolvoval akreditovaný vzdelávací kurz pre pracovníkov s neknižovníckym vzdelaním v SNK Martin. Ďalší pracovníci mali možnosť sa zúčastňovať jednotlivých seminárov a školení realizovaných SNK Martin a inými inštitúciami podľa svojho pracovného zamerania.

Strategická oblasť 2. Budovanie, trvalé uchovanie, rozvoj a ochrana knižnično-informačných fondov

Plnenie:

Základným predpokladom poskytovania kvalitných knižnično-informačných služieb všetkým našim používateľom je kvalitné dopĺňovanie knižničného fondu. V situácii limitovaných finančných zdrojov musia verejné knižnice v oblasti akvizície nových fondov neustále riešiť náročnú úlohu ako zosúladiť záujmy a požiadavky rôznych používateľských skupín, bohatú ponuku knižného trhu a svoje finančné možnosti. Oravská knižnica A. Habovštiaka získava nové prírastky kníh viacerými spôsobmi a z viacerých finančných zdrojov - prostriedkami od zriaďovateľa, mimorozpočtovými prostriedkami, ktoré získa vlastnou iniciatívou prostredníctvom grantov a dotácií, darom od priaznivcov knižnice, vydavateľstiev a iných organizácií. V oblasti zabezpečovania knižnično-informačných fondov sa situácia v roku 2016 zlepšila, do fondu bolo získaných 2 752 knižničných jednotiek v celkovej hodnote 22 289,08 €, čo je o 545 knižničných jednotiek a 5 563,28 € viac ako v predchádzajúcom roku. Na nákup knižničného fondu bolo vynaložených 15 608,91 €, v porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k nárastu o 1 856,98 €, pričom 55 % financií bolo získaných z mimorozpočtových zdrojov - z grantového systému FPU, MK SR, Nadácie COOP Jednota, spolu vo výške 8 604 €. Knižné dary od fyzických a právnických osôb predstavovali 34,6%-ný podiel na celkom prírastku. Napriek zlepšenej situácii v získavaní nových fondov reálny prírastok nedosiahol úroveň štandardov, definovaných v Metodickom pokyne MK SR č. MK – 1669/2010-10/7472 z 1. júna 2010 k určeniu štandardov pre verejné knižnice – regionálna knižnica v sídle s počtom obyvateľov do 20 000 má odporúčaný

štandard 0,15 prírastkov kúpou na 1 obyvateľa v kalendárnom roku. Oravská knižnica A. Habovštiaka dosiahla v roku 2016 úroveň 0,09 prírastkov kúpou na 1 obyvateľa.

Strategická oblasť 3. Optimalizácia a rozvoj knižnično-informačných služieb a metód správy informácií a znalostí

Plnenie:

Oravská knižnica poskytuje svojim používateľom všetky štandardné knižnično-informačné služby (výpožičné, rešeršné, bibliograficko-informačné, služby MVS), ako aj elektronické služby, o ktoré je zo strany používateľov zvýšený záujem, čo dokumentuje ich nárast v štatistických výstupoch. Poskytovať kvalitné elektronické služby nám umožňuje knižnično-informačný systém Clavius, ktorý v r. 2012 knižnica získala prostredníctvom projektu ŽSK Informácie bez hraníc, spolufinancovaného Európskou úniou v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013. Naši používatelia v rámci on-line služieb ocenili nové možnosti pri vyhľadávaní literatúry v on-line katalógu a vstupe do svojho konta (predĺžiť si výpožičnú dobu dokumentov, rezervovať žiadaný dokument, nastaviť si grafický vzhľad konta, zvoliť jazyk, zvoliť si zasielanie noviniek mailom, možnosť hodnotiť knihy, ktoré má používateľ požičané, nastaviť si spôsob a rozsah vyhľadávania dokumentov, zvoliť si spôsob zobrazovania výsledkov vyhľadávania). On-line spôsobom poskytujeme podľa záujmu aj ďalšie služby, napr. zasielanie tematických rešeršných výstupov, naskenovaných článkov, faktografických údajov a pod. Nový KIS Clavius nám umožnil aj zdieľanú katalogizáciu, stiahnutie záznamov prvotne spracovaných SNK Martin a knižnicami v konzorciu Virtua, Národní knihovnou Praha, Knihovnou města Ostrava a knižnicami, používajúcimi KIS Clavius, čím sa zredukovala duplicita a multiplicita pri spracovávaní dokumentov. Regionálne knižnice Žilinského kraja sú prepojené v rámci spoločného súborného on-line katalógu, čím používateľ získava komplexnejšie informácie a je aj efektívnym nástrojom pre služby MVS. Používatelia majú možnosť využívať aplikáciu SMARTkatalog2, ktorá im zabezpečí prístup do on-line katalógu zo svojich mobilných zariadení kedykoľvek a kdekoľvek. V roku 2016 sme skvalitnili typ a rýchlosť internetového pripojenia, knižnica prešla na modernejšiu VDSL technológiu s neobmedzeným prenosom dát a rýchlosťou pripojenia 30/5 Mbit/s. Šesťnásobné zvýšenie rýchlosti internetového pripojenia sa pozitívne prejavilo na rýchlejšom generovaní a zobrazovaní vyhľadávaných informácií v on-line katalógu knižnice, čo naši používatelia veľmi ocenili.

Záujem zo strany používateľov o knižnično-informačné služby a ďalšie aktivity knižnice dokumentuje, že Oravská knižnica A. Habovštiaka je významnou kultúrnou, informačnou a vzdelávacou inštitúciou v územnej oblasti svojho pôsobenia a svojimi výsledkami činnosti sa dlhodobo zaraďuje do kategórie regionálnych knižníc s nadpriemernými dosiahnutými ukazovateľmi v rámci každoročného celoslovenského hodnotenia knižníc.

Na základe podkladov odborných pracovníkov knižnice spracovala:

Mgr. Martina Fecskeová, metodička Oravskej knižnice A. Habovštiaka

Prílohy:

- Príloha č. 1: *Spolupráca kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK s inými kultúrnymi organizáciami, mestami, obcami, 3. sektorom a občianskymi združeniami*
- Príloha č. 2: *Medzinárodná spolupráca kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 3: *Návštevnosť, výkony a náklady na pracoviská kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 4: *Využitie kultúrnych poukazov*
- Príloha č. 5: *Projekty kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 6: *Pasportizácia nehnuteľného majetku vo vlastníctve ŽSK v správe kultúrnej organizácie*
- Príloha č. 7: *Prevádzkované priestory využívané na vlastnú činnosť*
- Príloha č. 8: *Prevádzkované priestory prenajaté od iných subjektov*
- Príloha č. 9: *Spravované priestory prenajaté iným subjektom*
- Príloha č. 10: *Zoznam motorových vozidiel kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 11: *Poistenie majetku kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 12: *Daň z nehnuteľností kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 13: *Elektronizácia kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 14: *Zamestnanci kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 15: *Náklady, výnosy a sebestačnosť kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 16: *Zmluvy kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 17: *Tabuľka 641 Bežné transfery*
- Príloha č. 18: *Ročný výkaz o knižnici za rok 2011 KULT (MK SR)*